

Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2025 in 2026

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona

Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije ureja postopke priprave in izvrševanja proračuna države, kar pomeni, da se v njem urejajo posebnosti, ki so vezane na izvrševanje proračuna posameznega leta. V letni zakon je smiselno vključiti rešitve, za katere se ocenjuje, da so pomembne za razvoj določenega področja upravljanja s proračunskimi sredstvi. Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije omogoča tudi prilagoditve proračunskih pravil in postopkov glede na aktualne razmere in makroekonomske napovedi. Nepredvideni dogodki, kot so bile v preteklem letu naravne nesreče, so terjali hiter odziv Vlade Republike Slovenije in prilagoditev proračunskih pravil. Za prihodnji dve leti se ne ureja več posebnosti pri izvrševanju proračunu, ki sta bili povezani z epidemijo COVID-19 in druginjo, prav tako se kot v predlaganem zakonu ne ureja interventnih ukrepov, povezanih s poplavami in plazovi z dne 4. avgusta 2023.

2. Cilji, načela in pogloblitve rešitve predloga zakona

2.1 Cilji predloga zakona:

Osnovni cilj zakona je uzakoniti rešitve, ki bodo omogočile tekoče in nemoteno izvrševanje proračunov države za leti 2025 in 2026. Cilj zakona je tudi, da se zagotovijo ustrezne pravne podlage, po katerih bodo proračunski uporabniki državnega proračuna tekoče izvajali svoje naloge. Sprejetje predlaganega zakona je potrebno, ker proračun ne vsebuje določb, torej členov, ki urejajo materialne vsebine. Čeprav ima državni proračun kot pravni akt sui generis pravno naravo predpisa in hierarhični položaj zakona, pa je za njegovo izvrševanje treba sprejeti tudi zakon o njegovem izvrševanju. Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O in 76/23; v nadaljnjem besedilu: ZJF) v 5. členu določa vsebino, ki jo je treba določiti v letnem zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna države. Cilj zakona je tudi, da se zagotovijo ustrezne pravne podlage, po katerih bodo vse blagajne javnega financiranja tekoče izvajale svoje naloge.

2.2 Načela

Predlog zakona ne uzakonja posebnih načel ali temeljnih proračunskih principov, saj so ta opredeljena v 2. členu ZJF. Tem načelom predlog zakona tudi sledi, prav tako pa sledi tudi ostali ureditvi, kot jo določa ZJF.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlagani zakon vsebuje vse vsebine in druge elemente, ki jih določa ali predvideva ZJF, ter vsebine, ki jih določajo področni zakoni. V skladu z navedenim se določa obseg zadolževanja in dovoljenih poroštev države ter obseg zadolžitve javnega sektorja na ravni države v posameznem letu. Urejajo se tudi posebna pooblastila vladi in ministrstvu, pristojnemu za finance, ter organu upravljanja in drugim neposrednim uporabnikom za izvrševanje proračuna države za leti 2025 in 2026. V tem okviru so določena različna pooblastila. Predlagani zakon določa tudi obseg obveznosti, ki jih lahko proračunski uporabniki prevzemajo v tekočem letu in ki bodo zapadle v plačilo v prihodnjih letih, prav tako pa tudi druge vsebine, za katere ZJF in drugi zakoni predvidevajo, da morajo biti urejene v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna.

S predlaganim zakonom se, poleg vsebin za katere že ZJF določa, da jih je treba urediti v predlaganem zakonu, urejajo še:

- poraba in vračila namenskih sredstev EU,
- predplačila,
- financiranje ustanov,
- posebnosti v zvezi z upravljanjem in prodajo finančnega premoženja,
- povprečnina,
- priprava finančnih načrtov za neposredne uporabnike proračuna,
- politika zaposlovanja,
- določitev letnega dodatka za upokoјence,
- način financiranja ukrepov in projektov, ki so vključeni v Načrt za okrevanje in odpornost (v nadaljnjem besedilu: NOO).

V primerjavi z vsebinami, ki jih ureja Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 123/23 in 12/24), se s predlaganim zakonom:

- črtajo določbe, ki so urejale posebnosti, povezane z epidemijo COVID-19 in ukrepi, povezanimi z druginjo,
- dodaja se ureditev za prevzemanja obveznosti, ki zapadejo v plačilo od leta 2028 dalje (omejitev na 40% pravic porabe, načrtovanih v letu 2025 znotraj podprograma neposrednega uporabnika), na ta način pa se omogoča izvedba javnih razpisov za obdobje daljše od dveh let,
- določa se, da se evidenčni projekt lahko uvrsti v načrt razvojnih programov samo ob pripravi proračuna, sprememb proračuna ali pri pripravi rebalansa, ne pa tudi med letom,
- letni dodatek za upokoјence zvišuje,
- določa uskladitev skupnega dohodka, olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2025,
- določa pravna podlaga na kateri lahko vlada v primerih, ki terjajo hitre odločitve, sklene pravni posel in prevzame obveznost kljub temu, da za ta namen v proračunu sredstva niso načrtovana.

3. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

Zakon, ki ureja izvrševanje proračunov Republike Slovenije, ni predmet prilagajanja slovenske ureditve pravu Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU). Za razliko od sistemskih proračunskih zakonov držav iz EU, ki urejajo podobne vsebine kot ZJF, je ureditev, da se proračun države in zakon o izvrševanju državnega proračuna sprejemata v oblikah dveh različnih pravnih aktov, poznana predvsem v germanskih pravnih sistemih. Tega razlikovanja ne poznajo v anglosaksonskem in skandinavskem pravnem sistemu.

Tako na primer **nemški zakon** o izvrševanju proračuna ureja postopke in pravila, ki so potrebni za izvajanje državnega proračuna. Ta zakon je ključen za zagotavljanje pravilne porabe javnih sredstev ter spoštovanje fiskalne discipline na zvezni ravni. Vsebine, ki jih ta zakon običajno ureja, so podobne tistim, ki jih najdemo v zakonih drugih držav, vendar so prilagojene specifičnemu nemškemu pravnemu in finančnemu sistemu. Ključne vsebine vključujejo:

1. Določitev proračunskih prihodkov in odhodkov

Zakon opredeljuje načrtovane prihodke in odhodke zvezne države za določeno proračunsko leto. Vključuje vse postavke, ki se nanašajo na prihodke iz davkov, prispevkov, zadolževanja in drugih virov ter na izdatke za delovanje države.

Proračunski odhodki so razdeljeni na različna ministrstva in proračunske uporabnike ter specifične postavke, kot so socialna varnost, infrastruktura, izobraževanje, obrambo itd.

2. Pravila za prerazporejanje sredstev

Zakon določa pogoje, pod katerimi je mogoče prerazporejati sredstva med proračunskimi postavkami. V Zvezni republiki Nemčiji (v nadaljnjem besedilu: Nemčija) so prerazporeditve dovoljene le v določenih primerih, ki so strogo regulirani, da se ohrani transparentnost in učinkovitost porabe.

Zvezna vlada lahko spreminja razporeditev sredstev znotraj določenih meja brez odobritve parlamenta, vendar morajo večje prerazporeditve prejeti odobritev Bundestaga.

3. Zadolževanje zvezne države

Zakon določa dovoljeno raven zadolževanja za določeno proračunsko leto, v skladu z ustavnimi omejitvami glede dolga (t.i. Schuldenbremse – zavora dolga). Zakon omejuje zadolževanje, pri čemer mora biti državni dolg usklajen z dolgoročnimi fiskalnimi cilji in gospodarskimi razmerami. Vsaka zadolžitev mora biti v skladu s pravili EU in nemško ustavo.

4. Rezervni skladi in sredstva za nepredvidene izdatke

Zakon določa, kako se oblikujejo in uporabljajo rezervni skladi, ki so namenjeni kritju nepredvidenih izdatkov, kot so naravne nesreče, krizne situacije ali druge nepredvidljive potrebe. Ta sredstva so pogosto omejena in se lahko porabijo le pod določenimi pogoji, da se zagotovi fiskalna stabilnost.

5. Nadzor nad izvrševanjem proračuna

Zakon opredeljuje mehanizme nadzora nad porabo proračunskih sredstev. V Nemčiji ima ključno vlogo Zvezno računsko sodišče (Bundesrechnungshof), ki izvaja revizije in preverja zakonitost ter učinkovitost porabe sredstev.

6. Pravila glede subvencij in transferjev

Določa postopke za dodeljevanje subvencij, finančnih transferjev in sofinanciranja iz zveznega proračuna. To vključuje transferje v korist zveznih dežel (Länder), občin ali drugih javnih institucij. Subvencije in transferji morajo biti opredeljeni glede na natančno opredeljene cilje in pogoje, s čimer se zagotovi učinkovita uporaba sredstev.

7. Izvrševanje plačil

Zakon določa, kako in kdaj je treba izvesti plačila iz proračuna. To vključuje časovnico za izvrševanje plačil in postopke, ki jih morajo slediti proračunski uporabniki. Posebne določbe se lahko nanašajo na zamude pri izvrševanju ali zamrznitev določenih sredstev.

8. Uskladitev s pravili in zahtevami EU

Ker je Nemčija članica EU, mora v zakonu upoštevati proračunska pravila EU.

V zakon se lahko vključi tudi določbe o koriščenju sredstev iz skladov EU ali o prenosu finančnih obveznosti na raven EU.

9. Sankcije in odgovornost za nepravilnosti

V primeru nepravilnosti ali kršitve proračunskih pravil zakon določa sankcije ali postopke za ugotavljanje odgovornosti javnih uslužbencev in proračunskih uporabnikov. To je povezano tudi z nadzorno funkcijo Zveznega računskega sodišča in notranjih nadzornih mehanizmov.

Nemški zakon o izvrševanju proračuna tako natančno določa postopke za izvajanje proračuna, zagotavlja fiskalno disciplino in omogoča transparentnost ter odgovornost pri porabi javnih sredstev.

Italijanski zakon o izvrševanju proračuna ureja ključne vidike izvajanja državnega proračuna in določa postopke ter pravila za upravljanje javnih financ. Italijanski proračunski sistem sledi fiskalnemu pravilom EU in temelji na nacionalni zakonodaji, ki opredeljuje specifične cilje, omejitve ter postopke glede javnih prihodkov in izdatkov. Nekatere ključne vsebine, ki jih ureja zakon o izvrševanju proračuna v Italiji, vključujejo:

1. Določitev letnega državnega proračuna

Zakon določa celotne prihodke in odhodke, ki jih država pričakuje v določenem proračunskem letu. To vključuje davčne prihodke, prihodke iz prispevkov, zadolževanje in druge vire financiranja, kot tudi vse predvidene odhodke na različnih področjih, kot so javne storitve, infrastruktura, zdravstvo, šolstvo itd.. Italijanski proračun določa, koliko sredstev je dodeljenih posameznim ministrstvom in agencijam ter za kakšne namene se lahko ta sredstva uporabijo. Italija sledi strogim fiskalnim pravilom, ki jih zahteva EU, kar pomeni, da mora zakon zagotavljati skladnost s cilji glede zmanjšanja javnega dolga in primanjkljaja. Italijanski proračunski zakon določa meje proračunskega primanjkljaja in pravila za zmanjšanje javnega dolga, kar je ključno glede na velikost italijanskega javnega dolga. Zakon določa zgornje meje izdatkov za različne sektorje in obveznosti, ki jih mora država spoštovati pri izvajanju proračuna, da bi zagotovila skladnost z zadanimi fiskalnimi cilji.

2. Pravila o prerazporeditvah: Italijanski zakon o izvrševanju proračuna določa pogoje, pod katerimi se lahko sredstva prerazporedijo med različnimi proračunskimi postavkami. Ta prerazporeditev je možna le v skladu s predpisanimi postopki in z odobritvijo parlamenta ali vlade.

3. Uporaba proračunskih rezerv: Zakon predvideva oblikovanje proračunskih rezerv, ki so namenjene za kritje nepredvidenih izdatkov ali kriznih situacij, vendar je njihova uporaba strogo regulirana.

4. Javno zadolževanje: Italija ima zelo velik javni dolg, zato je nadzor nad zadolževanjem ključni vidik zakona o izvrševanju proračuna. Zakon določa največjo dovoljeno raven zadolževanja za določeno leto, kar je v skladu s pravili EU in nacionalno zakonodajo, ki predvideva postopno zmanjšanje dolga. Zakon določa, kako in za kakšne namene lahko država uporablja sredstva, pridobljena z zadolžitvijo. Ta sredstva morajo biti namenjena financiranju specifičnih javnih projektov ali za kritje primanjkljajev, ki izhajajo iz nujnih investicij ali kriznih razmer.

5. Spremljanje proračuna in nadzor

Nadzor nad izvajanjem proračuna: Italijanski zakon določa, da mora biti proračunsko izvajanje redno spremljano s strani parlamenta, ki ima nadzorno vlogo. Vlada mora redno poročati o finančnem stanju države in o morebitnih odstopanjih od zastavljenih ciljev.

Računsko sodišče zagotavlja, da so javna sredstva porabljena zakonito, učinkovito in transparentno.

6. Finančna stabilnost in krizno upravljanje

Zakon vključuje določbe, ki omogočajo hitro prilagoditev proračunskih načrtov v primeru finančne ali gospodarske krize. V kriznih situacijah lahko vlada sprejme posebne ukrepe, ki omogočajo večje zadolževanje ali povečanje javne porabe za spodbujanje gospodarstva.

Italijanski zakon o izvrševanju proračuna torej ureja širok spekter vsebin, povezanih z javnimi financami, davčno politiko, zadolževanjem in fiskalno disciplino. Zakon sledi strogim fiskalnim pravilom, ki jih določa EU, hkrati pa mora upoštevati nacionalne proračunske omejitve, da zagotovi stabilnost javnih financ in spodbudi gospodarsko rast.

Francoski zakon o izvrševanju proračuna, ureja ključne vidike oblikovanja, izvajanja in nadzora državnega proračuna. Ta zakon opredeljuje javnofinančno politiko za določeno leto, vključno s prihodki, izdatki in davčnimi ukrepi države. Nekatere ključne vsebine, ki jih ureja francoski zakon o izvrševanju proračuna, so:

1. Splošne proračunske določbe

Zakon določa prihodke in izdatke države za proračunsko leto, pri čemer mora biti proračun uravnotežen, prav tako pa je treba ohraniti dolg v okviru sprejemljivih meja, ki ne ogrožajo finančne stabilnosti države. Vlada v njem opredeli vire financiranja, predvidene prihodke iz davkov in druge prihodke ter natančno določi zneske, ki bodo porabljeni za različne javne storitve in projekte. Določeni so cilji glede javnega dolga, primanjkljaja ter predvidenih proračunskih presežkov ali primanjkljajev, ki so usklajeni s fiskalnimi pravili in pogodbo EU.

2. Dohodkovni del proračuna

Zakon o izvrševanju proračuna določa davčne prihodke države, vanj so vključene spremembami davčnih stopenj, uvedba novih davkov ali davčnih olajšav ter prilagoditve obstoječih davčnih predpisov. To vključuje prihodke iz neposrednih in posrednih davkov, kot

so davek na dodano vrednost (DDV), dohodnina, davek na dobiček pravnih oseb itd.. Poleg davkov zakon določa tudi druge vire prihodkov države, kot so prispevki za socialno varnost, prihodki iz državnih investicij, prihodki od državnih podjetij in drugi ne-davčni prihodki.

3. Odhodkovni del proračuna

Zakon natančno določa, kako bodo sredstva porabljena v različnih sektorjih, kot so zdravstvo, izobraževanje, obramba, javne storitve, infrastruktura in socialna varnost. Določene so tudi prednostne naloge glede financiranja določenih politik ali programov. Zakon vključuje načrte za dolgoročne javne investicije. V zakonu so pogosto določene tudi proračunske rezerve, ki so namenjene za nepredvidene izdatke ali krizne situacije.

4. Proračunsko ravnovesje in fiskalna disciplina

Zakon vključuje določbe, ki so usklajene s fiskalnimi pravili EU, predvsem s cilji glede omejevanja javnega dolga in proračunskega primanjkljaja. Fiskalna disciplina zahteva omejevanje zadolževanja in obvladovanje stroškov, pri čemer zakon določa meje za zadolževanje države.

5. Spremljanje in nadzor nad izvrševanjem proračuna

Računsko sodišče: Francoski zakon predvideva nadzor nad izvrševanjem proračuna s strani neodvisnega Računskega sodišča, ki spremlja, kako so javna sredstva porabljena in ali so v skladu z zakonom. Računsko sodišče pripravlja poročila o učinkovitosti porabe sredstev in o ustreznosti proračunskih politik.

Parlamentarni nadzor: Francoski parlament (zlasti narodna skupščina) ima pomembno vlogo pri nadzoru nad izvrševanjem proračuna. Vlada mora redno poročati o izvajanju proračuna in morebitnih odstopanjih od načrtovanih ciljev.

Skladnost z evropskimi pravili: Francoski zakon o izvrševanju proračuna mora biti v skladu z evropskimi pravili in pravnim okvirom, ki ga določa EU. To vključuje zaveze glede omejevanja proračunskega primanjkljaja in nadzora nad javnim dolgom. Francoska vlada mora Evropski komisiji redno poročati o proračunskih načrtih in napredku pri doseganju teh ciljev.

Francoski zakon o izvrševanju proračuna je ključni instrument za oblikovanje in izvajanje državnih finančnih politik. Poleg določanja letnih prihodkov in izdatkov ureja tudi davčne ukrepe, fiskalno disciplino, zadolževanje, rebalans proračuna, nadzor nad izvajanjem proračuna ter načrtovanje dolgoročnih proračunskih ciljev. Zakon mora biti v skladu s fiskalnimi pravili EU in zagotavljati uravnoteženje javnih financ ter trajnostno gospodarjenje z javnimi sredstvi.

4. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Z uveljavitvijo tega zakona bodo nastale finančne posledice v višini kot je zajeta v proračunih države za leti 2025 in 2026. Predlagani zakon nima finančnih posledic na proračune občin, določa pa višino povprečnine. Prav tako predlagani zakon ne določa ureditev, ki bi imele finančne posledice na druga javna finančna sredstva.

5. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje tega zakona so sredstva zagotovljena v predlogu Sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2025 in v predlogu Proračuna Republike Slovenije za leto 2026.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

/

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

/

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

/

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

/

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

/

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

/

6.6 Presoja posledic za druga področja:

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

/

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Javnost pri pripravi zakona ni sodelovala.

8. Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe):

Zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe pri pripravi zakona niso sodelovale.

9. Znesek plačila, ki ga je oseba iz prejšnje alineje v ta namen prejela:

Ker pi pripravi zakona zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba ni sodelovala ni bil izplačan noben znesek za namen priprave zakona.

10. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

Klemen Boštjančič, minister

mag. Saša Jazbec, državna sekretarka

Gordana Pipan, državna sekretarka

Nikolina Prah, državna sekretarka

mag. Katja Božič, državna sekretarka

mag. Mojca Pirnat generalna direktorica Direktorata za proračun

II. BESEDILO ČLENOV

1. SPLOŠNI DOLOČBI

1. člen
(vsebina zakona)

(1) S tem zakonom se za proračun Republike Slovenije za leto 2025 in za proračun Republike Slovenije za leto 2026 določajo njuna sestava, posebnosti njenega izvrševanja, poraba sredstev kohezijske politike ter sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost, namenski prihodki in prejemki države, obseg zadolževanja in poroštev države ter javnega sektorja na ravni države, višina povprečnine v skladu z zakonom, ki ureja financiranje občin, in prevzemanje obveznosti ter urejajo druga vprašanja, povezana z izvrševanjem proračuna.

(2) Določbe tega zakona se uporabljajo v letih 2025 in 2026, razen če je za posamezni proračun ali posamezni člen tega zakona določeno drugače.

(3) Določbe tega zakona se uporabljajo za neposredne uporabnike proračuna Republike Slovenije, razen če je v posameznih členih tega zakona določeno drugače.

2. člen
(pomen uporabljenih izrazov)

(1) Izrazi iz 3. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O in 76/23; v nadaljnjem besedilu: ZJF) imajo v tem zakonu enak pomen.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »proračun« pomeni proračun Republike Slovenije, spremembe proračuna Republike Slovenije in rebalans proračuna Republike Slovenije;
2. »veljavni proračun« je sprejeti proračun tekočega leta z vključenimi spremembami, nastalimi z izvrševanjem proračuna;
3. »veljavni načrt razvojnih programov« je sprejeti načrt razvojnih programov, ki izkazuje spremembe, nastale z izvrševanjem proračuna v tekočem letu, in tiste spremembe v naslednjih letih, ki so nastale zaradi sprememb z izvrševanjem proračuna tekočega leta;
4. »predlagatelji finančnih načrtov« so predlagatelji finančnih načrtov, ki so tako določeni v drugem odstavku 19. člena ZJF, in drugi samostojni neposredni uporabniki, ki so zajeti v navedenem členu ZJF, toda niso navedeni v drugem odstavku 19. člena ZJF;
5. »politike« so področja, na katerih deluje država in pomenijo zaokrožene celote glavnih programov s skupnimi splošnimi cilji ter na katera so, upoštevaje delovna področja neposrednih uporabnikov, razvrščeni odhodki in izdatki v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov;
6. »glavni programi« so ožja področja znotraj politike, ki sledijo skupnim specifičnim ciljem;
7. »podprogrami« so podrobneje razdelani glavni programi in pomenijo zaokroženo celoto vsebinsko komplementarnih dejavnosti, ki pripomorejo k doseganju skupnih pričakovanih rezultatov;
8. »projekt« je ekonomsko nedeljiva celota aktivnosti, z natančno določeno tehnično-tehnološko funkcijo in jasno opredeljenimi cilji. Projekt ima vnaprej določeno trajanje, ki je omejeno z datumom začetka in konca;
9. »ukrep« je skupek različnih medsebojno usklajenih dejanj, ki pomenijo določeno programsko zaključeno celoto in pripomorejo k doseganju skupnih neposrednih učinkov;
10. »skupina projektov« je sestavljena iz več projektov, ki se bodo izvajali v določenem obdobju z namenom doseganja skupnih neposrednih učinkov;
11. »evidenčni projekt« je načrt financiranja še nedoločenih projektov, za katere so znani cilji in namen, vendar v načrt razvojnih programov (v nadaljnjem besedilu: NRP) še niso uvrščeni;
12. »proračunska postavka« (v nadaljnjem besedilu: postavka) je del enega podprograma enega neposrednega uporabnika in izkazuje obseg pravic porabe;
13. »proračunska vrstica« je postavka – konto, ki v skladu s predpisanim kontnim načrtom določa ekonomski namen izdatkov postavke in je skupaj z ukrepom oziroma projektom temeljna enota za izvrševanje proračuna;

14. »pravica porabe« je pravica neposrednega uporabnika, da prevzema obveznosti v breme sredstev na določeni proračunski vrstici;
15. »obveznosti v breme proračunov prihodnjih let« so obveznosti, ki zapadejo v plačilo v breme proračunov prihodnjih let ter so prevzete v skladu z 51. členom ZJF in tem zakonom;
16. »prejeta sredstva za financiranje skupnih evropskih politik« so prihodki, ki jih država prejme iz Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), in druga sredstva iz proračuna EU (v nadaljnjem besedilu: namenska sredstva EU) za skupno kmetijsko in ribiško politiko, kohezijsko politiko in evropsko teritorialno politiko ter izvajanje drugih politik (v nadaljnjem besedilu: skupne evropske politike);
17. »sredstva kohezijske politike« so sredstva proračuna EU in namenska sredstva proračuna za slovensko udeležbo, namenjena izvajanju kohezijske politike;
18. »sredstva Solidarnostnega sklada EU« so finančna pomoč, ki pomeni finančni prispevek EU in je namenjena financiranju ukrepov odprave posledic po večji naravni nesreči, ki je prizadela državo članico, odhodki pa se izkazujejo v okviru podprograma 230403 – Sredstva za pomoč ob naravnih nesrečah;
19. »postavke namenskih sredstev EU« so postavke, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje programov skupnih evropskih politik;
20. »postavke kohezijske politike« so postavke, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje kohezijske politike in tiste postavke slovenske udeležbe, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za sofinanciranje kohezijske politike;
21. »namenska sredstva finančnih mehanizmov« so prihodek, ki ga država prejme na podlagi pogodbe, sklenjene med Republiko Slovenijo in državo, ki je donatorica in ni članica EU, za namen, kot ga ta določa;
22. »postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov« so postavke, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje programov na podlagi pogodb, sklenjenih med Republiko Slovenijo in državami, ki niso članice EU;
23. »plačni konti« so konti iz podskupine kontov 400 – Plače in drugi izdatki zaposlenim ter 401 – Prispevki delodajalcev za socialno varnost;
24. »organ upravljanja« je tisti neposredni uporabnik, ki je odgovoren za področje kohezijske politike ali za področje sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim ali za področje skupne kmetijske politike in skupne ribiške politike;
25. »postavke slovenske udeležbe« so postavke, s katerimi se zagotavljajo pravice porabe za sofinanciranje programov skupnih evropskih politik, za sredstva finančnih mehanizmov in za sofinanciranje programov donacij;
26. »TARGET2« je sistem za medbančni prenos sredstev v eurih v EU. Sistem pripomore k združevanju in stabilnosti evrskih finančnih trgov. Slovenske kreditne institucije pri poslovanju prek sistema TARGET2 upoštevajo urnik delovanja sistema TARGET2;
27. »investicija« je vsak izdatek finančnih sredstev za nabavo zemljišča, zgradbe, proizvodne opreme in preostalih opredmetenih osnovnih sredstev;
28. »investicijski konti« so konti iz skupine kontov 42 – Investicijski odhodki in iz skupine kontov 43 – Investicijski transferji;
29. »mehanizem za okrevanje in odpornost« je finančna podpora EU za ublažitev gospodarskih in socialnih učinkov pandemije koronavirusa, za povečanje trajnosti in odpornosti gospodarstva ter za izboljšanje pripravljenosti na izzive zelenega in digitalnega prehoda;
30. »sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost« so finančna podpora EU Republiki Sloveniji, ki je namenjena financiranju ukrepov, vključenih v Načrt za okrevanje in odpornost;
31. »Načrt za okrevanje in odpornost« (v nadaljnjem besedilu: NOO) je dokument, v katerem so zajeti ukrepi, ki so upravičeni do financiranja s sredstvi EU v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, kakor ga določa Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L št. 57 z dne 18. 2. 2021, str. 17), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. februarja 2024 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP) in spremembi Direktive 2003/87/ES ter uredb (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 in

(EU) 2021/ (UL L št. 2024/795 z dne 29. 2. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/241/EU);

32. »sklad za okrevanje in odpornost« je podračun, na katerem se zbirajo sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje ukrepov iz NOO;
33. »koordinacijski organ« je Urad Republike Slovenije za okrevanje in odpornost;
34. »postavke naravne nesreče« so postavke, ki so razvrščene v podprogram 230403 – Sredstva za pomoč ob naravnih nesrečah, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje vseh stroškov, povezanih z ukrepi za odpravo posledic naravne nesreče.

2. SESTAVA PRORAČUNA

3. člen (sestava proračuna)

(1) V splošnem delu proračuna so prikazani prejemki in izdatki po ekonomski klasifikaciji do ravni konta. V bilanci prihodkov in odhodkov se poleg prihodkov, navedenih v 11. členu ZJF, izkazujejo tudi prihodki, ki zajemajo namenska sredstva EU, in odhodki, ki zajemajo plačila sredstev v proračun EU.

(2) V posebnem delu proračuna so finančni načrti neposrednih uporabnikov prikazani po politikah, glavnih programih in podprogramih.

(3) V NRP se prikazujejo načrtovani izdatki po skupinah projektov, projektih in ukrepih ter virih financiranja po posameznih letih za celovito izvedbo projektov oziroma ukrepov.

4. člen (spremembe institucionalne strukture proračuna)

Nov državni organ, ki se ustanovi po sprejetju proračuna, se lahko vključi v proračun kot neposredni uporabnik šele z novim proračunom ali rebalansom proračuna. Do takrat se delovanje novoustanovljenega državnega organa financira iz finančnega načrta neposrednega uporabnika, ki je predlagal njegovo ustanovitev.

3. IZVRŠEVANJE PRORAČUNA

3.1. Splošno

5. člen (izvrševanje proračuna)

(1) V tekočem letu se izvršuje proračun tekočega leta.

(2) Proračun se izvršuje v skladu z določbami ZJF in tega zakona ter v skladu s podzakonskimi predpisi, izdanimi na njuni podlagi.

(3) Proračun se izvršuje na ravni proračunske vrstice.

(4) Veljavni NRP tekočega leta mora biti za tekoče leto usklajen z veljavnim proračunom, razen kadar ta zakon določa drugače.

(5) Ob neusklajenosti lahko ministrstvo, pristojno za finance (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), posameznemu proračunskemu uporabniku omeji izvrševanje proračuna.

6. člen (zagotavljanje sredstev za stroške dela)

Neposredni uporabnik mora najpozneje do 31. januarja 2025 na svojih plačnih kontih in na kontih, na katerih zagotavlja sredstva za stroške dela zaposlenih pri posrednih uporabnikih, s prerazporeditvami pravic porabe v okviru svojega finančnega načrta zagotoviti zadosten obseg pravic porabe za pokritje vseh navedenih obveznosti do konca tekočega leta.

7. člen (status določenih prihodkov proračuna)

(1) Prilivi namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov ter sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost se štejejo za prihodke proračuna šele, ko se nakažejo na podračun izvrševanja proračuna. Do prenosa se obravnavajo kot sredstva Evropske komisije (v nadaljnjem besedilu: EK) oziroma kot sredstva financerja finančnih mehanizmov in izkazujejo kot obveznosti do EK oziroma kot obveznosti do financerja finančnih mehanizmov.

(2) Obresti od namenskih sredstev EU so prihodek proračuna. Do prenosa obresti na podračun izvrševanja proračuna se obresti štejejo za sredstva EK in izkazujejo kot obveznosti do sredstev EK.

(3) Obresti od namenskih sredstev finančnih mehanizmov so prihodek proračuna, razen če financer določi drugače.

8. člen (status poslovnih dogodkov)

(1) Samo na kontih bilance stanja se evidentirajo poslovni dogodki iz naslova:

- sprememb, nastalih pri upravljanju tistega državnega in občinskega dolga, ki zapade v plačilo v prihodnjih proračunskih letih,
- sprememb, nastalih pri ponovnem odkupu vrednostnih papirjev na trgu s premijo ali diskontom na neodplačano glavnico,
- prevzema dolga,
- konverzije terjatev v kapitalsko naložbo,
- odpisa dolga ali terjatev,
- naložb prostih denarnih sredstev na računih pravnih oseb, določenih v 61. členu ZJF, in naložb denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa (v nadaljnjem besedilu: EZR) države oziroma občine v centralno banko, banke in hranilnice,
- naložb EZR države v državne zakladnice držav ekonomske in monetarne unije in nakupe zakladnih menic,
- neodplačne pridobitve ali odtujitve nepremičnega in premičnega premoženja,
- povečanja oziroma zmanjšanja osnovnega kapitala v pravnih osebah zasebnega prava s stvarnim vložkom,
- povečanja oziroma zmanjšanja namenskega premoženja v pravnih osebah javnega prava s stvarnim vložkom,
- vlog v sistemu EZR države oziroma občine,
- založenih sredstev za izvrševanje plačilnih transakcij s plačilnimi karticami, kar ponudnik plačilnih storitev izvaja na podlagi 4. točke prvega odstavka 4. člena Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19) in prvega odstavka 5. člena Zakona o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (Uradni list RS, št. 7/18, 9/18 – popr. in 102/20),
- začasno založenih sredstev znotraj istega leta za plačevanje obveznosti iz sklada za okrevanje in odpornost.

(2) Prejemki oziroma izdatki, nastali z zavarovanjem kreditnega tveganja v povezavi z državnim dolgom, se evidentirajo kot terjatve in obveznosti iz naslova prejetih in danih varščin.

(3) Prejemki oziroma izdatki za denarno pokritje pri posojanju lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, ki je vrednost lastnega dolžniškega papirja na trgu, povečano za natečene obresti in

pribitek za zavarovanje tveganja, se izkazujejo samo v bilanci stanja. Če izposojeni vrednostni papir ni vrnjen v skladu s pogodbenimi določili, pomeni prejeto denarno pokritje za ta vrednostni papir do višine nominalnega zneska tega vrednostnega papirja zadolževanje, razlika med prejetim denarnim pokritjem in nominalno vrednostjo pa je prejemek ali izdatek v bilanci prihodkov in odhodkov.

(4) Spremembe, nastale pri poslih, ki so povezani z uravnavanjem obrestnih tveganj dolga državnega proračuna in ki so sklenjeni v skladu z drugim odstavkom 82. člena ZJF ter se odražajo v spremenjenih obrestnih merah novih tovrstnih poslov, pod pogojem, da je bila poravnava izvedena brez denarnega toka, se evidentirajo le na kontih bilance stanja.

(5) Prvi odstavek tega člena, razen druge, tretje in dvanajste alineje, velja tudi za evidentiranje poslovnih dogodkov občinskih proračunov.

(6) Obrestni prihodki iz naslova poslov, povezanih z uravnavanjem obrestnih tveganj dolga državnega proračuna in sklenjenih v skladu z drugim odstavkom 82. člena ZJF, se izkazujejo kot vračilo na postavko obresti.

9. člen

(povračila stroškov za udeležbo na sestankih Sveta EU in za udeležbo v misijah Združenih narodov)

(1) Sredstva povračil, namenjenih kritju stroškov predsedstva in delegacij za zasedanja Evropskega sveta in Sveta EU ter sestanke, organizirane v okviru Evropskega sveta in Sveta EU, ter stroškov udeležbe v misijah Združenih narodov (v nadaljnjem besedilu: povračila stroškov), se do prenosa na podračun izvrševanja proračuna izkazujejo kot obveznosti do Generalnega sekretariata Sveta EU oziroma Združenih narodov. Za stroške se štejejo stroški, ki jih kot take priznavajo Generalni sekretariat Sveta EU oziroma Združeni narodi.

(2) Povračila stroškov se prenašajo na podračun izvrševanja proračuna v obsegu že plačanih stroškov in upravičeno izkazanih v listini o uporabi sredstev v zvezi s plačilom stroškov oziroma v Memorandumu o soglasju.

(3) Uporabniki proračuna so zase in za tiste institucionalne enote, ki spadajo v njihovo pristojnost in za katere Republika Slovenija prejme povračilo stroškov iz prvega odstavka tega člena, v tekočem letu upravičeni do povračila stroškov največ do obsega sredstev, ki ga je država prejela za ta namen od Generalnega sekretariata Sveta EU oziroma Združenih narodov.

(4) Povračila stroškov uporabnikom proračuna za preteklo leto niso dovoljena.

(5) Obresti od sredstev povračil stroškov so prihodek proračuna.

(6) Podrobnejša navodila o povračilih stroškov izda minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za finance.

10. člen

(odpiranje postavk in zagotavljanje pravic porabe na njih)

(1) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) lahko na predlog ministrstva, ki je pripravljen na predlog neposrednega uporabnika, med letom odpira nove integralne postavke, na katerih se pravice porabe zagotavljajo s prerazporeditvami.

(2) Ministrstvo lahko na podlagi vplačanega namenskega prihodka na predlog neposrednega uporabnika med letom odpira nove namenske postavke.

(3) Ministrstvo lahko med letom odpre nove postavke tudi za izvajanje projektov, ki se financirajo iz namenskih sredstev finančnih mehanizmov in namenskih sredstev EU s pripadajočo slovensko udeležbo. Pravice porabe na navedenih postavkah se zagotovijo s prerazporeditvami.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek lahko ministrstvo na področju kohezijske politike odpre nove postavke samo na podlagi predhodnega soglasja organa upravljanja.

(5) Ministrstvo lahko na skladu za okrepanje in odpornost na predlog koordinacijskega organa med letom odpira nove postavke za financiranje ukrepov in projektov, ki so vključeni v NOO.

11. člen

(ukrepi za uravnoveženje proračuna v letih 2025 in 2026)

(1) Če vlada na podlagi vplačanih prejemkov proračuna med tekočim letom oceni, da bodo prihodki za manj kot 3 odstotke nižji glede na načrtovane ali da bodo izdatki za manj kot 3 odstotke višji od načrtovanih v sprejetih proračunih za leto 2025 oziroma leto 2026, poleg ukrepov za uravnoveženje proračuna iz 40. člena ZJF do višine zmanjšanih prihodkov oziroma do višine povečanih izdatkov uporabi ukrep proporcionalnega zmanjšanja pravic porabe, razen pravic porabe za izvajanje skupnih evropskih politik in namenskih prejemkov proračuna.

(2) Ukrepi zmanjšanja pravic porabe se pri vseh neposrednih uporabnikih določijo v enakem odstotku, vlada pa določi, na katere pravice porabe se z ukrepom poseže. Ukrepi se lahko nanašajo na pravice porabe, iz katerih se financira eden ali več od naslednjih namenov: izdatki za blago in storitve, subvencije, transferji neprofitnim organizacijam in ustanovam, drugi tekoči domači transferi, v katerih niso zajeta sredstva za stroške dela, tekoči transferi v tujino oziroma investicijski odhodki in investicijski transferji.

(3) Pravice porabe iz naslova ukrepa proporcionalnega zmanjšanja pravic porabe se prerazporedijo v splošno proračunsko rezervacijo.

12. člen

(povečanje odhodkov in izdatkov proračuna)

(1) Na podlagi odločitve vlade se plačujejo obveznosti nad višino pravic porabe, zagotovljenih na:

1. politiki 24 – Plačila v EU,
2. politiki 21 – Pokojninsko varstvo,
3. politiki 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi,
4. podprogramu 230102 – Sredstva za množične migracije,
5. postavki, s katere se zagotavlja kratkoročno posojilo na podlagi tretjega odstavka 30. člena Zakona o sistemu jamstva za vloge (Uradni list RS, št. 27/16 in 17/22),
6. postavkah namenskih sredstev EU,
7. postavkah namenskih sredstev finančnih mehanizmov,
8. postavkah na glavnem programu 2302 – Posebna proračunska rezerva in programi pomoči v primerih nesreč,
9. postavkah, s katerih se financirajo ukrepi odprave posledic po večji naravni nesreči in je zanje država prejela finančno pomoč iz sredstev Solidarnostnega sklada EU.

(2) Sredstva za pokrivanje obveznosti iz prejšnjega odstavka se zagotovijo s prerazporeditvami.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se sredstva za pokrivanje obveznosti iz 6., 8. in 9. točke prvega odstavka tega člena ob izjemnih okoliščinah, ki so ugotovljene v skladu z merili in po postopku iz 12. člena Zakona o fiskalnem pravilu (Uradni list RS, št. 55/15, 177/20 – popr. in 129/22; v nadaljnjem besedilu: ZFisP), lahko zagotovijo z dodatnim zadolževanjem države. Dodatno zadolževanje je dopustno le v obsegu razlike med izdatki, ki so bili načrtovani v državnem proračunu, in največjim obsegom izdatkov za državni proračun, ki ga Državni zbor

Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) določi s sprejetjem spremembe okvira v skladu s prvim odstavkom 13. člena ZFisP.

13. člen
(zaključek leta)

(1) Zaradi tehnične izvršitve proračuna lahko proračun kot blagajna javnega financiranja in neposredni uporabniki izplačujejo sredstva za plačilo svojih obveznosti še prva dva delovna dneva v januarju naslednjega leta.

(2) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov se tisti prejemki sredstev na podračuna 845 in 846 pri Finančni upravi Republike Slovenije, ki so bili vplačani zadnji dan proračunskega leta in razdeljeni po blagajnah javnega financiranja prva dva delovna dneva v letu, ki sledi letu, v katerem so bila sredstva vplačana, v posamezni blagajni javnega financiranja štejejo za prihodke leta, v katerem so bili dejansko vplačani na podračuna 845 in 846.

3.1.1. Poraba sredstev kohezijske politike

14. člen
(pristojnost organa upravljanja in organa za računovodenje)

(1) Organ upravljanja je poleg pristojnosti, določenih v Uredbi (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L št. 231 z dne 30. 6. 2021, str. 159), zadnjič spremenjeni z Uredbo (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o upravljanju azila in migracij, spremembi uredb (EU) 2021/1147 in (EU) 2021/1060 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 604/2013 (UL L št. 2024/1351 z dne 22.5.2024), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/1060/EU), pristojen tudi za nadzor nad upravljanjem in izvajanjem programov, sofinanciranih s sredstvi kohezijske politike. Če ugotovi nepravilnosti, organ upravljanja naloži popravljalne ukrepe posredniškemu telesu, zahteva zadržanje izplačil s postavk kohezijske politike pri posameznem posredniškem telesu in predlaga vladi, da odloči o prerazporeditvah pravic porabe s postavk kohezijske politike.

(2) Organ za računovodenje je poleg pristojnosti, določenih v 76. členu Uredbe 2021/1060/EU, pristojen tudi za evidence terjatev, ki jih posredniška in izvajalska telesa vzpostavijo do upravičencev, in periodično preverja stanje odprtih terjatev po posredniških telesih in jih o tem obvešča ter spremlja in izvaja nadzor nad vračili sredstev kohezijske politike. Organ za računovodenje o prejetih vračilih poroča organu upravljanja štirikrat letno, najpozneje do 10. dne v mesecu, ki sledi obdobju poročanja.

15. člen
(sredstva kohezijske politike)

(1) Prejeta sredstva kohezijske politike so prihodki, ki jih država prejme iz proračuna EU za izvajanje kohezijske politike.

(2) Prihodki, ki jih država prejme iz proračuna EU za izvajanje kohezijske politike, se pridobivajo kot povračila za predhodno plačane upravičene izdatke iz proračuna.

16. člen
(izplačila iz proračuna)

(1) Upravičencu do sredstev kohezijske politike se izplačilo iz proračuna izvrši na podlagi zahtevka za izplačilo, ki je pripravljen na podlagi računa ali druge enakovredne knjigovodske listine in druge dokumentacije (v nadaljnjem besedilu: dokazila), ki je bila zahtevana za

pridobitev sredstev kohezijske politike. Pri stroških dela in stroških službenih poti v okviru operacij neposrednega proračunskega uporabnika, ki je v vlogi upravičenca, je neposredna podlaga za izplačilo pogodba o zaposlitvi ali druga ustrezna pravna podlaga.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se v skladu z 2. točko prvega odstavka 33. člena tega zakona izplačilo sredstev kohezijske politike iz proračuna lahko izvede brez dokazil, če se upravičenec do sredstev kohezijske politike zaveže, da bo dokazila za izplačilo predložil najpozneje v 180 dneh po prejemu sredstev.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se za izvajanje kohezijske politike izplačilo iz proračuna lahko izvede na podlagi zahtevka za izplačilo, ki ne vsebuje dokazila o plačilu, računa ali druge enakovredne knjigovodske listine, en dan pred dnevom plačila izvajalcu, če:

- je upravičenec občina, posredni uporabnik proračuna, zasebni zavod ali nosilec javnih pooblastil,
- upravičenec predloži drugo dokumentacijo za izplačilo iz proračuna 25 dni pred dnevom plačila izvajalcu in
- se upravičenec zaveže, da bo dokazilo o plačilu računa ali druge enakovredne knjigovodske listine predložil posredniškemu telesu najpozneje v osmih dneh po prejemu sredstev.

(4) Če upravičenec dokazil ne predloži v roku iz drugega odstavka tega člena oziroma če računa ali druge enakovredne knjigovodske listine ne predloži v roku iz tretje alineje prejšnjega odstavka, se mu zadržijo nadaljnja izplačila s postavk kohezijske politike.

(5) Pri predplačilih iz drugega in tretjega odstavka tega člena se mora neposredni uporabnik v pogodbi z upravičencem do sredstev dogovoriti, da se upravičenec do sredstev zavezuje prejeta sredstva, skupaj z zamudnimi obrestmi, vrniti v proračun, če se naknadno ugotovi, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno. Šteje se, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno, če EK ali donator zahtevke za plačilo sredstev zavrne ali če EK ali donator izda zahtevek za vračilo ali če se v proračunskem nadzoru ugotovi, da so bila sredstva porabljenjena nenamensko ali v nasprotju s predpisi.

17. člen

(neupravičena poraba sredstev kohezijske politike)

(1) Če organ upravljanja ugotovi, da so bila sredstva kohezijske politike neupravičeno porabljenjena, najpozneje v 15 dneh od ugotovljene neupravičene porabe sredstev zahteva, da posredniško telo zahteva plačilo od upravičenca. Organ upravljanja zahtevo za plačilo predloži posredniškemu telesu in z njo sočasno seznaniti organ za računovodenje in revizijski organ.

(2) Če je neupravičena poraba sredstev kohezijske politike ugotovljena pri posredniškem telesu, ki je v vlogi upravičenca, organ upravljanja najpozneje v 15 dneh od ugotovljene neupravičene porabe sredstev zahteva, da organ za računovodenje zahteva plačilo od posredniškega telesa in z zahtevo sočasno seznaniti revizijski organ.

(3) Posredniško telo oziroma organ za računovodenje najpozneje v 15 delovnih dneh po prejemu zahteve iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena zahteva plačilo od upravičenca oziroma posredniškega telesa.

(4) Če je neupravičeno porabo sredstev povzročilo pomanjkljivo delovanje sistema pri organu upravljanja, posredniškem telesu ali izvajalskem organu ali če gre za primer iz drugega odstavka tega člena, mora vračilo sredstev na način, kot je določen v 41. členu tega zakona, zagotoviti organ, pri katerem je bila ugotovljena neupravičena poraba sredstev kohezijske politike.

18. člen

(zadržanje izvajanja)

(1) Če organ upravljanja ugotovi, da posredniško telo ne izvaja kohezijske politike v skladu s programom in predpisi, ki urejajo izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027, ga pozove, da najpozneje v 30 dneh odpravi neskladnost.

(2) Če posredniško telo neskladnosti ne odpravi v roku iz prejšnjega odstavka, organ upravljanja zahteva, da ministrstvo za največ tri mesece zadrži nadaljnja izplačila s posameznih postavk kohezijske politike posredniškega telesa.

(3) Če je organ upravljanja posredniškemu telesu naložil popravilne ukrepe, ki se ne nanašajo na odpravo neskladnosti po prvem odstavku, in jih ta ni izvedel v 60 dneh od njihovega prejema, organ upravljanja zahteva, da ministrstvo za največ tri mesece zadrži nadaljnja izplačila s posameznih postavk kohezijske politike posredniškega telesa.

(4) Če posredniško telo v primeru neupravičene porabe sredstev ne zahteva plačila od upravičenca v roku iz tretjega odstavka prejšnjega člena, organ upravljanja zahteva, da ministrstvo za največ tri mesece zadrži nadaljnja izplačila s posameznih postavk kohezijske politike posredniškega telesa.

(5) Ko posredniško telo odpravi pomanjkljivosti, s tem seznanjeni organ upravljanja, ki ministrstvo takoj pozove, da odpravi zadržanje izplačil s posameznih postavk kohezijske politike.

(6) Organ upravljanja o izvedenih zadržanjih iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena četrtletno seznanja vlado.

19. člen

(prerazporejanje pravic porabe na postavkah kohezijske politike)

(1) Če posredniško telo 15 dni pred iztekom obdobja, za katero so zadržana izplačila iz drugega, tretjega in četrtega odstavka prejšnjega člena, ne ravna v skladu z zahtevami organa upravljanja, ta predlaga vladi, da odloči o prerazporeditvah pravic porabe s postavk kohezijske politike.

(2) Organ upravljanja vladi predlaga prerazporeditve pravic porabe s postavk kohezijske politike v okviru sprejetega programa za izvajanje evropske kohezijske politike.

(3) Pred posredovanjem predloga prerazporeditve pravic porabe iz prejšnjega odstavka organ upravljanja o tem pisno obvesti tisto posredniško telo, ki se mu pravice porabe na postavkah kohezijske politike zmanjšujejo.

(4) Po opravljeni prerazporeditvi pravic porabe organ upravljanja spremeni izvedbeni načrt v obsegu izvedene prerazporeditve.

20. člen

(uporaba pravil)

Določbe od 14. do 19. člena tega zakona se uporabljajo tudi za porabo sredstev sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim.

3.2. Namenski prejemki in izdatki proračuna

21. člen

(namenski prihodki proračuna)

(1) Namenski prihodki proračuna za leti 2025 in 2026 so poleg prihodkov, določenih v prvem stavku prvega odstavka 43. člena in prvem odstavku 80. člena ZJF, tudi:

1. prihodki od obremenitve s stavbno ali služnostno pravico stvarnega premoženja države, ki se uporabijo za nakup, graditev, obnovo, investicijsko in tekoče vzdrževanje nepremičnin v lasti države;
2. prihodki požarne takse po 59. členu Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22), ki se po merilih, ki jih določi vlada, uporabijo za namene iz navedenega zakona;
3. prihodki vplačanih tiskovin, ki jih stranke v upravnem postopku vplačajo pri upravnih enotah in ministrstvih, pristojnih za notranje oziroma zunanje zadeve, in ki jih upravne enote in ministrstvi, pristojni za notranje oziroma zunanje zadeve, uporabijo za plačilo obveznosti dobaviteljem zaračunljivih tiskovin;
4. prihodki, ki jih lastniki oziroma uporabniki kmetijskih zemljišč po 50. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 27/16 in 79/17), in prihodki po 88. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZKZ) vplačujejo v proračun in ki se do višine pravic porabe, predvidene v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
5. prihodki po 3.h členu ZKZ, ki se do višine pravic porabe, predvidene v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
6. prihodki po Zakonu o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami (Uradni list RS, št. 41/09 in 69/15 – ZOPPGSR), ki se do višine pravic porabe, predvidene v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
7. prihodki letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu iz 3. člena Zakona o dajatvah za motorna vozila (Uradni list RS, št. 54/17, 112/21 – ZIUPGT in 62/23 – ZIAG, v nadaljnjem besedilu: ZDajMV), ki se uporabijo za izvedbo investicij in vzdrževanj v javni prometni infrastrukturi ter za izvajanje predpisanih nalog in ukrepov spodbujanja prehoda na alternativna goriva v prometu, kot jih določa zakon, ki ureja infrastrukturo za alternativna goriva v prometu;
8. prihodki koncesijske dajatve Luke Koper, d. d., ki pripadajo proračunu na podlagi 2. člena Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v prometno infrastrukturo (Uradni list RS, št. 28/10, 85/11, 40/12 – ZUJF in 140/22) in se uporabijo za naložbe v javno prometno infrastrukturo v Republiki Sloveniji in njeno vzdrževanje;
9. prihodki od dajatve za odjavljeno vozilo, ki se na podlagi drugega odstavka 3. člena ZDajMV uporabijo za izvedbo investicij in vzdrževanje javne prometne infrastrukture;
10. prihodki po prvem odstavku 142. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22 in 131/23 – ZORZFS; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu, in namene, določene v 28. členu Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18; v nadaljnjem besedilu: ZNOrg);
11. prihodki obveznega prispevka za promocijo iz 9. člena Zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (Uradni list RS, št. 26/11 in 57/12), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
12. prihodki iz dajatev od prejemkov, izplačanih zaradi opravljenega začasnega in občasnega dela upokoјencev, ki v skladu z drugim odstavkom 27.f člena Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22, 59/22 – odl. US, 109/23 in 62/24 – ZUOPUE) pomenijo prihodek podračuna iz 4. točke 44. člena tega zakona;
13. prihodki po tretjem odstavku 33. člena Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16, 36/21 – ZZIRDKG in 140/22 – ZSDH-1A; v nadaljnjem besedilu: ZGGLRS), ki se uporabijo za namene, določene v četrtem odstavku 33. člena navedenega zakona;
14. prihodki iz 2. točke prvega odstavka 162. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 96/22 – odl. US, 2/23 – odl. US, 89/23 –

- odl. US in 53/24), ki se uporabijo za pomoč žrtvam ali za odškodnino za povračilo škode žrtvam kaznivih dejanj po Zakonu o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (Uradni list RS, št. 101/05, 114/06 – ZUE, 86/10 in 76/23);
15. prihodki iz drugega odstavka 77. člena Zakona o vznikih (Uradni list RS, št. 92/22 – uradno prečiščeno besedilo in 153/22), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
 16. pristojbine iz tretjega odstavka 60. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US in 84/23 – ZDOsk-1; v nadaljnjem besedilu: ZZDej), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
 17. prihodki iz pribitka k cestnini po prvem odstavku 35. člena Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper (Uradni list RS, št. 51/18; v nadaljnjem besedilu: ZIUGDT), ki se uporabijo za namene, določene v tretjem oziroma četrtem odstavku 36. člena navedenega zakona;
 18. prihodki takse iz 39. člena ZIUGDT, ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
 19. sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje ukrepov, ki so vključeni v NOO ter so vir sklada za okrevanje in odpornost;
 20. prihodki, ki jih mora Javni sklad Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško, v skladu s tretjim odstavkom 8. člena Zakona o Javnem skladu Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško (Uradni list RS, št. 130/22) vplačati v proračun države in se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
 21. prihodki od prispevkov iz 101. člena Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (Uradni list RS, št. 95/23, 117/23, 131/23 – ZORZFS in 62/24), ki so vir sklada za obnovo iz 127. člena Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (Uradni list RS, št. 131/23 in 81/24; v nadaljnjem besedilu: ZORZFS) (v nadaljnjem besedilu: sklad za obnovo);
 22. prihodki od razlike med zneskom davka po stopnji iz prvega odstavka 64. člena ZORZFS in zneskom davka po stopnji iz 60. člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15, 68/16, 69/17, 79/18, 66/19, 172/21, 105/22 – ZZNŠPP in 12/24), ki so vir sklada za obnovo;
 23. prihodki od čistega in bilančnega dobička Slovenskega državnega holdinga, d. d., po 65. členu ZORZFS, ki so vir sklada za obnovo;
 24. prihodki od davka na bilančno vsoto bank in hranilnic iz 78. člena ZORZFS, ki so vir sklada za obnovo.

(2) Ne glede na prvi odstavek 44. člena ZJF se namenska sredstva, ki jih neposredni uporabnik doseže z lastno dejavnostjo in ki niso bila porabljena v preteklem letu, prenesejo v proračun za tekoče leto v obsegu, kot je določen v tretjem in četrtem odstavku tega člena.

(3) Če so namenski prihodki vplačani v proračun v manjšem obsegu, kot so načrtovani v sprejetem proračunu države oziroma občine, neposredni uporabnik oziroma občina prevzema in plačuje obveznosti samo v višini dejansko vplačanih oziroma razpoložljivih prejemkov.

(4) Če so namenski prihodki vplačani v proračun v večjem obsegu, kot so načrtovani v sprejetem proračunu države oziroma občine, neposredni uporabnik oziroma občina prevzema in plačuje obveznosti samo v višini načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države oziroma občine. Za skupno višino načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države se šteje vsota načrtovanih namenskih prejemkov za namen iz prejšnjega stavka, ki je načrtovana pri predlagatelju finančnih načrtov v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek lahko neposredni uporabniki prevzemajo in plačujejo obveznosti prek načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu, vendar ne v večjem obsegu od vplačanih prihodkov v proračun, na podlagi soglasja vlade, če zaradi tega ne grozi, da bi bil prekoračen obseg izdatkov, ki je v okviru za pripravo proračunov sektorja država določen za državni proračun.

22. člen (namenski prejemki proračuna)

Namenski prejemki v računu finančnih terjatev in naložb so v skladu s 1. točko drugega odstavka 74. člena ZJF:

1. glavnice vrnjenih posojil, danih za sanacijo podjetij in gospodarstva na podlagi 7. člena Zakona o uporabi sredstev, pridobljenih iz naslova kupnine na podlagi Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 45/95, 34/96, 60/99 – ZSRR, 22/00 – ZJS, 67/01 in 47/02; v nadaljnjem besedilu: ZUKLPP). Ti prejemki se v letih 2025 in 2026 do višine pravic porabe, predvidenih v finančnem načrtu ministrstva, ki je pristojno za sanacijo zadevnih podjetij in gospodarstva, v sprejetem proračunu uporabijo za izdatke za enak namen kot prvotno;
2. kupnine od prodaje kapitalskih naložb, ki se v proračuna za leto 2025 in leto 2026 vplačajo na podlagi ZUKLPP in se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
3. kupnine od prodaje kapitalskih naložb na podlagi tretjega odstavka 79. člena Zakona o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14 in 140/22; v nadaljnjem besedilu: ZSDH-1), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu.

3.3. Prerazporejanje pravic porabe

23. člen (podlaga za prerazporejanje pravic porabe)

(1) Podlaga za prerazporejanje pravic porabe je zadnji sprejeti proračun za leto izvrševanja.

(2) Obseg izvedenih prerazporeditev pravic porabe se računa po neto načelu, ki je seštetna razlika med prerazporeditvami na njih in z njih.

24. člen (prerazporeditve pravic porabe, o katerih odločajo neposredni uporabniki)

(1) Neposredni uporabnik lahko v svojem finančnem načrtu samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe v okviru istega podprograma.

(2) Neposredni uporabnik lahko v svojem finančnem načrtu prerazporeja pravice porabe med podprogrami v okviru glavnega programa, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega podprograma ne sme presegati 10 odstotkov podprograma tega neposrednega uporabnika, in med glavnimi programi, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega glavnega programa ne sme presegati 5 odstotkov glavnega programa tega neposrednega uporabnika v sprejetem proračunu.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena neposredni uporabnik ne sme samostojno odločati o prerazporeditvah pravic porabe s in na postavke slovenske udeležbe, s in na postavke namenskih sredstev EU, s in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, s, na in med postavkami naravne nesreče, z investicijskih kontov integralnih sredstev, ter s plačnih kontov in na plačne konte integralnih postavk, razen med plačnimi konti integralnih postavk v obsegu iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(4) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena lahko neposredni uporabnik odloča o prerazporeditvah pravic porabe na plačne konte do višine 2 odstotkov sprejetega proračuna na plačnih kontih s kontov iz podskupine kontov »Izdatki za blago in storitve.

(5) Ne glede na tretji odstavek tega člena lahko neposredni uporabnik odloča o prerazporeditvah sredstev z investicijskih kontov integralnih sredstev do višine 5 odstotkov sprejetega proračuna.

25. člen

(prerazporeditve pravic porabe, o katerih odloča predlagatelj finančnih načrtov)

(1) Predlagatelj finančnih načrtov lahko odloča o prerazporeditvah pravic porabe znotraj istega podprograma v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti.

(2) Predlagatelj finančnih načrtov lahko odloča o prerazporeditvah med podprogrami v okviru glavnega programa brez omejitev in med glavnimi programi, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega glavnega programa ne sme presegati 5 odstotkov glavnega programa tega predlagatelja v sprejetem proračunu v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena predlagatelj finančnega načrta ne sme samostojno odločati o prerazporeditvah pravic porabe s in na postavke slovenske udeležbe, s in na postavke namenskih sredstev EU, s in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, s, na in med postavkami naravne nesreče, z investicijskih kontov integralnih sredstev, ter s plačnih kontov in na plačne konte integralnih postavk v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov iz njegove pristojnosti, razen med plačnimi konti integralnih postavk v obsegu iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(4) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena lahko predlagatelj finančnega načrta v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti, odloča o prerazporeditvah pravic porabe na plačne konte do višine 2 odstotkov sprejetega proračuna na plačnih kontih s kontov iz podskupine kontov »Izdatki za blago in storitve.

(5) Ne glede na tretji odstavek tega člena lahko predlagatelj finančnega načrta odloča o prerazporeditvah sredstev z investicijskih kontov integralnih sredstev do višine 5 odstotkov sprejetega proračuna.

26. člen

(prerazporeditve pravic porabe, o katerih odloča organ upravljanja)

(1) O prerazporeditvah med različnimi postavkami slovenske udeležbe in med različnimi postavkami namenskih sredstev EU na področju kohezijske politike odloča organ upravljanja na predlog predlagatelja finančnega načrta brez omejitev.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek o prerazporeditvah med različnimi postavkami slovenske udeležbe in med različnimi postavkami namenskih sredstev EU na področju kohezijske politike med različnimi programskimi obdobji odloča vlada na predlog organa upravljanja, ki ga predloži ministrstvu, ta pa vladi.

27. člen

(prerazporeditve, o katerih odloča ministrstvo)

(1) Ministrstvo lahko samostojno in brez omejitev po 24. in 25. členu tega zakona izvaja prerazporeditve znotraj finančnega načrta tega ministrstva in organov v svoji sestavi, ki so potrebne za plačila obveznosti politike 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi.

(2) Na predlog predlagatelja finančnega načrta, ki znotraj istega podprograma zagotavlja pravice porabe drugemu predlagatelju finančnega načrta, o prerazporeditvi pravic porabe odloča ministrstvo.

28. člen

(prerazporeditve pravic porabe, o katerih odloča vlada)

(1) Ne glede na omejitve iz 24. in 25. člena tega zakona lahko vlada odloča o prerazporeditvah pravic porabe med:

1. podprogrami v okviru glavnega programa različnih predlagateljev finančnih načrtov, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega podprograma ne sme presežati 20 odstotkov podprograma v sprejetem proračunu;
2. glavnimi programi posameznega predlagatelja ali različnih predlagateljev finančnih načrtov, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega glavnega programa ne sme presežati 10 odstotkov glavnega programa v sprejetem proračunu;
3. politikami, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posamezne politike ne sme presežati 5 odstotkov politike v sprejetem proračunu.

(2) Ne glede na omejitve iz 24., 25. in 26. člena tega zakona in prejšnjega odstavka lahko vlada odloča o prerazporeditvah pravic porabe:

1. na postavke slovenske udeležbe, med njimi in z njih;
2. na postavke namenskih sredstev EU in med temi postavkami;
3. na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov in med temi postavkami;
4. na postavko 7608 – Tekoča proračunska rezerva pri ministrstvu, in sicer do obsega pravic porabe, določenega v 42. členu ZJF;
5. na postavko 7640 – Rezerva Republike Slovenije pri ministrstvu, in sicer do obsega pravic porabe, določenega v 48. členu ZJF;
6. na postavke v politiki 21 – Pokojninsko varstvo in z njih;
7. na postavke v politiki 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi in z njih;
8. na postavke v politiki 24 – Plačilo v EU in z njih;
9. na postavke v glavnem programu 2302 – Posebna proračunska rezerva in programi pomoči v primerih nesreč, med njimi in z njih;
10. na postavke v podprogramu 230102 – Sredstva za množične migracije in z njih;
11. med, na in s plačnih kontov neposrednih uporabnikov proračuna;
12. s plačnih kontov integralnih postavk na postavko organa, ki je pristojen za zagotovitev pogojev za začetek dela in poslovanja osebe javnega prava, ki je ustanovljena po uveljavitvi proračuna za tekoče leto, ko se prerazporejajo javni uslužbenci skupaj s kadrovsko kvoto in sredstvi za plače;
13. z investicijskih kontov integralnih sredstev;
14. z integralnih postavk za materialne stroške in z integralnih postavk za investicije in investicijsko vzdrževanje državnih organov na postavko organa, ki je pristojen za zagotovitev pogojev za začetek dela in poslovanja osebe javnega prava, ki je ustanovljena po uveljavitvi proračuna za tekoče leto;
15. na, s in med postavkami naravne nesreče v podprogramu 230403 – Sredstva za pomoč ob naravnih nesrečah.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena vlada odloča o prerazporeditvah pravic porabe, ki so navedene v prejšnjem odstavku samo na način, kot je določen v prejšnjem odstavku.

(4) Vlada odloča o prerazporeditvah na predlog ministrstva, ta pa je pripravljen na predlog predlagatelja finančnega načrta. Šteje se, da prerazporeditev predlaga predlagatelj finančnega načrta tudi v primeru, kadar je predlog pripravljen na poziv ministrstva za prerazporeditev prostih pravic porabe.

(5) Če gre za prerazporeditev na postavke za kohezijsko politiko in s teh postavk po 1. in 2. točki drugega odstavka tega člena, pripravi predlog za prerazporeditev predlagatelj finančnega načrta v skladu s predpisi, ki urejajo postopke za izvajanje kohezijske politike, in v sodelovanju z organom upravljanja ter ga predloži ministrstvu, ta pa vladi.

(6) Kadar neposredni uporabnik izvaja plačila v breme postavk namenskih sredstev EU ali v breme postavk namenskih sredstev finančnih mehanizmov, vendar ne zagotovi črpanja namenskih sredstev EU oziroma namenskih sredstev finančnih mehanizmov zaradi

neupravičene porabe sredstev, mora o tem obvestiti ministrstvo in predlagati preknjižbo porabe v višini sredstev, ki niso imela kritja v namenskih sredstvih EU oziroma v namenskih sredstvih finančnih mehanizmov. Preknjižba porabe se mora izvršiti v okviru proračuna tekočega leta in v breme prostih pravic porabe na postavkah, ki niso vezane na namenska sredstva EU ali na namenska sredstva finančnih mehanizmov. Ob neusklajenosti lahko ministrstvo omeji izvrševanje proračuna posameznemu proračunskemu uporabniku.

3.4. Prevzemanje obveznosti in roki plačil v breme proračuna

29. člen

(pravice porabe za izvajanje nacionalnih programov, zakonov in drugih predpisov)

Pravice porabe za izvajanje nacionalnih programov, zakonov in drugih predpisov, v katerih je opredeljen obseg sredstev za financiranje posameznih izdatkov proračuna, se zagotavljajo v znesku, določenem s proračunom, ne glede na znesek, ki je predviden z nacionalnim programom, zakonom ali drugim predpisom.

30. člen

(največji dovoljeni obseg prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let)

(1) Neposredni uporabnik lahko v tekočem letu za projekte in ukrepe, ki so vključeni v veljavni NRP, odda javno naročilo za celotno vrednost projekta oziroma ukrepa, če so zanj načrtovane pravice porabe v sprejetih proračunih.

(2) Neposredni uporabnik lahko v letu 2025 prevzame obveznosti za namene, za katere so zagotovljena sredstva v letu 2026 in ki zapadejo v plačilo v letu 2026, in sicer v višini 80 odstotkov obsega pravic porabe na podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika, načrtovanih v proračunu za leto 2026. V letu 2025 lahko neposredni uporabnik prevzame obveznosti, ki zapadejo v plačilo v letu 2027, do višine 60 odstotkov obsega pravic porabe, za namene, ki so načrtovani v proračunu za leto 2026 po podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika. V letu 2025 lahko neposredni uporabnik prevzame obveznosti, ki zapadejo v plačilo v letu 2028 in letih, ki temu letu sledijo, do višine 40 odstotkov obsega pravic porabe, za namene, ki so načrtovani v proračunu za leto 2025 po podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika.

(3) Neposredni uporabnik lahko v letu 2026 prevzame obveznosti za namene, za katere so načrtovane pravice porabe v letu 2026 in ki zapadejo v plačilo v letu 2027, in sicer v višini 60 odstotkov obsega pravic porabe na podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika, načrtovanih v proračunu za leto 2026. V letu 2026 lahko neposredni uporabnik prevzame obveznosti, ki zapadejo v plačilo v letu 2028, do višine 40 odstotkov obsega pravic porabe, za namene, ki so načrtovani v proračunu za leto 2026 po podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika.

(4) Neposredni uporabnik v breme proračunov prihodnjih let ne sme prevzemati obveznosti brez odložnega pogoja, s katerim se izvajanje pogodbenih obveznosti odloži, dokler za ta namen nima zagotovljenih pravic porabe v posebnem delu proračuna.

(5) Neposredni uporabnik, v skladu z drugim in tretjim odstavkom tega člena, prevzema obveznosti v prihodnjih letih le, če ima za te namene načrtovane odhodke v veljavnem NRP.

(6) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena lahko neposredni uporabnik prevzema obveznosti za:

1. pogodbe za dobavo elektrike, telefonskih storitev, vode, komunalnih storitev in drugih storitev, potrebnih za operativno delovanje neposrednih uporabnikov;
2. pogodbe za nabavo blaga in storitev, ki so potrebni za izvajanje upravnih nalog v upravnih enotah (tiskovine in drugi javni dokumenti) in konzularnih nalog na diplomatskih predstavništvih in konzulatih Republike Slovenije v tujini (tiskovine in drugi javni dokumenti);

3. pogodbe, ki se financirajo iz namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov in sredstev drugih donatorjev ter pripadajočih postavk slovenske udeležbe ter za pogodbe, ki se financirajo iz integralnih postavk za namen izvajanja ukrepa tehnične pomoči udeležencem evropske kohezijske politike;
4. pogodbe, ki se financirajo iz sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost, vključno s pripadajočim davkom na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: DDV);
5. pogodbe za investicije v Slovenski vojski, predvidene z Zakonom o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026 (Uradni list RS, št. 175/20) in z 51. členom Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (Uradni list RS, št. 131/23 in 81/24). Ministrstvo, pristojno za obrambo, mora pred prevzemom navedenih obveznosti pridobiti soglasje vlade;
6. pogodbe za investicije v zdravstvu, predvidene z Zakonom o zagotavljanju finančnih sredstev za investicije v slovensko zdravstvo v letih od 2021 do 2031 (Uradni list RS, št. 162/21 in 136/23 – ZIUZDS; v nadaljnjem besedilu: ZZSISZ) na področju zdravstva. Ministrstvo, pristojno za zdravje, mora pred prevzemom navedenih obveznosti pridobiti soglasje vlade;
7. pogodbe za investicije v zdravstvu, predvidene z ZZSISZ na področju izobraževanja. Ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, znanost in inovacije, mora pred prevzemom navedenih obveznosti pridobiti soglasje vlade.

(7) Neposredni uporabnik lahko v letu 2025 prevzema in plačuje obveznosti iz pogodb iz 3. točke prejšnjega odstavka prek načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu na podlagi soglasja vlade, če zaradi tega ne bo prekoračen obseg izdatkov, ki je v okviru za pripravo proračunov sektorja država za leta veljavnosti okvira določen za državni proračun posameznega leta.

(8) O prevzemanju obveznosti po pogodbah o zakupu ali najemu, ki jih sklepajo neposredni uporabniki državnega proračuna in pri katerih lastninska pravica preide ali lahko preide z najemodajalca na najemnika, odloča vlada. Neposredni uporabniki občinskih proračunov morajo pred prevzemom navedenih obveznosti pridobiti soglasje ministrstva.

(9) Ne glede na prejšnji odstavek o prevzemanju obveznosti zaradi sprememb določb pogodbe o zakupu ali najemu, ki nimajo finančnih posledic, ali sprememb, ki so posledice tečajnih razlik, odloča neposredni uporabnik.

31. člen (spremljanje in spremembe NRP)

(1) Neposredni uporabnik vodi evidenco projektov in ukrepov in je v celoti odgovoren za njihovo izvedbo.

(2) Spremembe veljavnega NRP so uvrstitev projektov oziroma ukrepov v NRP in druge spremembe projektov oziroma ukrepov.

(3) Neposredni uporabnik mora do 31. januarja tekočega leta, oziroma v 30 dneh po uveljavitvi rebalansa proračuna, uskladiti NRP z veljavnim proračunom. Neusklajenost med veljavnim proračunom in veljavnim NRP za tekoče leto je dopustna le v delih, v katerih se projekti oziroma ukrepi financirajo z namenskimi prejemki.

(4) O spremembi veljavnih ukrepov in o spremembi projektov do 20 odstotkov izhodiščne vrednosti odloča neposredni uporabnik.

(5) Vlada odloča o uvrstitvi projektov v veljavni NRP in o spremembi vrednosti projektov nad 20 odstotki izhodiščne vrednosti.

(6) Ministrstvo na predlog predlagatelja finančnega načrta uvrsti ukrep v veljavni NRP, če je ukrep v skladu s predpisi, ki določajo pogoje za uvrstitev ukrepa v NRP.

(7) Ne glede na peti odstavek tega člena ministrstvo na predlog predlagatelja finančnega načrta uvrsti projekt v veljavni NRP oziroma spremeni vrednost projekta nad 20 odstotki izhodiščne vrednosti, kadar gre za:

1. uvrstitev projektov z vrednostjo do 600.000 eurov,
2. spremembo vrednosti projektov do 200.000 eurov,
3. ponovno uvrstitev projektov, ki so že bili del veljavnega NRP v preteklih letih in se jim vrednost spreminja do največ 200.000 eurov,
4. uvrstitev ali spremembo vrednosti projektov, katerih namen je odprava posledic naravnih nesreč, če je projekt v skladu s predpisi, ki določajo pogoje za uvrstitev oziroma spremembo projekta v NRP.

(8) Ne glede na peti in sedmi odstavek tega člena o uvrstitvi projektov v veljavni NRP in o spremembah projektov nad 20 odstotki izhodiščne vrednosti za področje kohezijske politike ali za področje sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim ali za področje skupne kmetijske politike in skupne ribiške politike odloča organ upravljanja, in sicer na predlog predlagatelja finančnega načrta, po predhodni uskladitvi načrta financiranja z ministrstvom.

(9) Ne glede na četrti odstavek tega člena o spremembah veljavnega NRP za projekte na področju kohezijske politike do 20 odstotkov izhodiščne vrednosti odloča organ upravljanja.

(10) Evidenčnega projekta ni dovoljeno v proračun uvrščati med izvrševanjem proračuna, prav tako v breme evidenčnih projektov ni dovoljeno prevzemati obveznosti.

(11) Za sofinanciranje občinskih projektov in ukrepov iz državnega proračuna v naslednjih letih morajo ministrstva objaviti javne razpise za zbiranje vlog občin ali pa izvesti drug način izbora občinskih projektov v skladu z veljavno zakonodajo s področja regionalnega razvoja ter zakonodajo s področja financiranja občin.

(12) Proračunski viri v veljavnem NRP se za prihodnja leta lahko povečujejo ali zmanjšujejo znotraj politike sprejetega NRP posameznega predlagatelja finančnega načrta za posamezno leto, pri čemer povečanje posameznega glavnega programa ne sme presegati 10 odstotkov tega glavnega programa pri posameznem predlagatelju finančnega načrta za posamezno leto.

(13) Ne glede na prejšnji odstavek se proračunski viri na namenskih postavkah in postavkah drugih evropskih politik v veljavnem NRP za prihodnja leta usklajujejo brez omejitev.

(14) Ne glede na dvanajsti odstavek tega člena se lahko spremembe proračunskih virov na proračunskih postavkah s področja kohezijske politike ali za področje skupne kmetijske politike in skupne ribiške politike v veljavnem NRP za prihodnja leta usklajujejo brez omejitev znotraj skupne višine sprejetega NRP na teh proračunskih postavkah za posamezno leto.

(15) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko spremembe proračunskih virov na postavkah namenskih sredstev EU in slovenske udeležbe v veljavnem NRP za prihodnja leta usklajujejo v skladu s soglasjem vlade iz šestega odstavka 30. člena tega zakona.

(16) Ne glede na peti in sedmi odstavek tega člena uvrsti oziroma spremeni projekt iz NOO v veljavnem NRP koordinacijski organ na predlog neposrednega uporabnika, ki je pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO, po predhodni uskladitvi načrta financiranja z ministrstvom. Če se projekt sofinancira s sredstvi, za katera je odgovoren koordinacijski organ, in hkrati tudi s sredstvi, za katera je odgovoren organ upravljanja, uvrsti oziroma spremeni projekt v veljavnem NRP organ, ki z večjim deležem evropskih sredstev sofinancira projekt.

32. člen

(plačilni roki v breme državnega proračuna in občinskih proračunov)

(1) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov so plačilni roki neposrednih uporabnikov v breme proračuna predpisani s tem zakonom. Za plačilo vseh obveznosti je plačilni rok za neposredne in posredne uporabnike državnega in občinskih proračunov največ 30 dni.

(2) Plačilni rok začne teči naslednji dan po prejemu listine, ki je podlaga za izplačilo. Plačilni rok za izplačila, o katerih se odloča v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in če drugi zakon določa, da se nakazilo na račun stranke šteje, da je bilo zahtevku v celoti ugodeno, začne teči naslednji dan po poteku roka, ki je z zakonom določen za sprejetje odločitve v upravnem postopku. Če zadnji dan roka sovpada z dnevom, ki je po zakonu dela prost dan oziroma v plačilnem sistemu TARGET2 ni opredeljen kot plačilni dan, se za zadnji dan roka šteje naslednji delavnik oziroma naslednji plačilni dan v sistemu TARGET2.

(3) Pri izplačilu drugih stroškov dela (podjemne pogodbe, avtorske pogodbe in druga obdavčljiva izplačila) je plačilni rok od 20 do največ 45 dni.

(4) Določbe tega člena veljajo tudi za plačila v breme občinskih proračunov.

(5) Ne glede na določbe tega člena se plačilo sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost ter investicijskih transferov občinam in posrednim uporabnikom izvrši en dan pred dnevom plačila občine in posrednega proračunskega uporabnika izvajalcu, če občina oziroma posredni proračunski uporabnik predloži popolno dokumentacijo za izplačilo iz proračuna 15 dni pred dnevom plačila izvajalcu. Če je nesporen le posamezni del predložene dokumentacije, se izplačilo izvrši v nespornem delu, razlika pa po prejemu popolne dokumentacije

(6) Ne glede na določbe tega člena je lahko z mednarodno pogodbo oziroma mednarodnim nepogodbenim aktom dogovorjen plačilni rok do 90 dni.

(7) Ne glede na prvi odstavek tega člena je za občine rok za vračilo sredstev kohezijske politike na podlagi izrečenega finančnega popravka največ 90 dni.

33. člen (predplačila)

(1) Ne glede na drugi odstavek 52. člena ZJF so predplačila dovoljena:

1. na podlagi neposredne uporabe predpisov EU;
2. za namenska sredstva EU, namenska sredstva finančnih mehanizmov in sredstva slovenske udeležbe do višine 30 odstotkov vrednosti predvidenih izplačil teh sredstev in pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega ali javnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni ali javni zavod, javna agencija s področja kulture ali ustanova;
3. do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova, oziroma za sofinanciranje programov in projektov, če je prejemnik oseba javnega prava ter je ustanovljena in deluje kot javni zavod, javni sklad, javna agencija s področja kulture, samoupravne narodne skupnosti ali zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu;
4. za plačilo:
 - pogodbenih obveznosti, pri katerih je to uveljavljeno s poslovnimi običaji (na primer šolnine, naročnine, plačila dobaviteljem iz tujih držav, če v nasprotnem primeru pogodbe ni mogoče skleniti);
 - pogodbenih obveznosti za projekte medinstitucionalne pomoči tretjim državam, ki jih financira EU;
 - akontacij stroškov za službena potovanja;
 - akontacij stroškov za izvedbo nakupov po 40. členu Zakona o finančni upravi (Uradni list RS, št. 25/14, 39/22, 14/23 in 47/24 – odl. US) in 19. členu Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14) na podlagi odobritve predstojnika;
 - varščine na javni dražbi;
 - predujma za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka po 233. členu Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju

(Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr., 196/21 – odl. US, 157/22 – odl. US, 35/23 – odl. US, 57/23 – odl. US in 102/23);

5. do višine 70 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova, če pogodbeni vrednost ne preseže 30.000 eurov in če se pogodbene obveznosti v celoti izvedejo v tekočem letu;
6. do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada iz 10. točke 44. člena tega zakona, pod pogojem, da je prejemnik oseba javnega prava in je ustanovljena kot javni zavod, ter pod pogojem, da se za pogodbene obveznosti predložijo dokazila o upravičeni porabi sredstev do konca novembra tekočega leta;
7. do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje tistih nevladnih organizacij, ki se financirajo iz proračunskega sklada iz 5. in 9. točke 44. člena tega zakona;
8. če tako določi donator.

(2) Pri predplačilih iz 1., 2. in 3. točke prejšnjega odstavka se mora neposredni uporabnik v pogodbi s prejemnikom sredstev dogovoriti, da se prejemnik sredstev zavezuje prejeta sredstva, skupaj z zamudnimi obrestmi, vrniti v proračun, če se naknadno ugotovi, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno. Šteje se, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno, če EK ali donator zahtevke za plačilo sredstev zavrne ali če EK ali donator izstavi zahtevek za vračilo ali če se v proračunskem nadzoru ugotovi, da so bila sredstva porabljenjena nenamensko ali v nasprotju s predpisi.

(3) Pri predplačilih iz 3. točke prvega odstavka tega člena se mora neposredni uporabnik v pogodbi dogovoriti tudi, da bo prejemnik sredstev najpozneje v 180 dneh po prejemu predplačila neposrednemu uporabniku predložil dokazila o upravičeni porabi sredstev in da se prejemniku sredstev do predložitve dokazil, ki izkazujejo upravičenost porabe sredstev, zadržijo nadaljnja izplačila iz proračuna.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek se neposredni uporabnik v pogodbi dogovori, da bo prejemnik sredstev iz 5. točke prvega odstavka tega člena predložil dokazila o upravičeni porabi sredstev po zaključku izvedbe pogodbenih obveznosti in da bo neplačani del pogodbenih obveznosti prejemniku sredstev izplačan po prejemu dokazil o upravičeni porabi sredstev ter v roku, ki ga določa ta zakon.

(5) Če prejemnik sredstev iz 1., 2., 3. in 5. točke prvega odstavka tega člena ne upraviči prejetega predplačila, se v obsegu danih predplačil znižajo pravice porabe na integralnih postavkah v finančnem načrtu neposrednega uporabnika, ki se je dogovoril o predplačilu.

(6) Ne glede na 2. in 3. točko prvega odstavka tega člena se za predplačilo nad 100.000 eurov ni dovoljeno dogovoriti brez soglasja ministra.

(7) Določbe 3., 4., 5. in 8. točke prvega odstavka tega člena veljajo tudi za plačila v breme občinskih proračunov.

34. člen (pogoji za izdajo soglasja)

(1) Minister izda soglasje iz šestega odstavka prejšnjega člena, če:

1. ima neposredni uporabnik v veljavnem proračunu zagotovljene pravice porabe za ta namen;
2. je prejemnik predplačila izkazoval pozitivno poslovanje v preteklem letu;
3. ima prejemnik sredstev poravnane davčne obveznosti;
4. je bil prejemnik sredstev v preteklih treh mesecih solventen.

(2) Listine, s katerimi se izkaže izpolnjevanje pogojev, in način predložitve listin za namene iz prejšnjega odstavka določi minister.

35. člen
(predplačila gospodarskim družbam)

(1) Neposredni uporabnik se lahko z gospodarsko družbo s pogodbo o sofinanciranju dogovori o predplačilu za opredmetena osnovna sredstva, ki so predmet sofinanciranja iz državnega proračuna.

(2) Neposredni uporabnik se v pogodbi o sofinanciranju dogovori o predplačilu, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. ima neposredni uporabnik za financiranje materialnopravno podlago, določeno v zakonu, in sredstva za ta namen zagotovljena v svojem finančnem načrtu;
2. je predplačilo zavarovano z bančno garancijo na prvi poziv;
3. je v bančni garanciji nominalno določena vrednost najmanj v znesku predplačila;
4. je rok veljavnosti bančne garancije najmanj 15 dni daljši od pogodbeno dogovorjenega roka za izpolnitev obveznosti in
5. je na pogodbo dalo soglasje ministrstvo.

(3) Če gospodarska družba neposrednemu uporabniku ne predloži dokazil, da so opredmetena osnovna sredstva v celoti izgotovljena najpozneje do roka, določenega v pogodbi, neposredni uporabnik nemudoma unovči bančno garancijo.

(4) Ministrstvo izda soglasje iz 5. točke drugega odstavka tega člena, če:

1. so izpolnjeni pogoji iz 1. do 4. točke drugega odstavka tega člena;
2. je gospodarska družba izkazovala pozitivno poslovanje v preteklem letu;
3. ima gospodarska družba poravnane davčne obveznosti;
4. je bila gospodarska družba v preteklih treh mesecih solventna.

3.5. Druge posebnosti izvrševanja proračuna

36. člen
(plačilo pravnomočnih sodnih in dokončnih upravnih odločb in poravnav)

(1) Obveznosti na podlagi pravnomočnih sodnih ali dokončnih upravnih odločb in poravnav se plačujejo v breme sredstev neposrednega ali posrednega uporabnika, v čigar pristojnost spada zadeva, ki je predmet odločbe ali poravnave, ali v breme neposrednega ali posrednega uporabnika, ki ima v ta namen v svojem finančnem načrtu zagotovljene pravice porabe. Če je med izvajanjem proračuna izdana sodna ali upravna odločba oziroma sklenjena poravnava, ki nalaga plačilo obveznosti, za katere v proračunu niso zagotovljene pravice porabe, se za plačilo teh obveznosti lahko odpre nova proračunska vrstica, na katero se v skladu s predpisanimi postopki prerazporedijo pravice porabe neposrednega uporabnika.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se obveznosti za pravnomočno priznano škodo, ki je nastala zaradi nepravilne ali nezakonite sodne odločbe, plačujejo v breme sredstev državnega odvetništva, ki ima v ta namen v svojem finančnem načrtu zagotovljene pravice porabe.

(3) Če iz pravnomočne sodne ali dokončne upravne odločbe in poravnave izhaja, da se obveznosti poravnajo postopno in v več prihodnjih letih, se pravice porabe v višini posamezne letne obveznosti zagotovijo v letu, v katerem je treba plačati posamezni del obveznosti po pravnomočni sodni ali dokončni upravni odločbi in poravnavi.

37. člen
(financiranje ustanov)

(1) Neposredni uporabnik lahko z ustanovo, katere ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica je Republika Slovenija (v nadaljnjem besedilu: ustanova), na podlagi sprejetega programa dela sklene neposredno pogodbo o financiranju oziroma sofinanciranju delovanja in programa dela

ustanove, če je ustanova ustanovljena za opravljanje storitev splošnega pomena na področju mednarodnega sodelovanja.

(2) Ustanovi se sredstva iz proračuna zagotavljajo trimesečno, z napovedjo denarnega toka in na podlagi trimesečnih načrtov za izvrševanje finančnega načrta ustanove.

(3) Trimesečni načrt za izvrševanje finančnega načrta ustanove je pregled načrtovanih izdatkov za posamezno četrletje ali drug dokument, ki je enakovredna podlaga za izplačilo načrtovanih izdatkov ob istovrstnem poročanju o posameznih plačanih obveznostih v zadnjem četrletju.

(4) Ustanova mora napoved denarnega toka, najpozneje do 15. dneva v tekočem mesecu za tekoči mesec in prihodnja dva meseca posredovati pristojnemu neposrednemu uporabniku proračuna skupaj s seznamom plačanih obveznosti po ekonomskih namenih v preteklih treh mesecih iz naslova opravljanja javne službe.

(5) Če plačane obveznosti v preteklih treh mesecih po seznamu iz prejšnjega odstavka niso izkazane v višini sredstev, ki jih je ustanova prejela, se razlika proračuna pri nakazilu sredstev ustanovi za naslednje tri mesece.

(6) Skrbnik pogodbe mora vsaj enkrat letno preveriti namensko porabo sredstev po seznamu iz četrtega odstavka tega člena z izvirnimi listinami.

38. člen

(zmanjšanje obsega sredstev za financiranje posrednih uporabnikov proračuna)

Če neposredni uporabnik v postopku izdaje soglasja k finančnemu načrtu posrednega uporabnika proračuna iz svoje pristojnosti ugotovi, da je v finančnem načrtu posrednega uporabnika izkazan presežek prihodkov nad odhodki iz naslova izvajanja javne službe, neposredni uporabnik v obsegu izkazanega presežka prihodkov nad odhodki zmanjša obseg sredstev za financiranje javne službe posrednega uporabnika proračuna in mu izda soglasje tako, da bo finančni načrt posrednega uporabnika uravnotežen v delu, ki se nanaša na javno službo.

39. člen

(obveščanje računovodske službe)

Neposredni uporabniki morajo vsako obvestilo o spremembi upnika ali osebe, ki ji je treba izpolniti obveznost, skupaj z ustrežno knjigovodsko dokumentacijo nemudoma poslati pristojni računovodski službi.

40. člen

(ureditev porabe sredstev skupnih evropskih politik v Republiki Sloveniji)

Vlada lahko izda uredbe, s katerimi podrobno uredi obveznosti državnih organov in prejemnikov proračunskih sredstev v postopkih načrtovanja in porabe sredstev skupnih evropskih politik.

41. člen

(vračila namenskih sredstev EU in namenskih sredstev finančnih mehanizmov)

(1) Neposredni uporabnik državnega ali občinskega proračuna mora za vračilo neporabljenih ali neupravičeno porabljenih namenskih sredstev iz EU ali namenskih sredstev finančnih mehanizmov zagotoviti pravice porabe na integralnih postavkah v okviru svojega finančnega načrta in takoj začeti izterjavo teh sredstev od prejemnika sredstev. Če za plačilo teh obveznosti neposredni uporabnik nima načrtovanih pravic porabe, lahko za ta namen tudi med letom odpre novo proračunsko vrstico, na katero v okviru svojega finančnega načrta in v skladu s predpisanimi postopki prerazporedi pravice porabe.

(2) Na zahtevo pristojnega organa neposredni uporabnik državnega ali občinskega proračuna, ki je prejel namenska sredstva iz EU, izvede vračilo na podračun v okviru EZR države. Na zahtevo pristojnega organa EU vračilo s podračuna EZR države na račun EU izvede pristojni organ, določen v skladu s predpisi EU.

(3) Na zahtevo pristojnega organa, določenega v sporazumu za izvajanje finančnega mehanizma, neposredni uporabnik državnega ali občinskega proračuna, ki je prejel namenska sredstva finančnega mehanizma, izvede vračilo na podračun v okviru EZR države. Na zahtevo financerja vračilo s podračuna EZR države izvede pristojni organ.

42. člen (neupravičena poraba sredstev NOO)

(1) Če se ugotovi, da so bila sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost neupravičeno porabljen, mora neposredni uporabnik, pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO, če ta ni odgovoren za neupravičeno porabo sredstev, najpozneje v 15 dneh po seznanitvi z informacijo o neupravičeno porabljenih sredstvih zahtevati vračilo neupravičeno porabljenih sredstev v sklad za okrevanje in odpornost.

(2) Če se ugotovi, da je za neupravičeno porabo sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost odgovoren neposredni uporabnik, pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO, mora ta v svojem finančnem načrtu v višini neupravičeno porabljenih sredstev prerazporediti pravice porabe na posebno integralno postavko, s te postavke pa neupravičeno porabljenih sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost najpozneje v 30 dneh vrniti v proračunski sklad.

43. člen (nedoseganje mejnikov in ciljev)

Če koordinacijski organ ugotovi, da obstaja tveganje, da neposredni uporabnik, ki je pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO, ne bo dosegel ali da ne bo pravočasno dosegel mejnikov in ciljev, določenih v NOO, lahko koordinacijski organ s tem seznanji vlado.

3.6. Proračunski skladi

44. člen (proračunski skladi)

(1) Proračunski skladi v letih 2025 in 2026 so:

1. podračun proračunske rezerve, ustanovljen na podlagi ZJF;
2. podračun, ustanovljen na podlagi Zakona o investicijah v javne zdravstvene zavode, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija (Uradni list RS, št. 90/15);
3. podračun, ustanovljen po Zakonu o dodatni koncesijski dajatvi od prejemkov, izplačanih za občasna in začasna dela študentov in dijakov (Uradni list RS, št. 24/07 – uradno prečiščeno besedilo in 79/17);
4. podračun, ustanovljen na podlagi Zakona za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 47/13 – ZOPRZUJF, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19, 174/20 – ZIPRS2122 in 139/22 – ZSPJS-AA; v nadaljnjem besedilu: ZUJF);
5. podračun, ustanovljen na podlagi 182. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24);
6. podračun, ustanovljen na podlagi 162. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US);

7. podračun, ustanovljen na podlagi prvega odstavka 33. člena ZGGLRS;
8. podračun, ustanovljen na podlagi tretjega odstavka 79. člena ZSDH-1;
9. podračun, ustanovljen na podlagi prvega odstavka 28. člena ZNOrg;
10. podračun, ustanovljen na podlagi Uredbe 2021/241/EU ter Izvedbenega sklepa Sveta o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Slovenijo;
11. podračun, ustanovljen na podlagi 127. člena ZORZFS.

(2) Upravitelji proračunskih skladov za podračune iz 2. do 11. točke prejšnjega odstavka, v rokih, ki so določeni za pripravo zaključnega računa proračuna države pripravijo poročilo o poslovanju proračunskega sklada, v katerem so prikazani predvideni in realizirani prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki podračuna za preteklo leto. Poročilo iz prejšnjega stavka pošljejo najpozneje do konca februarja ministrstvu, izkazovati pa mora najmanj:

- obseg prenesenih sredstev proračunskega sklada iz predpreteklega leta,
- prihodke preteklega leta,
- odhodke preteklega leta in
- obseg neporabljenih sredstev na dan 31. decembra preteklega leta.

(3) V poročilu iz prejšnjega odstavka se izkažejo tudi projekti, ki so bili financirani ali sofinancirani iz sredstev proračunskega sklada v preteklem letu, pri tem pa se izkazujejo najmanj:

- številka projekta (iz NRP),
- celotna vrednost projekta,
- obseg financiranja projekta v preteklem letu,
- načrtovano obdobje financiranja projekta po letih,
- delež (so)financiranja iz proračunskega sklada v preteklem letu.

45. člen

(upravljanje ter vir sklada za okrevanje in odpornost)

(1) Sredstva sklada za okrevanje in odpornost upravlja koordinacijski organ.

(2) Vir financiranja sklada za okrevanje in odpornost so sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost.

(3) Vir sklada za okrevanje in odpornost se pridobiva kot predplačilo in povračilo za dosežene mejnike in cilje, določene v NOO.

(4) O uporabi sredstev sklada za okrevanje in odpornost odloča koordinacijski organ na predlog neposrednega uporabnika, ki je pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO.

(5) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena Republika Slovenija iz državnega proračuna zagotavlja sredstva za pokrivanje obveznosti začasno založenih sredstev iz trinajste alineje prvega odstavka 8. člena tega zakona, v višini, ki se pri skladu za okrevanje in odpornost izkazuje na dan 20. decembra. Če od 21. decembra do konca istega leta sredstva državnega proračuna pri skladu za okrevanje in odpornost niso v celoti porabljena, se vračilo preveč izplačanih sredstev izvede do 31. decembra istega leta na način, da se zniža obremenitev finančnega načrta uporabnika, v čigar breme so bila sredstva plačana.

(6) Posojila, ki jih Republika Slovenija prejme kot povratna sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost, se na sklad za okrevanje in odpornost izločajo do višine načrtovanih sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost v posameznem letu.

4. POSEBNOSTI UPRAVLJANJA IN PRODAJE FINANČNEGA PREMOŽENJA DRŽAVE

46. člen

(odpis dolgov do Republike Slovenije)

(1) Če so izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 77. člena ZJF ali če so izpolnjeni pogoji za odpis dolga, ki so določeni v drugih zakonih, pri tem pa ti zakoni kot enega od pogojev določajo soglasje ministrstva, je dovoljeno odpisati dolgove, ki jih imajo dolžniki do Republike Slovenije, in sicer največ do skupne višine 3.000.000 eurov v posameznem letu.

(2) V obseg sredstev iz prejšnjega odstavka se štejejo vsi dolgovi, ki jih imajo dolžniki do Republike Slovenije in se kot taki vodijo v poslovnih knjigah pri neposrednih ali posrednih proračunskih uporabnikih.

47. člen (dopustnost izterjave)

(1) Kadar skupni dolg posameznega dolžnika do istega neposrednega ali posrednega uporabnika proračuna ne presega 25 eurov, se v poslovnih knjigah razknjiži in se ne šteje v kvoto iz prvega odstavka prejšnjega člena.

(2) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov postopkov izterjave za zneske, ki brez obresti ne presegajo 250 eurov, oziroma za zneske, ki so določeni v predpisih EU, ni treba izvesti za namenska sredstva EU, kadar predpisi EU, ki se uporabljajo neposredno, to omogočajo. Če se postopek izterjave ne izvede, se v poslovnih knjigah neposrednega uporabnika terjatev ne vzpostavi.

48. člen (posebnosti razpolaganja z državnim finančnim premoženjem)

(1) Ne glede na prvi odstavek 80.č člena ZJF v letni program prodaje finančnega premoženja države ni treba vključiti posamične terjatve Republike Slovenije do višine 7.000.000 eurov, pri čemer skupni obseg vseh terjatev posameznega leta, ki ne bodo vključene v letni program prodaje finančnega premoženja države, ne sme presegati 30.000.000 eurov.

(2) O prodaji terjatev države iz prejšnjega odstavka vlada, enkrat letno za preteklo leto, najpozneje pa do 31. maja, poroča državnemu zboru. Poročilo mora vsebovati najmanj:

- navedbo prodanih terjatev,
- knjigovodsko vrednost prodanih terjatev,
- razloge za prodajo,
- višino kupnine.

(3) Izvajalci gospodarske javne službe v energetskih dejavnostih in druge gospodarske družbe s tega področja, v katerih ima država posredno ali neposredno prevladujoč vpliv, morajo imeti v svojih ustanovnih aktih določila, ki dopuščajo pridobitev kontrolnega deleža v osnovnem kapitalu družbe posameznemu vlagatelju neposredno ali skupaj z obvladovanimi (povezanimi) družbami oziroma osebami, ki delujejo usklajeno, z nakupom ali z dokapitalizacijo le s soglasjem vlade. Za pridobitev kontrolnega deleža, za katerega zaprosi potencialni investitor na podlagi tega člena, se šteje vsaka pridobitev oziroma povečanje že obstoječega deleža v osnovnem kapitalu te družbe tako, da ta po takšni pridobitvi presega 25 odstotkov osnovnega kapitala te družbe.

5.OBSEG ZADOLŽEVANJA IN POROŠTEV DRŽAVE TER JAVNEGA SEKTORJA IN PREVZEM DOLGA

49. člen (obseg zadolževanja države za leti 2025 in 2026)

(1) Za kritje presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter za odplačilo dolgov v računu financiranja se država za proračun leta 2025 lahko zadolži do višine 4.578.412.374,47 eura.

(2) Za kritje presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter za odplačilo dolgov v računu financiranja se država za proračun leta 2026 lahko zadolži do višine 4.322.827.653,46 eura.

(3) Ne glede na 84. člen ZJF lahko minister za odločanje o sklepanju poslov na trgu vrednostnih papirjev v zvezi z zadolževanjem države in upravljanjem njenih dolgov v okviru instrumentov zadolževanja, rokov in višine zadolžitvev, določenih v letnem programu financiranja proračuna, ki ga sprejme vlada, pisno pooblasti drugo osebo. Instrument zadolževanja je tudi začasna prodaja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev.

(4) V obseg zadolževanja države iz prvega in drugega odstavka tega člena se ne štejeta:

1. zadolževanje države za potrebe upravljanja njenih dolgov in
2. prevzem dolga.

(5) Poleg zadolževanja za namene prvega in drugega odstavka tega člena se lahko država v skladu s tretjim odstavkom 81. člena ZJF dodatno zadolži za namen izvajanja intervencij na trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Največji obseg dodatne zadolžitve za ta namen ne sme presegati 2.800.000.000 eurov.

50. člen

(obseg poroštev države za leti 2025 in 2026)

(1) Obseg novih poroštev države, izdanih na podlagi zakonov o poroštvih, v letu 2025 ne sme preseči skupne višine glavnice 1.000.000.000 eurov.

(2) Obseg novih poroštev države, izdanih na podlagi zakonov o poroštvih, v letu 2026 ne sme preseči skupne višine glavnice 1.000.000.000 eurov.

(3) Poroštva, dana za obveznice ali posojila, ki so najeta za odplačilo obstoječih obveznosti, zavarovanih z državnim poroštvom, se ne štejejo v obseg poroštev po tem zakonu.

51. člen

(pravice porabe za plačilo dolgov in poroštev države)

Unovčena poroštva se plačajo v breme finančnega načrta ministrstva. Pravice porabe za plačilo tistih poroštev, ki niso načrtovana na postavkah ministrstva, se takoj prerazporedijo iz finančnega načrta neposrednega uporabnika, v čigar delovno področje spada dejavnost, ki jo opravlja dolžnik, za katerega je bilo poroštvo izdano.

52. člen

(obseg zadolževanja in poroštev posrednih uporabnikov proračuna in nefinančnih družb v pretežni lasti države v letih 2025 in 2026)

(1) Posredni uporabniki proračuna in nefinančne družbe, v katerih ima država prevladujoč vpliv, se v letu 2025 lahko zadolžijo in izdajo poroštva drugim fizičnim in pravnim osebam do skupne višine 700.000.000 eurov.

(2) Posredni uporabniki proračuna in nefinančne družbe, v katerih ima država prevladujoč vpliv, se v letu 2026 lahko zadolžijo in izdajo poroštva drugim fizičnim in pravnim osebam do skupne višine 700.000.000 eurov.

(3) Zadolževanje iz prvega in drugega odstavka tega člena pomeni razliko med vsemi črpanji in odplačili glavnice zadolžitvev v koledarskem letu.

(4) Za prevladujoč vpliv se šteje, če je država vsaj 50-odstotni lastnik premoženja družbe oziroma če država izvaja nadzor nad poslovno politiko družbe.

53. člen

(največji možen obseg iz naslova zavarovanj pred različnim tveganjem pri mednarodnih gospodarskih poslih in poroštvena kvota za zadolževanje Slovenske izvozne in razvojne banke, d. d.)

(1) V skladu s 5. in 8. členom Zakona o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (Uradni list RS, št. 2/04, 56/08 – ZSIRB in 82/15; v nadaljnjem besedilu: ZZFMGP) se za leto 2025 določi:

1. največji skupen obseg obveznosti družbe iz naslova zavarovanj pred nekomercialnim in srednjeročnim komercialnim tveganjem ter kratkoročnim komercialnim tveganjem, ki se ne tržijo, v višini 2.100.000.000 eurov;
2. obseg poroštEV, ki pomeni skupno višino glavnice posojil in izdanih vrednostnih papirjev, za katere bo dala Republika Slovenija poroštva, v višini 350.000.000 eurov.

(2) V skladu s 5. in 8. členom ZZFMGP se za leto 2026 določita:

1. največji možen obseg obveznosti družbe iz naslova zavarovanj pred nekomercialnim in srednjeročnim komercialnim tveganjem ter kratkoročnim komercialnim tveganjem, ki se ne tržijo, v višini 2.100.000.000 eurov;
2. obseg poroštEV, ki pomeni skupno višino glavnice posojil in izdanih vrednostnih papirjev, za katere bo dala Republika Slovenija poroštva, v višini 350.000.000 eurov.

(3) Poroštvena kvota iz prvega in drugega odstavka tega člena se ne všteva v kvoto iz 50. člena tega zakona.

6. POSEBNE DOLOČBE, POVEZANE S FINANCIRANJEM OBČIN

54. člen (povprečnina)

(1) Povprečnina, ki pripada občinam v skladu s sedmim odstavkom 12. člena Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11, 14/15 – ZUUJFO, 71/17, 21/18 – popr., 80/20 – ZIUOOPE, 189/20 – ZFRO, 207/21 in 44/22 – ZVO-2; v nadaljnjem besedilu: ZFO-1) znaša:

- za proračunsko leto 2025 725,00 eura in
- za proračunsko leto 2026 725,00 eura.

(2) Poleg povprečnine iz prejšnjega odstavka se občinam v letu 2025 iz državnega proračuna zagotovijo sredstva v višini 34 milijonov eurov.

(3) Ob upoštevanju zneska za posamezno leto iz prejšnjega odstavka se višina sredstev za posamezno občino izračuna po naslednji enačbi:

$$Do = M \cdot ((X_i \cdot N_i) / XN)$$

Do = sredstva občine (v EUR);

M = sredstva iz državnega proračuna (v EUR);

X_i = delež stroškov plač za javne zavode občine v predpreteklem letu po ekonomski klasifikaciji na podlagi zaključnega računa (podkonti: 411921 – v višini 80 %, 413300, 413301 in 413310) v razmerju do sredstev občine, dohodnine in finančne izravnave;

N_i = število prebivalcev občine po ZFO-1;

XN = seštevek vseh zmnožkov $X_i \cdot N_i$.

(4) Sredstva iz drugega odstavka tega člena se občinam izplačajo najkasneje do 30. junija tekočega leta.

55. člen (sprejemanje občinskih odlokov)

V skladu s 3. točko odločbe ustavnega sodišča št. U-I-313/13 z dne 21. 3. 2014 se za uporabo prve in tretje alineje 41. člena ter določb VI. poglavja Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 18/84, 32/85 – popr., 33/89, Uradni list RS, št. 24/92 – odl. US, 44/97 – ZSZ, 101/13 – ZDavNepr in 22/14 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZSZ) ter uporabo 218., 218.a, 218.b, 218.c, 218.č in 218.d člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 110/13, 22/14 – odl. US, 19/15, 61/17 – GZ in 66/17 – odl. US) šteje tudi sprejemanje občinskih odlokov v skladu s VI. poglavjem ZSZ.

56. člen
(priprava dveh letnih proračunov)

Ne glede na 13.a člen ZJF lahko župan občinskemu svetu skupaj s predlogom proračuna za naslednje proračunsko leto predloži tudi predlog proračuna za leto, ki temu sledi, tudi zunaj mandatnega obdobja, za katero je bil občinski svet izvoljen.

7. RAZPOLAGANJE S SREDSTVI ZA PLAČE IN PRIPRAVA FINANČNIH NAČRTOV

57. člen
(razpolaganje s sredstvi za plače)

Neposredni in posredni uporabniki morajo izvajati politiko zaposlovanja, sistemiziranja delovnih mest in razporejanja zaposlenih na delovna mesta tako, da s prevzemanjem obveznosti, ki ne pomenijo izvrševanja obveznosti do zaposlenih, kot jih določajo predpisi ali kolektivne pogodbe, ne ustvarjajo primanjkljajev sredstev za stroške dela, to je na postavkah, ki vsebujejo plačne konte.

58. člen
(priprava finančnih načrtov uporabnikov proračuna)

(1) Predlagatelji finančnih načrtov proračuna morajo izvajati naloge iz svoje pristojnosti na način, da ne prekoračijo obsega sredstev stroškov dela, določenega v sprejetih finančnih načrtih, razen kadar gre za prerazporeditev stroškov dela med finančnimi načrti v okviru istega predlagatelja finančnega načrta ali kadar je sprememba posledica prerazporeditve javnega uslužbenca v drug organ ali kadar ta zakon določa drugače.

(2) Predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine mora posrednim uporabnikom proračuna iz svoje pristojnosti posredovati izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov v 15 dneh po objavi tega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije. Izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov, ki se pretežno financirajo iz proračuna države, morajo biti usklajena s pretežnim financierjem posrednega uporabnika in z ministrstvom.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se izhodišča posrednim uporabnikom, ki se v pretežni meri financirajo iz Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS), posredujejo:

- če je sprejet Splošni dogovor, v 15 dneh od sklenitve Splošnega dogovora;
- če Splošni dogovor ni sprejet, v 15 dneh od sprejetja Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev, vendar najkasneje do konca februarja tekočega leta.

(4) V primeru spremembe obsega sredstev tekočih transferjev v finančnem načrtu neposrednega uporabnika proračuna mora predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine v 15 dneh od spremembe obsega sredstev tekočih transferjev v finančnem načrtu neposrednega uporabnika proračuna posrednemu uporabniku proračuna posredovati nova izhodišča, razen če se obseg sredstev tekočih transferjev v finančnem načrtu

neposrednega uporabnika proračuna poveča zaradi prerazporeditve namenskih sredstev EU, vključno s sredstvi slovenske udeležbe.

(5) Predstojnik neposrednega uporabnika državnega proračuna mora pri določitvi obsega sredstev za stroške dela posrednih uporabnikov proračuna iz njegove pristojnosti zagotoviti, da se stroški dela pri posrednih uporabnikih proračuna iz njegove pristojnosti znižajo na način, da se ne preseže skupni obseg sredstev tekočih transferjev, določen v finančnem načrtu posameznega neposrednega uporabnika.

(6) Predstojnik posrednega uporabnika proračuna mora svoj finančni načrt oziroma spremembe finančnega načrta pripraviti v skladu z izhodišči iz drugega, tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena. Finančni načrt posrednega uporabnika proračuna za posamezno proračunsko leto ne sme izkazovati presežka odhodkov nad prihodki, razen če se presežek odhodkov nad prihodki posrednega uporabnika proračuna pokriva s presežki prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Ne glede na prejšnji stavek lahko finančni načrt javnega sklada za posamezno proračunsko leto izkazuje presežek odhodkov nad prihodki do višine načrtovanih investicijskih odhodkov, za katere se v skladu s predpisi, ki urejajo njegovo delovanje, vir financiranja zagotavlja iz namenskega premoženja javnega sklada.

(7) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki državnega proračuna sprejete finančne načrte in programe dela posredovati v soglasje pristojnemu ministrstvu najpozneje v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega, tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena.

(8) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki, ki se financirajo iz ZZZS, posredovati sprejete finančne načrte in programe dela v soglasje pristojnemu ministrstvu, če je ustanovitelj posrednega uporabnika država, oziroma občinski upravi, če je ustanovitelj občina, in sicer najpozneje v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega oziroma četrtega odstavka tega člena. Posredni uporabniki, ki se v pretežni meri financirajo iz ZZZS in katerih ustanovitelj je občina, morajo sprejete finančne načrte in programe dela v osmih dneh od sprejetja, v obliki, kot jo na spletni strani objavi ministrstvo, pristojno za zdravje, v seznanitev v strojno berljivem formatu posredovati pristojnemu ministrstvu.

(9) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki občinskih proračunov sprejete finančne načrte in programe dela posredovati v soglasje občinski upravi najpozneje v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega, tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena.

(10) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki iz sedmega, osmega in devetega odstavka tega člena sprejeta letna poročila posredovati v soglasje organu, pristojnemu za izdajo soglasja k njihovem finančnemu načrtu in programu dela. Posredni uporabniki, ki se v pretežni meri financirajo iz ZZZS in katerih ustanovitelj je občina, morajo sprejeta letna poročila v osmih dneh od sprejetja, v obliki, kot jo na spletni strani objavi ministrstvo, pristojno za zdravje, v seznanitev v strojno berljivem formatu poslati pristojnemu ministrstvu.

(11) Uporabniki državnega proračuna in občinskih proračunov, ki niso neposredni uporabniki državnega proračuna, lahko v svojem finančnem načrtu med letom prerazporejajo sredstva na plačne konte iz podskupine kontov »Izdatki za blago in storitve« do višine 2 odstotkov obsega sredstev za stroške dela v sprejetem finančnem načrtu.

(12) Ne glede na določbe zakonov, predpisov in splošnih aktov finančni načrt posrednega uporabnika proračuna sprejme vlada oziroma župan, če ga organ, pristojen za sprejetje finančnega načrta, ni sprejel, ker je bil ta pripravljen v skladu z izhodišči vlade oziroma župana.

(13) Posrednim uporabnikom proračuna, ki jim vlada, pristojno ministrstvo ali občinska uprava v 60 dneh po prejemu finančnega načrta v soglasje to zavrne iz razloga, ker finančni načrt ni bil sprejet v skladu z drugim, tretjim, četrtem oziroma petim odstavkom tega člena, se po poteku

60-dnevnega roka za pridobitev soglasja zagotavlja največ 80 odstotkov realiziranih izdatkov, ki so bili financirani iz proračuna preteklega leta.

(14) Če posredni uporabniki ne posredujejo finančnega načrta in programa dela v soglasje organu, pristojnemu za izdajo soglasja k njegovemu finančnemu načrtu in programu dela, v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega, tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena, se temu posrednemu uporabniku proračuna zagotavlja največ 80 odstotkov realiziranih izdatkov, ki so bili financirani iz proračuna preteklega leta.

(15) Ne glede na določbe tega člena neposredni uporabnik državnega proračuna tistim posrednim uporabnikom proračuna občin s področja izobraževanja, ki se pretežno financirajo iz državnega proračuna, izda le soglasje k sistemizaciji delovnih mest v skladu z normativi in standardi, ki veljajo za izvajanje programa osnovnih in glasbenih šol.

59. člen (finančni načrt ZPIZ in ZZZS)

(1) Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZPIZ) in ZZZS morata pri pripravi finančnega načrta upoštevati temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke za pripravo proračuna.

(2) ZPIZ in ZZZS morata svoje finančne načrte, skladne s prejšnjim odstavkom, predložiti v soglasje vladi najpozneje v 30 dneh po objavi proračuna v Uradnem listu Republike Slovenije.

60. člen (politika zaposlovanja)

(1) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo neposredni uporabniki proračuna države pripraviti kadrovske načrte tako, da se število zaposlenih prikaže po naslednjih virih financiranja:

1. državni proračun,
2. proračun občin,
3. ZZZS in ZPIZ,
4. druga javna sredstva za opravljanje javne službe (na primer takse, pristojbine, koncesnine, RTV-prispevek),
5. sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu,
6. nejavna sredstva za opravljanje javne službe,
7. sredstva prejetih donacij,
8. sredstva EU ali drugih mednarodnih virov, vključno s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna,
9. sredstva proračuna za zaposlene iz prvega, drugega in tretjega odstavka 25. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19, 199/21, 136/23 – ZIUZDS in 35/24) in iz tretjega odstavka 34. člena ZZDej,
10. sredstva iz sistema javnih del,
11. sredstva stabilnega financiranja, raziskovalnih projektov ter sredstva za projekte in programe, namenjene za internacionalizacijo, odprtost in kakovost v izobraževanju in znanosti.

(2) Posredni uporabniki proračuna države in občin morajo ob sprejetju programa dela in finančnega načrta sprejeti tudi kadrovske načrte kot prilogo finančnega načrta, ki mora biti usklajen s finančnim načrtom, in pripraviti kadrovske načrte tako, da se število zaposlenih prikaže po virih financiranja v skladu s prejšnjim odstavkom.

(3) Neposredni uporabniki proračuna države in posredni uporabniki proračuna države in občin pripravijo kadrovski načrt za leti 2025 in 2026 tako, da se:

- določi dovoljeno število zaposlenih, ki se financirajo iz 1., 2., 3. in 4. točke prvega odstavka tega člena, pri čemer to število ne sme presegati dovoljenega števila zaposlenih iz teh virov, kot je določeno v kadrovskih načrtih za leto 2024,
- oceni število zaposlenih, ki se financirajo iz 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. točke prvega odstavka tega člena.

(4) Ne glede na prvo alinejo prejšnjega odstavka lahko vlada izjemoma zaradi utemeljenih razlogov in v okviru zagotovljenih sredstev za stroške dela poveča dovoljeno število zaposlenih v skupnem kadrovskem načrtu organov državne uprave za leti 2025 in 2026.

(5) Vlada lahko zbirni kadrovski načrt oseb javnega prava iz drugega odstavka 22. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08– ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C, 203/20 – ZIUPOP DVE, 202/21 – odl. US in 3/22 – ZDeb) za leti 2025 in 2026 izjemoma poveča zaradi utemeljenih razlogov in v okviru zagotovljenih sredstev za stroške dela, ob predhodnem soglasju pristojnega ministrstva.

(6) Minister, pristojen za javno upravo, lahko z namenom zagotavljanja nemotenega poslovanja organov državne uprave in oseb javnega prava iz prejšnjega odstavka predlaga vladi prenos kvot med posameznimi organi znotraj sprejetega skupnega kadrovskega načrta organov državne uprave oziroma med posameznimi osebami javnega prava znotraj zbirnega kadrovskega načrta iz prejšnjega odstavka.

(7) Kadrovski načrt državnih organov, ki niso organi državne uprave, se lahko za leti 2025 in 2026 zaradi utemeljenih razlogov poveča. Za dodatne zaposlitve mora organ zagotoviti sredstva za stroške dela v okviru sredstev za stroške dela v svojem finančnem načrtu.

(8) Ne glede na prvo alinejo tretjega odstavka tega člena se lahko zaradi utemeljenih razlogov, povezanih s povečanim obsegom dela in zagotavljanjem nemotenega izvajanja dejavnosti v kadrovskem načrtu posrednega uporabnika proračuna države in tistega posrednega uporabnika občinskih proračunov, ki se pretežno financira iz državnega proračuna ali sredstev ZZZS, dovoljeno število zaposlenih v letih 2025 in 2026 poveča, vendar le v okviru zagotovljenih sredstev za stroške dela in s soglasjem pristojnega ministrstva.

(9) Ne glede na prejšnji odstavek soglasje pristojnega ministrstva ni potrebno za posredne uporabnike iz štirinajstega odstavka 58. člena tega zakona, za posredne uporabnike proračuna države in občin s področja zdravstva, ki se pretežno financirajo iz sredstev ZZZS, in za posredne uporabnike proračuna države na področju socialnega varstva, ki se pretežno financirajo s prihodki od opravljenih storitev.

(10) Prihranki sredstev za plače, ki nastanejo zaradi nezasedenosti delovnih mest, ki so posledica povečanja dovoljenega števila zaposlenih na podlagi četrtega, šestega, osmega in devetega odstavka tega člena, se ne štejejo v razpoložljiva sredstva za plačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela.

(11) Če se plače zaposlenih pri posrednem uporabniku proračuna države in občine financirajo iz sredstev od prodaje blaga in storitev na trgu, morajo tudi tisti posredni uporabniki proračuna države in občine, ki niso zavezani po Zakonu o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11), zagotoviti ločeno računovodsko spremljanje dejavnosti na podlagi objektivno določenih sodil.

(12) Posredni uporabnik proračuna države in občine mora pripraviti kadrovski načrt in spremljati uresničevanje realizacije kadrovskega načrta v skladu z metodologijo za pripravo in spremljanje izvajanja kadrovskega načrta, ki jo določi vlada.

61. člen

(prekoračitev obsega sredstev za stroške dela in prerazporejanje sredstev)

(1) Ne glede na prvi odstavek 58. člena tega zakona predlagatelji finančnih načrtov proračuna lahko prekoračijo obseg sredstev stroškov dela, določen v sprejetem finančnem načrtu, tudi za obseg namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov ali donacij, prejetih po uveljavitvi proračuna.

(2) Ne glede na enajsti odstavek 58. člena tega zakona uporabniki državnega proračuna in občinskih proračunov, ki niso neposredni uporabniki državnega proračuna, v svojem finančnem načrtu med letom lahko prerazporedijo sredstva na plačne konte v obsegu namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov ali donacij, prejetih po potrditvi njihovega finančnega načrta.

62. člen

(inšpekcijski nadzor)

(1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem 60. člena tega zakona opravljajo inšpektorji v okviru inšpekcije za sistem javnih uslužbencev.

(2) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem 6., 35., 57. in 58. člena tega zakona opravljajo inšpektorji Urada Republike Slovenije za nadzor proračuna.

8.USKLAJEVANJE DENARNIH OBVEZNOSTI DRŽAVE

63. člen

(prepoved valorizacije denarnih obveznosti v pogodbah, ki jih za obdobje do enega leta sklepajo pravne osebe javnega sektorja po ZJF)

(1) Denarne obveznosti v pogodbah, ki jih za obdobje do vključno enega leta sklepajo neposredni in posredni uporabniki državnega proračuna in občinskih proračunov ter javni gospodarski zavodi in javna podjetja, katerih ustanovitelj je država ali občina, morajo biti izražene v nominalnem znesku brez valorizacijske klavzule.

(2) Denarne obveznosti v pogodbah, ki jih subjekti iz prejšnjega odstavka sklepajo za daljše obdobje od enega leta, se lahko valorizirajo na način in do višine, kot sta določena s Pravilnikom o načinih valorizacije denarnih obveznosti, ki jih v večletnih pogodbah dogovarjajo pravne osebe javnega sektorja (Uradni list RS, št. 1/04).

9.POSEBNE DOLOČBE

64. člen

(prerazporeditev pravic porabe pri zamenjavi virov financiranja)

Če je pri projektih, za katere so v proračunu načrtovane pravice porabe na integralnih postavkah, vir financiranja med letom nadomeščen z virom iz postavk namenskih sredstev EU,

se neporabljene pravice porabe integralnih postavk prerazporedijo na postavko 7640 – Rezerva Republike Slovenije v skladu s 5. točko drugega odstavka 28. člena tega zakona.

65. člen (finančni instrumenti)

(1) Finančni instrumenti so ukrepi finančnega inženiringa, ki se financirajo oziroma sofinancirajo s sredstvi EU oziroma državnimi sredstvi in so, poleg spodbujanja tehnološko razvojnih projektov, namenjeni za uresničevanje enega ali več posameznih ciljev politike. Taki instrumenti imajo obliko kapitalske naložbe ali navideznega lastniškega kapitala, posojil ali poroštev ali drugih instrumentov delitve tveganja in se lahko kombinirajo z nepovratnimi sredstvi.

(2) Prejeta sredstva EU za izvajanje finančnih instrumentov se ne izkazujejo kot prihodek proračuna, temveč se do zaključka izvedbe posameznega finančnega instrumenta izkazujejo samo v bilanci stanja.

(3) Sredstva za izvajanje nalog finančnih instrumentov se upravljavcu finančnih instrumentov dodelijo na način, kot ga določajo Uredba 1060/2021/EU, drugi predpisi EU in predpisi Republike Slovenije.

(4) Sredstva EU za izvajanje finančnih instrumentov se s podračunov za kohezijsko politiko v okviru EZR države prenesejo upravljavcu finančnih instrumentov na podlagi zahtevka za izplačilo, ki ga posredniško telo predloži organu za računovodenje. Sredstva za izvajanje finančnih instrumentov iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja se s podračunov za politiko sklada razvoja podeželja v okviru EZR države prenesejo upravljavcu finančnih instrumentov na podlagi zahtevka za izplačilo.

(5) Posredniško telo mora najmanj tri mesece pred predložitvijo zahtevka za izplačilo organ za računovodenje obvestiti o višini sredstev EU, ki jih bo treba zagotoviti upravljavcu finančnih instrumentov.

(6) Če je za izvajanje finančnih instrumentov, v skladu s predpisi EU, treba zagotoviti del državnih sredstev z javnimi prispevki ali če se finančni instrumenti izvajajo z državnimi sredstvi, se del državnih sredstev oziroma državna sredstva zagotavljajo v finančnem načrtu neposrednega uporabnika, v izkazu prihodkov in odhodkov.

(7) Finančni instrumenti se izvajajo po postopku in na način, kot je za izvajanje finančnega inženiringa določeno v 10.b podpoglavju ZJF in na njegovi podlagi izdanem predpisu.

66. člen (zagotavljanje sredstev iz proračuna za financiranje povečanih stroškov ZZZS)

(1) Iz proračuna se ZZZS v letu 2025 zagotovijo sredstva v višini do 420 milijonov eurov, in sicer:

1. do 280 milijonov za stroške:

- zdravil, ki so v skladu s Pravilnikom o razvrščanju zdravil na listo (Uradni list RS, št. 35/13 in 121/23) razvrščena na seznam bolnišničnih zdravil,
- presejalnih in preventivnih programov,
- transplantacij,
- dializ,
- cepiv,

2. do 140 milijonov eurov za izvajanje drugih pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

(2) ZZZS izdaja zahtevke za izplačilo sredstev iz proračuna ministrstvu, pristojnemu za zdravje, v naslednjih rokih:

- za december 2024 in prvo četrletje leta 2025 do konca maja,
- za drugo četrletje leta 2025 do konca septembra,
- za tretje četrletje leta 2025 ter oktober in november 2025 do 15. decembra.

(3) Ministrstvo, pristojno za zdravje, izvrši plačilo zahtevka ZZZS v 30 dneh od njegovega prejema.

67. člen
(letni dodatek za leto 2025)

(1) Ne glede na prvi do tretji odstavek 95. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR, 84/23 – ZDOsk-1, 125/23 odl. US in 133/23; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2) se letni dodatek v letu 2025 izplača uživalcem pokojnin in uživalcem nadomestil iz invalidskega zavarovanja v naslednjih zneskih:

- uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku do 680,00 eura, se letni dodatek izplača v višini 465,00 eura;
- uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku od 680,01 do 815,00 eura, se letni dodatek izplača v višini 325,00 eura;
- uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku od 815,01 do 965,00 eura, se letni dodatek izplača v višini 265,00 eura;
- uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku od 965,01 do 1.160,00 eura, se letni dodatek izplača v višini 215,00 eura;
- uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku, višjem od 1.160,00 eura, se letni dodatek izplača v višini 155,00 eura;
- uživalcem nadomestil iz drugega in tretjega odstavka 95. člena ZPIZ-2, ki prejemajo nadomestilo v znesku do 965,00 eura, se letni dodatek izplača v višini 265,00 eura;
- uživalcem nadomestil iz drugega in tretjega odstavka 95. člena ZPIZ-2, ki prejemajo nadomestilo v znesku od 965,01 eura do 1.160,00 eura, se letni dodatek izplača v višini 215,00 eura;
- uživalcem nadomestil iz drugega in tretjega odstavka 95. člena ZPIZ-2, ki prejemajo nadomestilo v znesku, višjem od 1.160,00 eura, se letni dodatek izplača v višini 155,00 eura.

(2) V znesku pokojnine iz prve, druge, tretje, četrte in pete alineje prejšnjega odstavka se upoštevajo tudi znesek dela vdovske pokojnine oziroma družinske pokojnine po drugem roditelju, dodatki in razlike pokojnin k pokojnini po drugih predpisih ter znesek pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja.

(3) Pri določitvi višine letnega dodatka iz prvega odstavka tega člena se upošteva višina pokojnine oziroma nadomestila, ki ga uživalec prejme v mesecu izplačila letnega dodatka. Znesek pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja, ki se po prejšnjem odstavku šteje v znesek pokojnine, se upošteva v višini izplačane pokojnine v januarju 2025, preračunane v eure po tečaju Banke Slovenije na dan izplačila rednih pokojnin za januar 2025.

(4) Ne glede na 96. člen ZPIZ-2 se uživalcem pokojnin, ki se jim pokojnina po določbah mednarodnih pogodb izplačuje v sorazmernem delu in ki prejemajo skupni znesek pokojnine, ugotovljen po drugem odstavku tega člena, v višini do 680,00 evra, letni dodatek izplača v celoti.

(5) Ne glede na prvi odstavek 98. člena ZPIZ-2 se letni dodatek izplača skupaj z izplačilom redne pokojnine oziroma nadomestila za junij tekočega leta.

(6) Uživalcem pokojnine, ki imajo na dan 1. januarja 2025 prebivališče v:

- drugi državi,

- Republiki Sloveniji in se jim pokojnina po določbah mednarodnih pogodb izplačuje v sorazmernem delu,
- Republiki Sloveniji in po podatkih Finančne uprave Republike Slovenije poleg pokojnine prejemajo še pokojnino od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja,

ZPIZ za pridobitev podatkov o znesku tuje pokojnine iz drugega odstavka tega člena po uradni dolžnosti posreduje obvestilo o upoštevanju tuje pokojnine pri izplačilu letnega dodatka, skupaj z obrazcem, ki se izpolnjen šteje za dokazilo o višini pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja.

(7) Znesek pokojnine, izplačane od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja v januarju 2025, so uživalci pokojnine dolžni posredovati ZPIZ.

(8) Ne glede na peti odstavek tega člena se uživalcu pokojnine iz šestega odstavka tega člena, ki dokazilo o višini pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja, predloži do 30. aprila 2025, letni dodatek izplača do 30. septembra 2025, če pa ga predloži do 30. septembra 2025, se mu letni dodatek izplača do konca leta 2025. Uživalcu pokojnine iz šestega odstavka tega člena, ki do 30. septembra 2025 ne predloži dokazila o višini zneska tuje pokojnine, izplačane v januarju 2025, se letni dodatek izplača v višini 155,00 eura oziroma v sorazmernem delu ne glede na četrti odstavek tega člena.

68. člen

(koeficient uskladitve olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2025)

Koeficient uskladitve olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2025, določen upoštevaje prvi odstavek 118. člena in drugi odstavek 122. člena ZDoh-2, znaša 1,052.

69. člen

(neuporaba določb ZJF)

(1) Ne glede na prvi odstavek 9.a člena ZJF in prvi odstavek 9.č člena ZJF se državni program razvojnih politik in srednjeročna fiskalna strategija v letu 2025 vladi ne predložita v sprejetje.

(2) Ne glede na prvi odstavek 9.c člena ZJF se napovedi prejemkov in izdatkov po ekonomski klasifikaciji ter napovedi izdatkov po programski klasifikaciji na ravni podprograma za tekoče leto in naslednja tri leta v letu 2025 ne pripravijo.

70. člen

(prerazporeditev sredstev med izkazi)

(1) Ne glede na tretji odstavek 38. člena ZJF lahko ministrstvo za namen servisiranja javnega dolga samostojno prerazporedi pravice porabe iz računa finančnih terjatev in naložb v račun financiranja v višini manjkajočih pravic porabe za odplačilo glavnice dolga, ki zapadejo v plačilo v letih 2025 in 2026.

(2) Ne glede na tretji odstavek 38. člena ZJF lahko ministrstvo za namen iz tretjega odstavka 79. člena ZSDH-1 samostojno prerazporedi pravice porabe iz računa finančnih terjatev in naložb v račun prihodkov in odhodkov.

(3) Ne glede na tretji odstavek 38. člena ZJF lahko ministrstvo za namen pribitka k cestnini po ZIUGDT prerazporedi pravice porabe iz računa prihodkov in odhodkov v račun finančnih terjatev in naložb.

71. člen

(proračunska rezervacija)

Ne glede na drugi odstavek 42. člena ZJF lahko vlada določi, da se sredstva proračunske rezervacije porabijo za tiste nepredvidene namene za katere v proračunu države niso zagotovljena sredstva, ali sredstva niso zagotovljena v zadostnem obsegu, zahtevajo pa hitre odločitve, ker pozitivno vplivajo na izvajanje prioritet ali ekonomsko sliko države.

72. člen
(proračunska rezerva)

(1) Ne glede na tretji odstavek 48. člena ZJF v letih 2025 in 2026 delež sredstev, ki se lahko izloči v sredstva proračunske rezerve, ni omejen.

(2) Ne glede na prvi stavek četrtega odstavka 48. člena ZJF, v letu 2025, o uporabi sredstev proračunskega sklada proračunske rezerve v posameznem primeru do višine 2 odstotkov razpoložljivih sredstev proračunske rezerve odloča vlada na predlog ministra, pristojnega za finance.

73. člen
(predložitev premoženjskih bilanc)

Ne glede na drugi, tretji, četrti in peti odstavek 93. člena ZJF neposredni in posredni uporabniki državnega proračuna in občinskih proračunov premoženjsko bilanco predložijo Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.

74. člen
(zagotavljanje sredstev ZPIZ v letih 2025 in 2026)

Ne glede na tretji odstavek 52. člena ZSDH-1 v letih 2025 in 2026 Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., ali njen pravni naslednik nakaže ZPIZ vsako leto znesek v višini 50 odstotkov celotnega vseobsegajočega donosa, kot izhaja iz revidiranih računovodskih izkazov za preteklo poslovno leto, vendar ne manj kot 65 milijonov eurov, in sicer najpozneje do 29. septembra tekočega leta.

10.KAZENSKKE DOLOČBE

75. člen
(sankcije za prekršek)

(1) Z globo 2.500 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba neposrednega ali posrednega uporabnika proračuna države ali občine, če:

- ravna v nasprotju s tretjim odstavkom 35. člena tega zakona in ne unovči bančne garancije nemudoma;
- ravna v nasprotju z 57. členom tega zakona in ustvari primanjkljaj na plačnih kontih;
- ne posreduje izhodišč iz drugega, tretjega oziroma četrtega odstavka 58. člena tega zakona;
- pripravi finančni načrt v nasprotju z izhodišči iz drugega, tretjega oziroma četrtega odstavka 58. člena tega zakona;
- ne posreduje finančnega načrta v soglasje pristojnemu ministrstvu oziroma občinski upravi v 45 dneh po poteku roka iz sedmega oziroma devetega odstavka 58. člena tega zakona;
- prerazporedi sredstva na plačne konte v nasprotju s tem zakonom;
- ne pripravi kadrovskega načrta v skladu s tretjim odstavkom 60. člena tega zakona;
- število zaposlenih preseže število, določeno s kadrovskim načrtom iz tretjega odstavka 60. člena tega zakona, razen v primeru iz četrtega, petega, šestega, sedmega in osmega odstavka 60. člena tega zakona.

(2) Z globo od 300 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba posrednega uporabnika proračuna države ali občine, če v nasprotju z enajstim odstavkom 60. člena tega zakona ne zagotovi ločenega računovodskega spremljanja dejavnosti na podlagi objektivno določenih sodil.

(3) Z globo od 300 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba neposrednega uporabnika državnega proračuna, ki v nasprotju s 6. členom tega zakona do 31. januarja 2025 na svojih plačnih kontih in na kontih, na katerih zagotavlja sredstva za stroške dela zaposlenih pri posrednih uporabnikih državnega proračuna, s prerazporeditvami pravic porabe v okviru svojega finančnega načrta ni zagotovila zadostnega obsega pravic porabe za pokritje vseh navedenih obveznosti do konca tekočega leta.

76. člen

(razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika proračuna)

(1) Vlada oziroma župan po postopku za razrešitev iz krivdnega razloga, razreši odgovorno osebo posrednega uporabnika proračuna, če:

- pripravi finančni načrt v nasprotju z izhodišči iz 58. člena tega zakona;
- ne posreduje finančnega načrta v soglasje pristojnemu ministrstvu oziroma občinski upravi v 30 dneh po poteku roka iz sedmega in devetega odstavka 58. člena tega zakona;
- ne pripravi kadrovskega načrta ali če ga pripravi v nasprotju z izhodišči iz drugega in tretjega odstavka 60. člena tega zakona;
- prerazporedi sredstva na plačne konte v nasprotju s tem zakonom.

(2) Predlog za razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika proračuna vladi posreduje pristojno ministrstvo, županu pa občinska uprava.

(3) Če je odgovorna oseba posrednega uporabnika proračuna države ali občine oseba, za razrešitev katere ni pristojna vlada oziroma župan, vlada oziroma župan predlaga razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika organu, pristojnemu za njeno imenovanje.

11. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

77. člen

(dokončanje operacij programskega obdobja 2014–2020)

Ne glede na 14. člen, tretji odstavek 16. člena ter 17., 18., 19. in 65. člen tega zakona se operacije, ki se izvajajo v okviru evropske kohezijske politike za programske obdobje 2014–2020, končajo po predpisih, veljavnih v času izvajanja operacij programskega obdobja 2014–2020.

78. člen

(rok za izdajo predpisa)

Vlada izda predpis iz dvanajstega odstavka 60. člena tega zakona v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

79. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 123/23 in 12/24) v delu, ki se nanaša na leto 2025.

80. člen

(začetek veljavnosti zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2025.

OBRAZLOŽITVE

K 1. členu

V 1. členu se našteva vsebine, ki jih je potrebno urediti v tem zakonu in so povezane s pripravo in z izvrševanjem proračuna za leti 2025 in 2026.

K 2. členu

S predlaganim členom se podrobneje opredeljuje pomen izrazov, ki so zajeti v vsebino predlaganega zakona in so doslej predmet urejanja v Zakonu o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 123/23 in 12/24; v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2425).

K 3. členu

Predlog tega člena določa sestavo proračuna kot akta države s katerim se določa globalni obseg prihodkov in pravic proračunske porabe po ekonomskih in programskih namenih, po proračunskih uporabnikih ter njegova notranja struktura. Glede na vsebinski pogled na proračun so glavni trije sestavni deli proračuna, kot jih določa ta člen, to je splošni del proračuna, posebni del proračuna in načrt razvojnih programov. Prvi odstavek tega člena določa, da so v splošnem delu proračuna prikazani prejemki in izdatki po ekonomski klasifikaciji do ravni konta, ter določa, da se v bilanci prihodkov in odhodkov poleg prihodkov in odhodkov navedenih v 11. členu Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O in 76/23; v nadaljnjem besedilu: ZJF), izkazujejo tudi prihodki, ki zajemajo namenska sredstva EU in odhodki, ki zajemajo plačila sredstev v proračun EU ali povedano drugače – na strani prihodkov se v bilanci prihodkov in odhodkov izkazujejo tekoči prihodki, ki jih sestavljajo davčni in nedavčni prihodki, kapitalski prihodki, prejete donacije, namenska sredstva EU ter transferni prihodki iz drugih blagajn javnega financiranja, na strani odhodkov pa tekoči transferi, investicijski odhodki, investicijski transferi ter vplačila v proračun EU. Splošni del proračuna, poleg bilance prihodkov in odhodkov, vključuje tudi račun finančnih terjatev in naložb in račun financiranja.

Posebni del proračuna prikazuje vsebino pravic proračunske porabe po politikah, glavnih programih in programih.

Tretji del proračunske dokumentacije je načrt razvojnih programov, ki ga sestavljajo večletni načrti razvojnih programov neposrednih uporabnikov. Načrt razvojnih programov prikazuje načrtovane izdatke po skupinah projektov (ki so sestavljene iz projektov), projektih in ukrepih ter vire financiranja. Gre torej za poseben prikaz načrta razvojnih programov, ki prikazuje načrtovane izdatke za investicije iz javnofinančnih virov za naslednja štiri leta.

K 4. členu

Spreminjanje institucionalne strukture proračuna zaradi ustanovitve novih državnih organov na izvedbeni ravni povzroči veliko težav. Določba onemogoča financiranje novega državnega organa neposredno iz državnega proračuna. S tem določilom je spoštovano načelo namenske porabe proračunskih sredstev, ki določa, da se sredstva proračuna lahko porabijo samo za namen, določen v proračunu. Iz navedenega razloga se lahko nov državni organ, ki se ustanovi po sprejemu proračuna, vključi v proračun kot neposredni uporabnik šele z rebalansom proračuna ali s spremembami proračuna naslednjega leta. Delovanje novoustanovljenega državnega organa se do takrat financira iz finančnega načrta neposrednega uporabnika, ki je predlagal njegovo ustanovitev. Dokler nov neposredni uporabnik ne pridobi svojega samostojnega finančnega načrta mu mora neposredni uporabnik, ki je njegov začasni financer, odstopiti del sredstev. S posebnim pooblastilom mu mora določiti tudi s kakšnim obsegom pravic porabe in na katerih proračunskih postavkah lahko ta razpolaga, pred tem pa mora odločitev o tem sprejeti vlada.

K 5. členu

Predlagani člen določa splošna pravila izvrševanja proračuna. Predvsem zaradi večje jasnosti je določeno, da se v tekočem letu izvršuje proračun tekočega leta. Proračun se izvršuje na nivoju proračunske vrstice, ki je postavka-konto, katera pa skladno s predpisanim kontnim načrtom določa ekonomski namen izdatkov postavke in je skupaj z ukrepom oziroma projektom temeljna enota za izvrševanje proračuna. Četrty odstavek izrecno določa, da morata biti posebni del proračuna in načrt razvojnih programov v tekočem letu usklajena, hkrati pa določa, da je mogoča izjema, kadar predlagani zakon to določa. Predlagani zakon to določa v tretjem odstavku 31. člena, kjer je določeno, da je neusklajenost med veljavnim proračunom in veljavnim NPR dopustna v tistih primerih, kjer se projekti oziroma ukrepi financirajo z namenskimi prejemki. Predlagani člen v petem odstavku, ministrstvu, pristojnemu za finance, podeljuje pooblastilo, da ob neusklajenosti lahko omeji izvrševanje proračuna posameznemu proračunskemu uporabniku.

K 6. členu

S predlaganim členom se določa, da mora neposredni uporabnik najkasneje do 31. januarja 2025 s prerazporeditvami v svojem finančnem načrtu zagotoviti zadosten obseg sredstev za stroške dela, ki zajemajo tako stroške dela zaposlenih pri neposrednem uporabniku kot tudi pri posrednih uporabnikih proračuna, ki sodijo v pristojnost njegovega financiranja.

K 7. členu

Predlagani člen določa status nekaterih prihodkov proračuna, ki jih je potrebno obravnavati nekoliko drugače kot večino prihodkov proračuna. Določba jasno opredeljuje, katere vrste prihodkov oziroma prilivov se obravnava na drugačen način kot ostale in tudi pojasnjuje kako.

K 8. členu

V predlaganem členu so določene izjeme pri izkazovanju prejemkov in izdatkov. Določeno je, da se samo na kontih bilance stanja izkazujejo konverzije terjatev v kapitalsko naložbo, prevzem dolga, odpis dolga ali terjatev, neodplačna pridobitev ali odtujitev nepremičnega in premičnega premoženja, povečanje oziroma zmanjšanje osnovnega kapitala v pravnih osebah zasebnega prava, kadar se to izvede s stvarnim vložkom, povečanje oziroma zmanjšanje namenskega premoženja v pravnih osebah javnega prava, kadar se to izvede s stvarnim vložkom, spremembe, nastale pri upravljanju s tistim državnim in občinskim dolgom, ki zapade v plačilo v prihodnjih proračunskih letih, spremembe, nastale pri ponovnem odkupu vrednostnih papirjev na trgu s premijo ali diskontom na neodplačano glavnico, naložbe prostih denarnih sredstev na računih pravnih oseb, določenih v 61. členu ZJF in naložbe denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa (v nadaljnjem besedilu: EZR) države oziroma občine v centralno banko, banke in hranilnice, naložbe EZR države v državne zakladnice držav Ekonomske in monetarne unije in nakupe zakladnih menic in vloge v sistemu EZR države oziroma občine, založena sredstva za izvrševanje plačilnih transakcij s plačilnimi karticami, kar ponudnik plačilnih storitev izvaja na podlagi 4. točke prvega odstavka 4. člena

Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19) in prvega odstavka 5. člena Zakona o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (Uradni list RS, št. 7/18, 9/18 – popr. in 102/20) ter začasno založena sredstva za plačevanje obveznosti iz proračunskega sklada za okrevanje in odpornost.

V zvezi z začasno založenimi sredstvi za plačevanje iz proračunskega sklada za okrevanje in odpornost predlagana ureditev pomeni, da bodo sredstva založena zgolj za čas do prejema sredstev EU in v obsegu, ki se potrebuje za plačilo že prevzetih obveznosti. Predlagana ureditev je nujna, saj se bodo sredstva iz EU pridobila šele po izstavitvi zahtevkov evropski komisiji, kar pomeni, da bo od porabe do povrnitve sredstev s strani evropske komisije lahko trajalo tudi pol leta. Zahtevki do evropske komisije se bodo lahko izstavljali dva-krat letno.

Hkrati se s tem členom določa podlaga, da se prejemki in izdatki, ki nastanejo z zavarovanjem kreditnih tveganj in so torejčasne narave evidentirajo zgolj kot terjatve in obveznosti iz naslova prejetih in danih varščin, ni pa jih potrebno evidentirati kot prihodkov in odhodkov proračuna. Nekateri poslovni dogodki se, glede na svojo naravo, morajo evidentirati le preko kontov stanja in imajo vpliv samo na sredstva, ki so prikazana v aktivih bilance stanja ter na obveznosti do virov sredstev, ki so prikazane v pasivi bilance stanja. Doslej so te izjeme delno določene v ZJF, nekatere pa v letnem zakonu o izvrševanju proračuna.

Predlagani tretji odstavek opredeljuje, da se prejemki in izdatki povezani z denarnim pokritjem, iz naslova posojanja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, ki se izvajajo v skladu z 83. členom ZJF, izkazujejo samo v bilanci stanja. Gre namreč za kratkoročne posle ki se sklepajo za obdobja krajša od enega meseca. Zaradi kratkoročne narave teh poslov se prejemki iz naslova denarnega pokritja za posojene lastne dolžniške vrednostne papirje ter izdatki iz naslova vračila denarnega pokritja proti vračilu posojenega vrednostnega papirja izkazujejo samo v bilanci stanja. V primeru, da pride do neporavnave in vrednostni papir v pogodbeno določenem roku ni vrnjen v skladu s pogodbenimi določili, pomeni, da je ta vrednostni papir izdan, torej je iz naslova tega vrednostnega papirja realizirana zadolžitev. V takšnem primeru se denarno pokritje za posojen vrednostni papir ne vrne in v znesku, ki je enak nominalni vrednosti posojenega in nevrnjenega vrednostnega papirja, predstavlja vir za kupnino iz naslova zadolžitve za ta vrednostni papir. Drugače povedano to pomeni, da se v primeru, če se vrednostni papir ne vrne, to obravnava kot zadolžitev države.

S predlaganim členom, se določa tudi, da se tisti prejemki in izdatki, ki nastanejo pri poslih, povezanih z uravnavanjem obrestnih tveganj dolga državnega proračuna (podlaga za te posle je določena v 82. členu ZJF) in se odražajo v spremenjenih obrestnih merah novih tovrstnih poslov, lahko evidentirajo le na kontih bilance stanja. Takšen način evidentiranja je možen le v primeru, če je poravnava izvedena brez denarnega toka. V skladu z navedeno izjemo se spremembe, ki nastanejo pri navedenih poslih, ne izkažejo v izkazu prihodkov in odhodkov ob sklenitvi poslov, temveč se bodo odrazile v obliki spremembe obrestnih učinkov v prihodnosti.

S petim odstavkom predlaganega člena je določena tudi dodana pravna podlaga, po kateri bodo lahko občine, na enak način kot država, posamezne poslovne dogodke evidentirale zgolj v bilanci stanja.

Predlagani šesti odstavek natančneje opredeljuje izkazovanje obresti iz naslova poslov povezanih z uravnavanjem obrestnega tveganja. Pri navedenih poslih se dejansko plačuje le razlika med obrestmi, ki jih država dolguje ali obratno. Glede na to, da se tako prihodki kot odhodki izkazujejo v polnem znesku brez poračunavanja, se dejansko vrednost plačila v breme proračuna zagotovi tako, da se odhodki izkazujejo v breme proračunske postavke za obresti, prihodki pa ko t vračilo na takšno postavko.

K 9. členu

V proračun države se stekajo tudi sredstva povračil, ki so namenjena kritju potnih stroškov predsedstva in delegacij ter sestankov v okviru Evropskega sveta in Sveta EU. S predlagano

določbo se omogoča povračila potnih stroškov uporabnikom proračuna poleg tega pa tudi tistim institucionalnim enotam, ki sodijo v pristojnost proračunskih uporabnikov in za katere lahko Republika Slovenija prejme povračilo stroškov. Ker pa se navedena povračila s strani institucij EU izvajajo pavšalno in ne po konkretno izvedenih sestankih, je treba določiti, da se tudi povračila uporabnikom proračuna izvedejo zgolj do višine prejetih sredstev posameznega leta.

K 10. členu

Ta člen omogoča vladi, da lahko na predlog ministrstva, ki je pripravljen na predlog neposrednega uporabnika, med letom odpira nove integralne postavke, na katerih se pravice porabe zagotavljajo s prerazporeditvami. Z navedeno ureditvijo se vladi omogoča, da med letom lahko odpira integralne proračunske postavke, v kolikor se izkaže, da je to vsebinsko utemeljeno. Proračunska postavka nosi ključne informacije programskega proračuna, kar med drugim pomeni, da se s tem omogoči pravilno evidentiranje obveznosti na proračunski postavki, ki se vsebinsko pravilno umesti v ustrezen podprogram.

Nadalje ta člen omogoča ministrstvu, pristojnemu za finance, da lahko na podlagi vplačanega namenskega prihodka na predlog neposrednega uporabnika med letom odpira nove namenske postavke. Določba omogoča, da lahko ministrstvo za izvajanje projektov skupnih evropskih politik na predlog neposrednega uporabnika med letom odpre nove postavke ter določi način zagotavljanja pravic porabe na njih. Poleg tega je mogoče odpiranje novih proračunskih postavk tudi za namenska sredstva finančnih mehanizmov, ki so v skladu z 22. točko drugega odstavka 2. člena predloga tega zakona prihodki pridobljeni na podlagi sklenjenih mednarodnih pogodb med Republiko Slovenijo in državami, ki niso članice EU. Pravice porabe na navedenih postavkah se zagotovijo s prerazporeditvami.

S predlaganim členom se določa tudi, da se na skladu za okrevanje in odpornost med letom lahko odpirajo nove postavke. Ker je sklad za okrevanje in odpornost proračunski sklad to pomeni, da te postavke niso vsebovane v izkazu prihodkov in odhodkov, pač pa zgolj na proračunskem skladu. Pri skladu za okrevanje in odpornost se bodo odpirale postavke za tista ministrstva oziroma vladne službe, ki bodo pristojne za izvajanje projektov oziroma ukrepov iz NOO. Ministrstvo oziroma vladna služba, ki bo pristojna za izvedbo ukrepa ali projekta, ki bo sofinanciran iz NOO, bo ukrep oziroma projekt posredovalo koordinacijskemu organu, ki bo preveril upravičenost do sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost. Koordinacijski organ bo odprl za zadevno ministrstvo novo postavko na katero bo razporedil pravice porabe v višini sofinanciranja ukrepa oziroma projekta.

K 11. členu

S predlaganim členom so določeni ukrepi, ki jih uporabi vlada za uravnoteženje proračuna v primeru, da se med proračunskim letom, zaradi nastanka novih obveznosti ali spremenjenih gospodarskih gibanj, povečajo izdatki ali zmanjšajo prejemki proračuna, kar ima za posledice drugačne proračunske prihodke od načrtovanih. V primeru nižjih prihodkov od načrtovanih ali višjih izdatkov od načrtovanih je potrebno ukrepati hitro in učinkovito ter doseči uravnoteženje proračuna. Ukrep proporcionalnega zmanjšanja pravic porabe se nanaša le na proračunske postavke tipa 1 iz katerih pa so po predlaganem zakonu izvzeti stroški dela.

K 12. členu

Ta člen podeljuje vladi pooblastilo, da v zakonsko določenih primerih odloči, da se obveznosti poravnajo ne glede na to, če pravice porabe na postavkah niso zagotovljene. Odločitev o tem sprejme vlada. Člen taksativno navaja področja, kjer je nujno, da se obveznosti plačajo, čeprav v proračunu za te namene niso zagotovljene pravice porabe v zadostnem obsegu. Glede na to, da v okviru določenega obsega izdatkov ni dopustno prekoračiti, predlagana določba zahteva, da se pravice porabe zagotovijo s prerazporeditvami. Določba torej za obveznosti na politiki 21 - Pokojninsko varstvo, politiki 22 - Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi, politiki 24 – Plačila sredstev v proračun EU, postavkah namenskih sredstev EU in postavkah namenskih sredstev finančnih mehanizmov, podprogramu 230102 – Sredstva za množične migracije določa, da je pravice porabe treba zagotoviti s prerazporeditvami. Za sredstva na postavkah, s katerih se zagotavlja kratkoročno posojilo na podlagi tretjega

odstavka 30. člena Zakona o sistemu jamstva za vloge (Uradni list RS, št. 27/16 in 17/22), na postavkah na glavnem programu 2302 – Posebna proračunska rezerva in programi pomoči v primerih nesreč in na postavkah, iz katerih se financirajo ukrepi odprave posledic po večji naravni nesreči in je zanje država prejela finančno pomoč iz sredstev Solidarnostnega sklada EU, ki pa presegajo predvidene pravice porabe, zagotovljene v proračunu, pa se omogoča, da se v skladu z 12. členom Zakona o fiskalnem pravilu (Uradni list RS, št. 55/15, 177/20 – popr. in 129/22; v nadaljnjem besedilu: ZFisP) država lahko dodatno zadolži. Ob upoštevanju, da ima Slovenija v evropskem proračunu rezervirana sredstva za omilitev posledic epidemije in da se sredstva za izvedbo projektov in ukrepov predhodno zalagajo iz proračuna države, se s predlagano spremembo v tretjem odstavku določa tudi, da se lahko iz naslova zadolževanja zagotavljajo tudi pravice porabe nad sprejetim proračunom države, vendar največ do višine, ki je odloku določena za državni proračun. Navedeno torej pomeni, da določba omogoča, da se na podlagi odločitve vlade naštete obveznosti plačujejo tudi nad to višino. Pravice porabe za pokrivanje teh obveznosti pa se ne povečujejo več na podlagi povečanih prihodkov proračuna od načrtovanih ali z dodatnim zadolževanje države, temveč predvsem s prerazporeditvami, z dodatno zadolžitvijo pa izjemoma v primeru izrednih okoliščin. Če dodatnih pravic porabe ne bo mogoče zagotoviti s prerazporeditvami bo potreben rebalans proračuna države.

K 13. členu

V predlaganem členu je določeno pravilo, da lahko za tehnično izvedbo izplačil iz proračuna, proračun (v smislu blagajne javnega financiranja) in neposredni uporabniki izplačujejo sredstva za plačilo svojih obveznosti še prva dva delovna dneva v januarju leta 2025 oziroma 2026.

Nadalje se v predlaganem členu določa tudi, da se sredstva nadzornika Finančne uprave RS, razporejena s podračunov 845 in 846, prva dva delovna dneva v januarju naslednjega leta obravnava kot prihodek preteklega proračunskega leta. Posebna obravnava podračunov 846 in 845 pomeni ureditev prehodnih podračunov nadzornika Finančne uprave RS v primerih, kjer gre za več prejemnikov sredstev in kjer praznitve po vnaprej določenem odstotnem delilniku niso možne. Takih prehodnih podračunov je v Finančni upravi RS trenutno 21. Predlagana ureditev zagotavlja tudi, da bodo javnofinančni prihodki, pobrani zadnji delovni dan v letu, pravilno in usklajeno evidentirani tako v poslovnih knjigah nadzornika Finančne uprave RS kot tudi pri prejemnikih sredstev, ki so praviloma štiri blagajne javnega financiranja.

K 14. členu

S predlaganim členom se določa pristojnost organa upravljanja in organa za potrjevanje. V skladu s predlaganim členom ima organ upravljanja poleg vseh pristojnosti določenih v evropskih predpisih EU, tudi pristojnost za nadzor nad upravljanjem in izvajanjem programov sofinanciranih s sredstvi kohezijske politike, organ za potrjevanje pa je poleg pristojnosti, ki mu jih podeljujejo evropski predpisi, pristojen tudi za spremljanje in nadzor nad vračili sredstev kohezijske politike.

K 15. členu

V predlaganem členu se za potrebe zakona pojasnjuje, katera so sredstva kohezijske politike.

Po predlagani določbi je to seštevke sredstev, ki jih država prejme iz proračuna EU za izvajanje kohezijske politike. Nadalje se s predlaganim členom opredeljuje tudi, da se prihodki, ki jih država prejme iz proračuna EU pridobivajo kot povračila za predhodno plačane upravičene izdatke iz proračuna.

K 16. členu

S prvim odstavkom predlaganega člena se določa, da se izplačilo iz proračuna izvrši na podlagi zahtevka za izplačilo, ki je pripravljen na podlagi računa ali druge enakovredne knjigovodske listine in druge dokumentacije, ki je bila zahtevana za pridobitev sredstev kohezijske politike. Iz drugega odstavka 20. člena Uredba o izvajanju uredb (EU) in (Euratom) na področju odpravljanja materialne prikrajšanosti v programskem obdobju 2021–2027 (Uradni list RS, št. 117/23) izhaja, da morajo biti administrativna preverjanja izvedena pred izplačilom iz proračuna, razen v primerih, ko je to drugače določeno s predpisi s področja izvrševanja proračuna. Skladno z navedenim se predlaga, izjema za stroške dela in stroške službenih poti

pri operacijah neposrednega uporabnika, ki je v vlogi upravičenca, ki predstavljajo izjemo pri izvedbi administrativnih preverjanj.

V drugem odstavku predlaganega člena je določena izjema, ki jo predlagani odstavek veže na že uveljavljeno izjemo, določeno v 2. točki prvega odstavka 33. člena predloga tega zakona, po kateri so dopustna predplačila do višine 30 % predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova oziroma za sofinanciranje programov in projektov, če je prejemnik oseba javnega prava ter ustanovljena in deluje kot javni zavod, javni sklad ali zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu. Ker predlagani odstavek določa še dodaten pogoj, po katerem se mora upravičenec do sredstev kohezijske politike zavezati, da bo zahtevek za izplačilo, ki vsebuje dokazila o porabi predhodno izplačanih sredstev, posredoval najkasneje v 180 po prejemu sredstev, pa to pomeni, da se bodo sredstva iz državnega proračuna izplačevala zgolj v obsegu kot je v prihodnjih šestih mesecih dejansko potreben za izvajanje dejavnosti, programa ali projekta. To pomeni tudi, da obstaja velika verjetnost, da se bodo predplačila iz proračuna izplačevala v manjših obsegih od dopustnih 30 odstotkov, ob zavedanju, da bo tudi zahtevkov po predplačilih več in v nižjih zneskih. Pri tem ne sme biti sporno, da lahko upravičenec predplačilo v okviru večkrat posredovanih zahtevkov za izplačilo, predplačila koristi do zaključka projekta pod pogojem, da vsakokratno izplačilo predplačila ne preseže 30% izplačil predvideni pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov. Upravičenec mora v predvidenih rokih posredovati dokazila o plačilu izdatkov.

V predlaganem tretjem odstavku je prav tako dopustna izjema od zahteve, določene v prvem odstavku predlaganega člena. Pri predlagani izjemi ne gre za predplačila, pač pa zgolj za možnost, da se sredstva iz proračuna izplačajo en dan prej, preden upravičencu do sredstev kohezijske politike obveznost zapade v plačilo. V tem primeru se od upravičenca zahteva, da mora dokazila o plačilu posredovati posredniškemu organu najkasneje v osmih dneh po prejemu sredstev iz proračuna. Posledično to pomeni, da bo mogoče povračilo iz proračuna EU zahtevati najkasneje v 14 dneh po izplačilu iz državnega proračuna, posrednim proračunskim uporabnikom in nosilcem javnih pooblastil pa bo poslovanje bistveno olajšano. Predlagani odstavek se od trenutno veljavnega razlikuje zgolj po tem, da je kot upravičenec do uporabe predlaganega instituta tudi zasebni zavod.

Četrty odstavek določa neke vrste sankcijo, če upravičenec v rokih, določenih v prejšnjih odstavkih, ne predloži dokazila o plačilu izvajalcu. V tem primeru se upravičencu nadaljnja izplačila s postavk kohezijske politike zadržijo do predložitve plačanega računa ali druge zahtevane enakovredne knjigovodske listine.

V petem odstavku se povzema enaka ureditev kot je v tovrstnih primerih določena v drugem odstavku 33. člena tega zakona.

K 17. členu

S predlaganim členom se določajo obvezna ravnanja organa upravljanja, posredniškega organa oziroma organa za potrjevanje v primeru, kadar se ugotovi neupravičeno porabo sredstev kohezijske politike.

Predlagani člen v prvem odstavku določa, da mora posredniški organ oziroma organ za potrjevanje najkasneje v 15 dneh zahtevati plačilo od upravičenca oziroma posredniškega organa. Kadar se neupravičena poraba sredstev kohezijske politike ugotovi pri posredniškem organu, ki je v vlogi upravičenca, pa terjatev vzpostavi organ za potrjevanje samostojno ali na zahtevo organa za upravljanje. Ker se neupravičena poraba sredstev kohezijske politike lahko ugotovi tudi zaradi pomanjkljivega delovanja sistema pri organu upravljanja, posredniškemu organu ali izvajalskemu organu, se s četrtyim odstavkom predlaganega člena določa tudi način vračila, in sicer tako, da bo moral neposredni uporabnik pri katerem je neupravičena poraba sredstev evropske kohezijske politike nastala, pravice porabe zagotoviti v svojem finančnem načrtu na enak način, kot jih zagotavlja v primeru, ko plačilo zahteva sodna ali upravna odločba oziroma poravnava.

K 18. členu

V predlaganem členu se podrobneje ureja pristojnost organa upravljanja. Pristojnosti organa upravljanja so, v primerjavi s staro finančno perspektivo, bistveno večje, saj mu zakon omogoča ukrepanje tudi v primeru, če se ugotovi, da posredniški organ ne izvaja kohezijske politike v skladu z izvedbenim načrtom operativnega programa ali če posredniški organ v določenem roku ne izvede popravljalnih ukrepov, ki mu jih je naložil organ upravljanja ali če posredniški organ ne zahteva vračila neupravičeno porabljenih sredstev od upravičenca. Posledično to pomeni, da lahko organ upravljanja, v primeru, če posredniški organ navedene nepravilnosti ne bo odpravil, zahteva, da ministrstvo začasno zadrži izplačila na posameznih postavkah kohezijske politike.

K 19. členu

S predlaganim členom se določa, da organ upravljanja, v primeru, če posredniški organ 15 dni pred iztekom obdobja, za katerega so zadržana izplačila, ne ravna skladno z zahtevami organa upravljanja, ta predlaga vladi, da odloči o prerazporeditvah pravic porabe s postavk kohezijske politike v okviru sprejetega operativnega programa. O nameravanem predlogu za prerazporeditev pravic porabe mora organ upravljanja predhodno obvestiti tisti posredniški organ, pri katerem se pravice porabe na postavkah kohezijske politike zmanjšujejo. Po opravljeni prerazporeditvi pravic porabe organ upravljanja spremeni izvedbeni načrt v obsegu izvedene prerazporeditve.

K 20. členu

S predlaganim členom se določa, da se pravila o porabi sredstev kohezijske politike uporabljajo tudi na področju sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim.

K 21. in 22. členu

Proračunsko načelo celovitega pokrivanja zahteva, da vsi prejemki služijo pokrivanju vseh izdatkov. V nasprotju z omenjenim načelom namenski prejemki omogočajo, da določeni prejemki pokrivajo natančno določene izdatke, s čimer si različni uporabniki poslušajo zagotoviti stalen vir sredstev za financiranje nalog iz njihove pristojnosti. Prejemki (to je viri financiranja) in nameni porabe, ki imajo status namenskih izdatkov, so določeni v ZJF in tem zakonu. 21. člen predlaganega zakona taksativno našteva namenske prihodke proračuna za leti 2025 in 2026, ki imajo praviloma temelj že v materialnih zakonih in za katere je bilo pri pripravi predloga proračuna podana zadostna utemeljitev za dodelitev namenskega statusa, ker morajo služiti financiranju točno določenih odhodkov oziroma izdatkov. Poseben pravni položaj zakon določa tudi za namenska sredstva iz EU za izvajanje skupne evropske politike.

V letu 2017 se je dotedanja ureditev prvič dopolnila s posebnimi pravili glede prevzemanja obveznosti, ki se financirajo z namenskimi prihodki. Enako kot v preteklih letih se predlagana ureditev, v primerjavi z ZJF, razlikuje po tem, da je treba v proračunu naslednjega leta načrtovati tako neporabljena sredstva preteklega leta kot tudi pričakovane prilive namenskih sredstev.

Razlog za spremembo ureditve povezane z namenskimi sredstvi je v tem, da se z ZFisP omejuje obseg izdatkov državnega proračuna in občinskih proračunov na način, da se v odloku za pripravo okvira proračunov sektorja države določa fiksni znesek vseh izdatkov državnega proračuna in občinskih proračunov. Navedeno pomeni, da se kljub večjim prejemkom na posameznem področju obsega izdatkov ne sme prekoračiti, posledično pa tudi to, da pravic porabe na namenskih postavkah med letom ne bo dopustno povečevati. S predlagano ureditvijo se torej preprečuje, da bi se zaradi nenačrtovanega prenosa sredstev iz preteklega leta ali nenačrtovanih prilivov v tekočem letu na namenskih postavkah povečali izdatki, saj bi povečanje izdatkov lahko vodilo v prekoračitev obsega izdatkov, ki jih lahko izkaže državni proračun na podlagi sprejetega odloka, ki ureja okvir za pripravo proračunov sektorja država za določeno obdobje.

Izjema je dopuščena v petem odstavku 21. člena zakona, s katerim je omogočeno, da lahko neposredni uporabniki prevzemajo in plačujejo obveznosti preko načrtovanih pravic porabe v

sprejetem proračunu države na podlagi soglasja vlade, če se s tem ne ogrozi, da bi bil obseg izdatkov, določen v okviru za proračun države prekoračen.

K 23. do 28. členu

Predlagani členi urejajo način prerazporeditev pravic porabe. Osnova za prerazporejanje pravic porabe je zadnji sprejeti proračun za leto izvrševanja. Obseg prerazporeditev pravic porabe se preračunava po neto načelu.

Neposredni uporabnik lahko v svojem finančnem načrtu samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe med podprogrami v okviru glavnega programa, pri tem pa skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega programa ne sme presežati 10 odstotkov podprograma tega neposrednega uporabnika. Nadalje sme neposredni uporabnik samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe med glavnimi programi, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje glavnega programa ne sme presežati 5% glavnega programa tega neposrednega uporabnika v sprejetem proračunu.

Ne glede na navedeno v prejšnjem odstavku, neposredni uporabnik ne sme samostojno odločati o prerazporeditvah s in na postavke slovenske udeležbe, s in na postavke namenskih sredstev EU, s in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, s, na in med postavkami naravne nesreče, z investicijskih kontov integralnih sredstev, ter s in na plačne konte, lahko pa med plačnimi konti. S četrtem odstavkom 24. člena tega zakona se določa, da ne glede na omejitve iz prvega, drugega in tretjega odstavka lahko neposredni uporabnik odloča tudi o prerazporeditvah pravic porabe na plačne konte do višine 2 odstotka sprejetega proračuna na plačnih kontih, če prerazporeja pravice porabe s kontov iz podskupine kontov izdatki za blago in storitve. V tem delu je treba še pojasniti, da pa se s predlagano ureditvijo ne omejuje prerazporejanja pravic porabe med postavkami znotraj podprograma. Pojasniti je treba tudi, da ne glede na omejitve določene v tretjem odstavku, lahko neposredni uporabnik odloča o prerazporeditvah sredstev z investicijskih kontov integralnih sredstev do višine 5 odstotkov sprejetega proračuna.

Predlagatelj finančnih načrtov (v nadaljnjem besedilu: PFN) lahko v svojem finančnem načrtu samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe v okviru istega podprograma v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti. Nadalje lahko PFN samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe med podprogrami v okviru glavnega programa ter do 5 odstotkov med glavnimi programi tega predlagatelja. Ne glede na navedeno, pa PFN ne sme samostojno izvajati prerazporeditev s in na postavke slovenske udeležbe, s in na postavke namenskih sredstev EU, s in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, s, na in med postavkami naravne nesreče, z investicijskih kontov integralnih sredstev, ter s in na plačne konte, lahko pa med plačnimi konti. Navedeno pomeni, da proračunski uporabnik lahko v zgoraj navedenem obsegu samostojno prerazporeja med plačnimi konti integralnih postavk. Tudi za PFN je določena enaka ureditev kot za neposrednega uporabnika proračuna, saj v skladu s predlagano določbo, tudi PFN lahko odloča tudi o prerazporeditvah pravic porabe na plačne konte do višine 2 odstotka sprejetega proračuna na plačnih kontih, če prerazporeja pravice porabe s kontov iz podskupine kontov izdatki za blago in storitve. Enako kot pri neposrednem uporabniku proračuna se tudi v tem členu omejuje, da bi PFN sami prerazporejali pravice na postavke namenskih sredstev EU, na postavke slovenske udeležbe in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, saj je pristojnost za prerazporejanje podeljena vladi. Tudi za predlagatelja finančnega načrta je v petem odstavku določena izjema po kateri, ne glede na tretji odstavek tega člena lahko odloča o prerazporeditvah sredstev z investicijskih kontov integralnih sredstev do višine 5 odstotkov sprejetega proračuna.

Organ upravljanja - Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je odgovorna za upravljanje operativnega programa za izvajanja evropske kohezijske politike v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja. Krepitev trajnostne gospodarske rasti, konkurenčnosti, sociale in ustvarjanje novih delovnih mest so med ključnimi prednostnimi cilji Slovenije v naslednjem obdobju. Za doseg tega cilja je ključnega pomena učinkovito usklajevanje nacionalnih razvojnih politik in njihovo izvajanje z uporabo razpoložljivih sredstev

proračuna Evropske unije v največji mogoči meri, kar pa je mogoče doseči le s pravilnim in strateškim upravljanjem sredstev EU. Organ upravljanja je poleg pristojnosti, ki so določene v uredbi EU, pristojen tako tudi za nadzor nad upravljanjem in izvajanjem programov, ki so sofinancirani s sredstvi kohezijske politike. V skladu z navedenim se s predlaganim zakonom določa več pristojnosti organu upravljanja pri prerazporejanju pravic porabe na področju kohezijske politike izključno z namenom optimizacije in čim bolj učinkovitega črpanja kohezijskih sredstev. Torej za prerazporejanje med postavkami znotraj kohezijske politike, znotraj posamezne finančne perspektive in znotraj posamezne bilance bo odgovoren organ upravljanja. S predlagano določbo se podeljuje tudi pooblastilo Vladi Republike Slovenije, da odloča o prerazporeditvah pravic porabe med različnimi postavkami slovenske udeležbe in med različnimi postavkami namenskih sredstev EU na področju kohezijske politike med različnimi programskimi obdobji.

Ministrstvo za finance lahko samostojno in brez omejitev izvaja prerazporeditve znotraj finančnega načrta tega ministrstva in organov v njegovi sestavi, ki so potrebne za plačila obveznosti politike 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi. Na tak način se želi zagotoviti, da lahko Ministrstvo za finance samostojno prerazporeja znotraj svojega finančnega načrta potrebne pravice porabe na postavke za servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi in s tem skrbi za nemotena plačila obveznosti iz naslova zadolževanja, kar je potrebno za smotrno upravljanje z javnim dolgom.

Če nastanejo stroški, ker neposredni uporabnik v predpisanem roku ni obvestil Ministrstva za finance o spremembi likvidnostnega načrta, določba pooblašča Ministrstvo za finance, da izvede prerazporeditve pravic porabe iz finančnega načrta pristojnega neposrednega uporabnika na postavko obresti za domače zadolževanje pri Ministrstvu za finance.

S predlogom tega zakona se podeljuje pooblastilo vladi, da ne glede na omejitve 24. in 25. člena predloga zakona odloča o prerazporeditvah pravic porabe med podprogrami, glavnimi programi in med politikami v določenem odstotku. Pooblastilo za prerazporejanje pravic porabe s, na in med plačnimi konti integralnih postavk, se vladi podeljuje z drugim odstavkom tega člena.

Prav tako določba podeljuje pooblastilo vladi, da ne glede na omejitve 24., 25. in 26. člena zakona, odloča o prerazporeditvah pravic porabe, ki so taksativno našteje. S predlaganim členom se omogoča vladi prerazporejanje sredstev tudi s postavk v politiki 21 – Pokojninsko varstvo, s postavk v politiki 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi in s postavk v politiki 24 – Plačilo v EU. Predlagana ureditev ni sporna tudi po ureditvi fiskalnega pravila, saj se sredstva za pokrivanje teh obveznosti lahko zagotavljajo samo s prerazporeditvami. Letni zakoni o izvrševanju proračuna države so v preteklih letih omogočali za zadevne primere dodatno zadolževanje države, z ZIPRS1718 pa je bilo prvič določeno, da se sredstva lahko zagotovijo samo s prerazporeditvami. Glede na predlagani zakon je treba pravice porabe tudi v zadevnih primerih zagotoviti s prerazporeditvami in ne več z možnostjo dodatnega zadolževanja, zato je odpadel tudi razlog za prepoved prerazporejanja z navedenih postavk.

V tretjem odstavku je izrecno določeno, da za namene, ki so določeni v drugem odstavku tega člena, vlada pri odločanju ne more uporabiti podlage za prerazporeditev pravic porabe določene v prvem odstavku predlaganega člena.

Vlada odloča o prerazporeditvah na predlog ministrstva, pristojnega za finance, ki ga pripravi na predlog predlagatelja finančnega načrta.

Nadalje je v šestem odstavku določeno, da mora tisti neposredni uporabnik, ki izvaja plačila v breme postavk namenskih sredstev EU ali v breme postavk namenskih sredstev finančnih mehanizmov in ne zagotovi črpanja navedenih sredstev zaradi neupravičene porabe sredstev, o tem obvestiti Ministrstvo za finance in predlagati preknjižbo porabe v višini sredstev, ki niso imela kritja v namenskih sredstvih. Preknjižba porabe se mora izvršiti v okviru proračuna

tekočega leta in v breme prostih pravic porabe na postavkah, ki niso vezane na namensko porabo.

K 29. členu

Ta člen določa, da se pravice porabe za realizacijo nacionalnih programov in zakonov ter drugih predpisov, s katerimi je opredeljen obseg sredstev za financiranje posameznih izdatkov proračuna, zagotavljajo v znesku, določenem s proračunom, ne glede na znesek, ki je predviden z nacionalnim programom, zakonom ali drugim predpisom.

K 30. členu

Ta člen določa največji dovoljeni obseg prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let.

Neposredni uporabnik lahko v tekočem letu za projekte in ukrepe iz NRP prične s postopkom prevzemanja obveznosti za celotno vrednost projekta ali ukrepa, ki je vključen v veljavni NRP, če so zanj že načrtovane pravice porabe na postavki v sprejetih proračunih.

Neposredni uporabnik lahko prevzema obveznosti v prihodnjih letih v odstotkih, ki jih določa predlog tega zakona in pod pogojem, da ima za te namene načrtovane odhodke v veljavnem NRP. S predlaganim zakonom se drugi odstavek zadevnega člena dopolnjuje na način, da se izrecno določa tudi, da sme neposredni uporabnik v letu 2025 prevzemati obveznosti, ki zapadejo v letu 2028 in letih, ki temu letu sledijo, do višine 40% obsega pravic porabe za namene, ki so načrtovani v proračunu za leto 2025 po podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika. Kot izjeme, glede na splošno pravilo o največjem dovoljenem obsegu prevzemanja obveznosti v breme proračunov prihodnjih let, predlog zakona določa, da lahko neposredni uporabnik prevzema obveznosti za pogodbe za dobavo elektrike, telefona, vode, komunalnih storitev in drugih storitev, potrebnih za operativno delovanje neposrednih uporabnikov, pogodbe za nakup blaga in storitev potrebnih za izvajanje upravnih nalog v upravnih enotah in na diplomatskih predstavništvi in konzulatih, namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov, sredstev donacij ter pripadajočih postavk slovenske udeležbe, sredstev mehanizma za okrepanje onkologije, vključno s pripadajočim davkom na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: DDV) ter pogodbe za investicije v Slovenski vojski in zdravstvu v obsegu in na način določen s posebnim zakonom. S predlaganim členom se določa tudi, da je dopustno sklepanje pogodb, ki se financirajo iz namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov in sredstev drugih donatorjev ter pripadajočih postavk slovenske udeležbe tudi prek načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države. V tem primeru je treba predhodno pridobiti soglasje vlade, hkrati pa ne sme biti prekoračen obseg izdatkov, ki je v okviru za pripravo proračunov sektorja država za leta veljavnosti okvira, določen za državni proračun posameznega leta. Za pogodbe o najemu, pri katerih lastninska pravica preide oziroma lahko preide iz najemodajalca na najemnika, je potrebno pridobiti soglasje vlade. Neposredni uporabniki občinskih proračunov pa morajo pred prevzemom navedenih obveznosti pridobiti soglasje ministrstva za finance. Ker je na podlagi 6. točke tretjega odstavka zadevnega člena že določena izjema za prevzemanje obveznosti na podlagi zakona, ki ureja zagotavljanje sredstev za investicije v slovensko zdravstvo v letih 2021 do 2031 in ker se na podlagi tega zakona zagotavlja tudi del finančnih sredstev za investicije za visokošolske zavode za enoviti magistrski študijski program medicine, dentalne medicine in farmacije ter pripadajoče študijske in raziskovalne dejavnosti ter za srednje šole, višje strokovne šole in visokošolske zavode s področja zdravstva, se na novo predlaga enaka ureditev tudi za te namene.

K 31. členu

V tem členu je določeno, da neposredni uporabnik vodi evidenco projektov in ukrepov in je v celoti odgovoren za njihovo izvedbo.

Neposredni uporabnik načeloma samostojno spreminja v veljavnem NRP vrednost ukrepov in projektov do 20 %. O spremembi vrednosti projekta nad 20 % izhodiščne vrednosti odloča vlada. O uvrstitvi projektov, ki niso uvrščeni v NRP tekočega leta nad 20 % izhodiščne vrednosti, odloča vlada. Pojasniti je treba, da se s spremembo zadevne določbe ne omogoča

več uvrščanja evidenčnih projektov v proračun med letom. Evidenčni projekti se lahko uvrstijo v proračun le ob pripravi proračuna, spremembah proračuna ali rebalansa, ne pa tudi med letom. Evidenčni projekt pomeni rezervirane pravice za prevzemanje obveznosti za določen programski namen oziroma za izpolnitev ciljev. Viri (pravice porabe) za financiranje projekta se iz evidenčnega projekta prenesejo na posamični projekt šele, ko je izbran na podlagi razpisov ali drugih instrumentov izbora. Uvrščanje evidenčnih projektov v proračun tekom izvrševanja proračuna je problematično iz več razlogov:

- v teh primerih gre za pomanjkljivo načrtovanje ob sprejemanju proračuna,
- med letom se spreminjajo prednostne naloge,
- povzročijo se neskladnosti pri doseganju dolgoročnih ciljev in strategij, saj prioritetni projekti postanejo nejasni,
- novih projektov ni mogoče vedno zanesljivo finančno oceniti, kar lahko povzroči dodatne stroške, ki niso vključeni v prvotne izračune. Posledično se lahko poveča primanjkljaj ali zmanjša učinkovitost porabe sredstev,
- otežuje pa se tudi nadzor nad tem, kako so sredstva porabljena. To zmanjšuje transparentnost in lahko omogoči neustrezno porabo javnih sredstev ali slabše spremljanje učinkovitosti projektov.

Predlagana določba vsebuje tudi izjemo, po kateri na predlog predlagatelja finančnega načrta uvrsti projekt v veljavni NRP oziroma spremeni vrednost projekta nad 20% izhodiščne vrednosti ministrstvo, pristojno za finance, kadar gre za projekte manjših vrednosti oziroma manjšo spremembo izhodiščne vrednosti. Dodatni pogoj je, da je projekt skladen s predpisi, ki določajo pogoje za uvrstitev oziroma spremembo projekta v NRP. Ministrstvo za finance na predlog predlagatelja finančnega načrta uvršča tudi ukrepe v veljavni NRP pod pogojem, če so skladni s predpisi, ki določajo pogoje za uvrstitev ukrepa v NRP.

Neposredni uporabnik mora do 31. januarja tekočega leta oziroma v 30 dneh po uveljavitvi rebalansa proračuna uskladiti NRP z veljavnim proračunom. Neusklajenost med veljavnim proračunom in veljavnim NRP za tekoče leto je dopustna le v delih, kjer se projekti oziroma ukrepi financirajo z namenskimi prejemki.

O uvrstitvi projektov v veljavni NRP in o spremembah projektov nad 20 odstotkov izhodiščne vrednosti, ki izhajajo iz evidenčnih projektov, odloča organ upravljanja, na predlog predlagatelja finančnega načrta, po predhodni uskladitvi načrta financiranja z ministrstvom, pristojnim za finance. Organ upravljanja, na predlog predlagatelja finančnega načrta, samostojno odloča o spremembah veljavnega NRP za projekte na področju kohezijske politike do 20 odstotkov izhodiščne vrednosti.

S predlaganim členom se omogoča tudi, da se spremembe proračunskih virov na proračunskih postavkah za izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost v veljavnem NRP za prihodnja leta usklajujejo brez omejitev znotraj skupne višine sprejetega NRP na teh proračunskih postavkah za posamezno leto. S predlagano ureditvijo se želi pospešiti črpanje evropskih sredstev, ki jih je Slovenija pridobila za blažitev posledic epidemije in pomeni, da se bo lahko vir financiranja pri projektih, ki so že uvrščeni v tretji del proračuna in za katere je bil prvotno predviden integralni vir financiranja, vir financiranja spremenil, pri tem pa bo do spremembe lahko prišlo samo pri tistih projektih, ki bodo ustrezali pogojem za pridobitev evropskih sredstev.

Spremembe NRP (naložbe) iz Načrta za okrevanje in odpornost temeljijo na okviru, ki je že vzpostavljen s proračunskimi pravili in uveljavljen v praksi. V zvezi z uvrščanjem projektov v NRP, spremembami projektov oziroma s pravili v zvezi s pripravo in izvrševanjem državnega proračuna se uporabljajo pravne podlage kot so npr. Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16), Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13, 81/16, 11/22, 96/22, 105/22 – ZZNŠPP, 149/22 in 106/23), Proračunski priročnik za posamezno leto in Pojasnila k načrtovanju,

potrjevanju in evidentiranju projektov ter ukrepov, ki se financirajo s sredstvi državnega proračuna¹.

Načrtovanje in spreminjanje projektov iz NOO, ki se (so)financirajo s sredstvi proračunskega sklada za okrevanje in odpornost bo potekalo tako, da se bo neposrednim proračunskim uporabnikom zagotovil vir financiranja projektov v obliki pravic porabe na proračunskih postavkah sklada za okrevanje in odpornost.

Posamezni neposredni proračunski uporabnik bo predlagal uvrstitev novega projekta v NRP skladno s proračunskimi predpisi in navodili ter navodili koordinacijskega organa.

V breme pravic porabe na evidenčnem projektu je mogoče izvesti postopek izbora projektov za sofinanciranje, ni pa mogoče prevzemanje obveznosti ali izvajanje drugih aktivnosti, ki bi imele pravno zavezujoče finančne posledice, dokler ni izpeljan postopek uvrstitve izbranih projektov v veljavni NRP države.

Za spremembo NRP je pomembno, da je projekt možno jasno identificirati v dokumentih NOO (na ravni ukrepa, naložbe, naziva, vrednosti projekta in višine financiranja iz NOO), saj vsebine ne morejo odstopati od Izvedbenega sklepa Sveta o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Slovenijo. Naložbe se lahko izvajajo preko posameznega projekta ali več projektov (ki tvorijo skupino projektov). Veljavni ZIPRS2425 v zvezi z uvrščanjem projektov oziroma s spremembami projektov določa obveznost, po kateri mora koordinacijski organ s sklepom odločiti o uvrstitvi novih projektov oziroma o spremembi projektov, ki so že vključeni v NRP. Za namen zmanjšanja administrativnih ovir pri izdajanju sklepov se določa, da koordinacijski organ lahko zgolj uvrsti projekt v NRP v primeru, če projekt izpolnjuje pogoje za uvrstitev, ne izdaja pa sklepov.

K 32. členu

S predlaganim členom se določa, da je plačilni rok za neposredne in posredne uporabnike proračuna države in občin največ 30 dni. Plačilni rok začne teči naslednji dan po tem, ko neposredni uporabnik prejme listino, ki je podlaga za izplačilo. Če zadnji dan roka sovpada z dnem, ki se po zakonu ne dela ali v plačilnem sistemu TARGET2 ni opredeljen kot plačilni dan, se za zadnji dan roka šteje naslednji delovni dan oziroma plačilni dan, v sistemu TARGET2.

Roki plačil, ki so določeni za državo, veljajo tudi za občine. Pri sklepanju mednarodnih pogodb oziroma nepogodbenih mednarodnih aktov pa se lahko dogovori plačilni rok do 90 dni, prav tako je plačilni rok 90 dni določen tudi za primere, kadar morajo občine zagotoviti vračilo sredstev kohezijske politike, na podlagi izrečenega finančnega popravka.

K 33. členu

Ta člen določa v katerih primerih in na kakšen način so predplačila dovoljena. Gre za določitev izjeme od ureditve v zakonu, ki ureja javne finance in ki predplačila načeloma prepoveduje. S to določbo se želi pospešiti predvsem črpanje evropskih sredstev in olajšati izvedbo projektov, ki se financirajo iz sredstev EU, prav tako pa se na ta način zagotavljajo t.i. zagonska sredstva subjektom, ki že glede na svojo statusno obliko ne razpolagajo z začetnim kapitalom.

S 1. točko prvega odstavka tega člena se določa, da je predplačilo mogoče zgolj na podlagi neposredne uporabe predpisov EU. To določilo lahko razumemo zgolj kot pojasnjevalno določbo, saj ni dvoma, da je posamezne predpise EU potrebno implementirati v nacionalno zakonodajo, druge EU predpise pa je potrebno uporabljati neposredno. V primeru uporabe te določbe bo proračunski uporabnik pri izplačilu upošteval zgolj pogoje in pravila evropskega predpisa.

2. točka prvega odstavka nudi možnost predplačil v višini 30% prejetih namenskih sredstev EU. Za sklenitev pogodbe s katero se lahko dogovori predplačilo v višini več kot 100.000 eurov

¹ https://www.gov.si/assets/ministrstva/MF/Proracun-direktorat/Drzavni-proracun/NRP/Pojasnila_NRP.pdf

je potrebno še soglasje ministra, pristojnega za finance (šesti odstavek), določba pa taksativno našteva subjekte s katerimi se predplačilo lahko dogovori. Cilj, ki ga predlagana določba zasleduje je omogočiti neprofitnim organizacijam zasebnega ali javnega prava, izvedbo projektov, ki jih, glede na to, da ne razpolagajo z ustreznimi sredstvi, ne bi mogli uresničiti.

3. točka omogoča predplačila do višine 30 % predvidenih pogodbenih obveznosti, in sicer za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava ter da je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova oziroma za sofinanciranje programov in projektov, če je prejemnik oseba javnega prava ter ustanovljena in deluje kot javni zavod, javni sklad ali zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu.

Predlog zakona omogoča predplačila tudi na podlagi 4. točke, saj bi ob neupoštevanju zahtev določenih izvajalcev, popolna prepoved predplačil lahko povzročila velike motnje v delovanju sistema javne uprave.

V 5. točki se v zvezi s predplačili, pri katerih se pogodbene obveznosti izvedejo znotraj tekočega leta, omejuje najvišja pogodbena vrednost na 30.000 evrov.

V 6. točki je dodana možnost predplačil javnim zavodom do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje projektov proračunskega sklada, ki je bil ustanovljen na podlagi Uredbe 2021/241/EU ter Izvedbenega sklepa Sveta o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Slovenijo, pri tem pa se predplačilo lahko dogovori samo znotraj proračunskega leta.

S 7. točko se omogočajo predplačila do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje tistih nevladnih organizacij, ki se financirajo iz proračunskega sklada iz 5. in 9. točke 44. člena tega zakona.

Odgovornost za prevzem rizikov za morebitno neupravičeno koriščenje sredstev je na strani proračunskega uporabnika, ki sklene pogodbo, saj drugi odstavek tega člena določa, da če prejemnik sredstev ne upraviči prejetega predplačila s pogodbeno dogovorjenimi dokazili, se v obsegu danih predplačil znižajo pravice porabe na integralnih postavkah v finančnem načrtu neposrednega uporabnika, ki je predplačilo dogovoril.

Glede na to, da so predplačila upravičena v primerih, ko se sredstva zagotavljajo v obsegu, ki ga upravičenec do sredstev potrebuje za nemoteno delovanje, se s predlaganim tretjim odstavkom določa, da mora prejemnik sredstev, najkasneje v 180 dneh po prejemu sredstev neposrednemu uporabniku posredovati dokazila o upravičeni porabi. Predlagana ureditev bo enako kot pri namenskih sredstvih EU zagotovila, da se bodo predplačila izplačevala v nižjih obsegih od dopustnega, hkrati pa se na ta način prejemnikom zagotavlja, da imajo sredstva na razpolago skozi celotno obdobje izvajanja sofinanciranega projekta. Pri tem ne sme biti dvoma, da so predplačila dovoljena v celotnem obdobju trajanja projekta, v nobenem primeru pa ne sme obseg predplačil prekoračiti 30% vrednosti predvidenih izplačil.

K 34. členu

Člen določa pogoje, pod katerimi minister, pristojen za finance, izda soglasje v primeru predplačil osebi zasebnega ali javnega prava, ki je ustanovljena in deluje kot društvo, zavod, zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu ali ustanova, če je predplačilo dogovorjeno v višini nad 100.000 eurov. Kljub temu, da se želi pospešiti črpanje evropskih sredstev je določitev pogojev za pridobitev sredstev smiselna, saj se na ta način preveri upravičenca, hkrati pa ta določba omogoča ministru, pristojnemu za finance, nediskriminatorno odločanje, saj so pogoji za pridobitev soglasja znani vnaprej. Minister bo za pomoč pri pripravi ustreznih dokazil izdal navodila in pri tem upošteval predpise o odpravi administrativnih ovir.

K 35. členu

S predlaganim členom se določa, da je dogovarjanje o predplačilih možno le izjemoma ob primernem zavarovanju predplačil ter na podlagi predhodnega soglasja ministra, pristojnega

za finance. Predplačila se zagotavljajo kot sofinanciranje v osnovna sredstva, ki jih nabavlja gospodarska družba in so namenjena spodbujanju gospodarstva. Predplačila se gospodarskim družbam zagotovijo le v primeru, če so zavarovana z bančno garancijo na prvi poziv. Gre predvsem za tiste primere, pri katerih država sofinancira gospodarski družbi pridobitev opredmetenega osnovnega sredstva (s sofinanciranjem). Razlog za določitev predplačil za gospodarske družbe je v pomanjkanju različnih surovin, kar se odraža tudi v zamudah pri dobavi opredmetenih osnovnih sredstev. Takšna situacija pa pomeni, da morajo gospodarske družbe opredmeteno osnovno sredstvo praviloma plačati vnaprej, saj jim v nasprotnem primeru sploh ne bo dobavljeno ali pa bi jim bilo dobavljeno po bistveno višji ceni. Zahteva se, da mora biti opredmeteno osnovno sredstvo ne le dobavljeno, temveč v celoti izgotovljeno, kar pomeni, da je dostavljeno, montirano in zagnano, saj je pomen »opravljene dobave« v primeru opredmetenih osnovnih sredstev dokaj relativen. V skladu z načelom gospodarnosti se je določila ureditev, ki praviloma ne more oškodovati premoženja države, saj je predplačilo zavarovano z bančno garancijo, gospodarskim družbam pa bo pomoč pri spopadanju s krizo na trgu.

K 36. členu

Namen člena je določiti način zagotavljanja pravic porabe za plačilo pravnomočnih sodnih in dokončnih upravnih odločb ter sodnih, upravnih ali izvensodnih poravnav. Omenjeni pravni akti naj se plačajo v breme neposrednega ali posrednega uporabnika, ki ima v ta namen zagotovljene pravice porabe v svojem finančnem načrtu, če to ni mogoče, pa v breme neposrednega uporabnika, v čigar pristojnost spada zadeva, ki je predmet odločbe ali poravnave. Za plačilo teh obveznosti se lahko odpre nova proračunska vrstica, pravice porabe na njej pa se zagotovijo s prerazporeditvami v okviru finančnega načrta uporabnika ali na drugačen način. Z ene postavke se lahko plača tudi več istovrstnih zadev, ki bremenijo uporabnika. S tem želi predlagatelj zakona okrepiti disciplino neposrednih uporabnikov pri prevzemanju obveznosti ali izvajanju njihovih zakonskih nalog saj morajo sredstva za te namene zagotoviti v svojem finančnem načrtu. Po drugi strani se želi stimulirati državne organe k zagovarjanju interesov države pred sodišči ali upravnimi organi, kateri odločajo o zahtevkih, ki imajo posledice za državni proračun, za katere državni organi menijo, da v celoti ali delno niso utemeljeni. Določena je le ena izjema, in sicer za primer nepravilne oziroma nezakonite sodne odločbe. Zaradi zagotovitve nepristranskega sojenja se za ta namen škoda plačuje v breme sredstev državnega odvetništva, ki ima v ta namen v svojem finančnem načrtu zagotovljene pravice porabe, in ne v breme sredstev sodišča.

K 37. členu

Republika Slovenija je v preteklosti ustanovila posamezne ustanove splošnega pomena. Za delovanje in izvedbo programa dela nekaterih od teh ustanov so v proračunu zagotovljena sredstva. S predlagano določbo je te ustanove mogoče financirati s sklenitvijo neposredne pogodbe. Način zagotavljanja sredstev za delovanje ustanov je v predlaganem členu določen tako, da morajo ustanove za pridobitev sredstev iz proračuna države predložiti ustrezne listine oziroma dokazila, skrbnik pogodbe pa mora vsaj enkrat letno tudi preveriti namensko porabo sredstev z izvirnimi listinami.

K 38. členu

Glede na to, da fiskalno pravilo zavezuje vse institucionalne enote sektorja država, je treba obseg sredstev za financiranje posrednih uporabnikov proračuna tekoče usklajevati na način, da se posrednim uporabnikom zagotavlja obseg sredstev, ki je potreben za njihovo delovanje, saj ni smiselno, da posredni uporabniki proračuna, ki zgolj upravljajo s premoženjem ustanovitelja ustvarjajo presežke. Po predlaganem členu je zmanjševanje sredstev za financiranje posrednih uporabnikov proračuna dopustno le v primerih, ko pristojni neposredni uporabnik iz razloga kot je npr. nemožnost izvedbe programa dela, precenjeni stroški za izvedbo določenega programa ali drugih utemeljenih razlogov ugotovi, da bi posredni uporabnik proračuna ob koncu leta izkazoval presežek.

K 39. členu

Neposredni uporabniki proračuna po sklenitvi pogodb prejemajo različne zahteve drugopogodbenih strank v povezavi z načinom izplačila sredstev iz proračuna. Poleg

navedenega v povezavi z obveznostmi neposrednega uporabnika prihajajo tudi obvestila o različnih obligacijskih poslih, ki jih je upnik sklenil in so povezani z obstojem terjatve, ki jo ima upnik do neposrednega uporabnika in ki neposrednega uporabnika zavezujejo k določenemu ravnanju. Iz navedenega razloga je potrebno natančno spremljanje vseh obvestil, zato je zelo pomembno, da obvestilo o spremembi upnika ali osebe, kateri je obveznost potrebno izpolniti, prejme tudi računovodska služba.

K 40. členu

Predlagana določba omogoča vladi, da izda uredbe s katerimi podrobneje uredi obveznosti državnih organov in prejemnikov proračunskih sredstev v postopkih načrtovanja in porabe sredstev skupnih evropskih politik.

K 41. členu

Člen določa vračila namenskih sredstev EU na podračun EZR države, kadar ta sredstva niso porabljena ali so porabljena neupravičeno. Enaka ureditev je predlagana tudi za namenska sredstva finančnih mehanizmov. Neposredni proračunski uporabnik mora pri porabi namenskih sredstev EU ravnati z vso možno skrbnostjo in prevzeti odgovornost za vračilo neporabljenih ali neupravičeno porabljenih sredstev, zato predlagani člen določa, da mora neposredni uporabnik v svojem finančnem načrtu pravice porabe za ta namen zagotoviti s prerazporeditvami znotraj svojega finančnega načrta.

K 42. členu

S predlaganim členom se določajo obvezna ravnanja neposrednih uporabnikov, ki so pristojni za izvajanje projekta oziroma ukrepa iz NOO, kadar se ugotovi neupravičena poraba sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost. Predlagani člen v prvem odstavku določa, da mora neposredni uporabnik, pristojen za izvajanje projekta oziroma ukrepa iz NOO, kadar ta ni odgovoren za neupravičeno porabo navedenih sredstev, od tistih entitet, pri katerih se je neupravičena poraba sredstev ugotovila, najkasneje v 15 dneh zahtevati vračilo neupravičeno porabljenih sredstev v sklad za okrevanje in odpornost. Kadar se neupravičena poraba sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost ugotovi pri neposrednem uporabniku, ki je pristojen za izvajanje projekta oziroma ukrepa iz NOO, mora ta neposredni uporabnik sredstva za vračilo skladu za okrevanje in odpornost zagotoviti znotraj svojega finančnega načrta.

K 43. členu

Vloga koordinacijskega organa je med drugim tudi tekoče spremljanje doseganja ciljev in mejnikov, določenih v NOO, saj je to spremljanje tesno povezano z uspešnim črpanjem sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost. Iz navedenega razloga je v predlaganem členu določeno, da koordinacijski organ ocenjuje tudi tveganja doseganja ciljev in meril. Če bo ugotovil, da je tveganje veliko, bo koordinacijski organ o tem obvestil Vlado Republike Slovenije, ki bo določila, katera ravnanja je treba izvesti, da do izgube sredstev mehanizma za odpornost in okrevanje ne bi prišlo.

K 44. členu

Za sklad je bistveno, da je opredeljen kot posebni račun oziroma podračun, na katerem se zbirajo prejemki proračuna za uresničevanje posebnega namena in so zato v tem zakonu opredeljeni kot namenski prejemki in izdatki. Proračunski sklad se ustanovi s posebnim zakonom ali mednarodno pogodbo, saj lahko samo zakon določi izjeme od proračunskega načela, da so vsi prejemki namenjeni pokrivanju vseh izdatkov. Člen identificira proračunske sklade, ki bodo delovali v letu 2025 in 2026. Pri oblikovanju tega člena je Ministrstvo za finance zasledovalo cilj, da se ne odpirajo novi proračunski skladi, saj ti predstavljajo odmik od načela transparentnosti porabe proračunskih sredstev. Pri izločitvi pravic porabe na podračun proračunskega sklada se ne more evidentirati poraba za točno določen namen, ampak je to mogoče šele, ko se izplačujejo sredstva iz podračuna sklada. S tem se slabi transparentnost porabe proračunskih sredstev, saj se pri načrtovanju in pri porabi sredstev za financiranje sklada ne prikazuje pravilen, dejanski namen porabe. Ker se ugotavlja, da se sredstva proračunskih skladov ne porabljajo tekoče se z novima drugim in tretjim odstavkom zadevnega

člena zahteva poročanje o izvrševanju proračunskega sklada v preteklem letu. Na podlagi Poročil o poslovanju proračunskih skladov se bo ugotovila učinkovitost instituta proračunskega sklada, posledično pa se bodo ti izsledki lahko uporabili predvsem za pripravo morebitnih sprememb javnofinančne zakonodaje.

K 45. členu

S predlaganim členom se izrecno določa, da s sredstvi sklada za okrevanje in odpornost upravlja koordinacijski organ, prav tako pa tudi, da so vir za financiranje sklada za okrevanje in odpornost sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost. V tem delu je treba pojasniti, da so sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost namenski prihodek proračuna v trenutku, ko se zgodi priliv sredstev. To pomeni tudi, da po izločitvi navedenih sredstev v proračunski sklad ni več mogoče navajati, da gre za prihodek sklada za okrevanje in odpornost ampak ta sredstva predstavljajo le vir za njegovo financiranje. Iz razloga, ker se sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost pridobivajo na drugačen način kot kohezijska sredstva (pridobitev sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost je pogojena z izpolnitvijo cilja oziroma mejnika, povračilo kohezijskih sredstev je pogojeno z upravičenimi izdatki), je v predlaganem členu določeno tudi, da se prihodki sklada za okrevanje in odpornost pridobivajo kot povračila za izpolnjene cilje in mejnike. O uporabi sredstev sklada za okrevanje in odpornost bo odločal koordinacijski organ, ki bo pravice porabe razporedil na postavko, ki se bo odprla za posamezno ministrstvo. To pomeni tudi, da bo pristojno ministrstvo samo odredbodajalec.

S šestim odstavkom se določa način izločanja povratnih sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost na proračunski sklad za okrevanje in odpornost. Država članica Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) lahko črpa posojilo iz sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost po tem, ko so izpolnjeni mejniki in cilji. Navedeno pomeni, da je namenskost porabe posojila treba opravičiti preden se država zadolži. Ker se iz državnega proračuna, neodvisno od prilivov sredstev EU, zagotavljajo sredstva državnega proračuna za pokrivanje obveznosti začasno založenih sredstev iz dvanajste alineje prvega odstavka 8. člena tega zakona, pa to pomeni, da izvajanje projektov in ukrepov iz Načrta za okrevanje in odpornost teče nemoteno na način, da se v primeru, če prilivi sredstev EU še niso izvršeni, sredstva zagotavljajo v državnem proračunu. Republika Slovenija se lahko zadolžuje izključno za izvrševanje državnega proračuna v tekočem proračunskem letu do višine primanjkljaja bilance prihodkov in odhodkov, računa finančnih terjatev in naložb in odplačila glavnice dolga, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem letu. Ker se je Republika Slovenija odločila, da bo Načrt za okrevanje in odpornost izvajala preko proračunskega sklada za okrevanje in odpornost, to pomeni, da se morajo sredstva izločati na sklad za okrevanje in odpornost preko izkaza prihodkov in odhodkov oziroma »A« bilance. Posledično to pomeni tudi, da je treba na letni ravni v »A« bilanci načrtovati takšen obseg sredstev za izločanje na proračunski sklad, ki bo omogočal nemoteno izvajanje projektov in ukrepov, ki so vključeni v Načrt za okrevanje in odpornost. Nepovratna sredstva EU se na proračunski sklad izločajo po izvršenem prilivu, pri tem pa so ta sredstva kot prihodki pripoznani šele po tem, ko se nakažejo na podračun izvrševanja proračuna. Pravna podlaga za navedeno ravnanje izhaja iz prvega odstavka 7. člena ZIPRS2526. Prilivi od prejetega posojila (povratna sredstva) ne predstavljajo prihodkov proračuna in jih je treba obravnavati drugače. Navedeno pomeni, da se iz razloga, ker ZIPRS2425 v 21. členu omejuje povečevanje pravic porabe na namenskih postavkah (kamor sodi tudi namenska postavka za izločanje na proračunski sklad), ker se nepovratna sredstva ne štejejo med prihodke proračuna in ker izločanje sredstev na proračunski sklad vpliva na deficit državnega proračuna, s predlaganim členom določa, da se povratna sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost na proračunski sklad izločajo zgolj do višine načrtovanih sredstev v posameznem letu. V tem delu je treba ponovno pojasniti, da ne glede na obseg izločenih sredstev na proračunski sklad izvajanje projektov in ukrepov ni v nobenem trenutku moteno, prav tako ni moteno prevzemanje obveznosti do višine celotne ovojnice, ki vključuje tudi povratna sredstva.

K 46. členu

S predlaganim členom se določa najvišji znesek, do katerega je dovoljeno odpisati dolgove, ki jih imajo dolžniki do Republike Slovenije, pri tem pa se kot dolžnike do Republike Slovenije šteje tako dolžnike do neposrednih kot tudi do posrednih uporabnikov državnega proračuna. Zadevni člen določa le kvoto, ki je na letni ravni določena za odpise dolgov, kar drugače povedano pomeni, da neposredni oziroma posredni uporabniki sami preverijo pogoje za odpis, ki so določeni v 77. členu ZJF oziroma pogoje, ki so določeni v področnih zakonih, ministrstvo, pristojno za finance pa soglasje izda, če je kvota za odpis še na razpolago. Ugotavlja se namreč, da vse več zakonov določa pogoje za odpis dolgov, npr. Zakon o štipendiranju (Uradni list RS, št. 56/13, 99/13 – ZUPJS-C, 8/16, 61/17 – ZUPŠ, 31/18, 54/22 – ZUPŠ-1 in 122/23), Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24), pri tem pa področni zakoni vežejo odpis na izdano soglasje ministrstva za finance.

K 47. členu

Člen določa izjemo od obvezne izterjave in določa, da v primerih, ko dolg do posameznega dolžnika ne presega zneska 250 evrov, v obliki prispevka iz skladov na ravni operacije v zadevnem obračunskem letu, dolga ni potrebno izterjati. Predlagani znesek je enak znesku, ki ga kot izjemo od obvezne izterjave določajo davčni predpisi.

Predpisi EU omogočajo državam članicam, da se v utemeljenih primerih lahko odločijo, da ne bodo izvajale postopka izterjave. Ta odločitev se lahko sprejme v primeru, če je skupna vsota že obstoječih in predvidenih stroškov izterjave višja od zneska izterjave oziroma če izterjave ni mogoče izvršiti zaradi plačilne nesposobnosti dolžnika, pri čemer je plačilna nesposobnost ugotovljena in priznana v skladu z nacionalno zakonodajo zadevne države članice.

Glede na to, da je upravljanje s terjatvami zelo pomembno in občutljivo področje, ki je podvrženo natančnemu pregledu in sankcijam, je Komisija s strani držav članic zbrala podatke o stroških izterjav v odnosu do višine dolgov, ki jih je potrebno izterjati. Na podlagi analize podatkov, ki so jih poročale države članice, je bilo ugotovljeno, da so stroški izterjave v nesorazmerju z višino terjatve, če znesek, ki ga je treba izterjati od upravičenca v zvezi s posameznim plačilom, brez obresti ne presega 250 EUR.

Pri presoji upravičenosti takšne zakonske določbe je bilo upoštevano predvsem načelo gospodarne in smotrne porabe proračunskih sredstev. Ni dvomov, da bi, kolikor se možnosti neizterjave ne bi poslužili, to pomenilo, da je RS podvržena strogim pravilom EU in sankcijam za prekrške, ki nastanejo v postopkih upravljanja s terjatvami. Višina finančnih korekcij (vračilo sredstev v proračun EU), ki jo določi Evropska komisija, je odvisna od ugotovljenih nepravilnosti in vrednosti področja, na katerega se kršitev nanaša. Veliko število dolžnikov povečuje tveganje za napake (negativen revizijski certifikat) in s tem za nepotrditve letnih obračunov ter, posledično, za finančne korekcije tudi iz tega naslova.

K 48. členu

Postopek prodaje finančnega premoženja države, v katerega sodijo tudi terjatve, je vezan na letni program prodaje in soglasje državnega zbora, zato je tak postopek za družbe, pri katerih je potrebno takojšnje ukrepanje, predolg oziroma ga sploh ni mogoče izpeljati. S predlaganim členom se omogoča, da se terjatve do višine 7.000.000 evrov lahko prodajo brez, da bi bile prej vključene v letni program prodaje, pri čemer skupni obseg vseh terjatev posameznega leta, ki ne bodo vključene v letni program prodaje finančnega premoženja države ne sme presegati 30.000.000 evrov.

O prodanih terjatvah, ki niso bile uvrščene v letni program prodaje sprejet s strani državnega zbora, vlada enkrat letno poroča državnemu zboru.

Določena je posebnost razpolaganja z državnim finančnim premoženjem pri izvajalcih gospodarske javne službe v energetskih dejavnostih in drugih gospodarskih družbah s tega področja, v katerih ima države posredno ali neposredno prevladujoč vpliv.

K 49. členu

Člen določa maksimalen obseg zadolževanja države za financiranje proračuna za leti 2025 in 2026 (presežkov odhodkov nad prihodki, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter odplačilo dolgov v računu financiranja). Pri določitvi obsega možnega zadolževanja so bili upoštevani predvideni odhodki proračuna za naslednji dve leti. Predlagani člen izrecno določa, da se v obseg zadolževanje ne šteje zadolževanje države za potrebe upravljanja njenih dolgov in prevzem dolga.

V zvezi začasno prodajo lastnih dolžniških vrednostnih papirjev je treba pojasniti, da ta instrument ne vpliva na obseg zadolževanja določen v prvem odstavku predlaganega člena. Na podlagi navedenega instrumenta se prejemnik začasno prodanih dolžniških vrednostnih papirjev v pogodbi o takšnem poslu zaveže, da bo še pred dospelostjo vrednostnih papirjev izdajatelju vrednostnega papirja vrnil enako število vrednostnih papirjev iste serije in da bo izdajatelju vrednostnega papirja vrnil vsak znesek obresti ali drug donos, ki ga je prejel iz naslova vrednostnega papirja oziroma bi ga prejel, če bi bil njegov imetnik. S takšno zavezo prodajalec (država) ohranja ekonomsko lastništvo dolžniških vrednostnih papirjev (nasprotna pogodbeno stranka ni upravičena do donosov in vračila glavnice začasno prenesenih dolžniških vrednostnih papirjev). Posli začasne prodaje so uveljavljeni tržni instrumenti financiranja, ki se jih redno poslužujejo finančne institucije (vključno z državnimi zakladnicami).

Tudi pri zadolževanju iz petega odstavka tega člena gre za zadolževanje za poseben namen, t.j. za zadolževanje za izvajanje intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev se lahko intervenira z različnimi vrstami poslov, t.j. z nakupom ali prodajo, s posojanjem oziroma začasno prodajo lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Takšni posli se npr. izvajajo za izboljšanje likvidnosti državnih dolžniških vrednostnih papirjev na sekundarnem trgu, ki posredno vpliva tudi na pogoje zadolževanja na primarnem trgu. Za izvedbo so potrebna bodisi denarna sredstva za nakup lastnega dolžniškega vrednostnega papirja ali izdaja novih lastnih dolžniških vrednostnih papirjev za (dokončno ali začasno) prodajo ali posojanje le-teh. Pri tem je potrebno upoštevati, da je možnost izvedbe takšnih poslov odvisna od razmer na finančnih trgih in stanja likvidnosti sekundarnega trga v določenem trenutku. Zato izvedbe takšnih poslov ni mogoče načrtovati vnaprej in je ni mogoče vključiti kot proračunsko porabo v proračun države posameznega leta, kar bi omogočilo, da se morebitna potrebna zadolžitve za ta namen izvede v okviru zadolževanja za financiranje proračuna države posameznega leta.

K 50. členu

Z navedeno določbo se določa največji možni obseg izdanih državnih poroštev (kvota poroštev), ki jih lahko država v letih 2025 in 2026 izda za nove kreditne obveznosti, na podlagi zakonov o poroštvih. Kvota se določi v višini 1 milijarde evrov za leto 2025 in v enaki višini za leto 2026.

Obe načrtovani višini kvote poroštev v 53. členu sta določeni na podlagi še prostih kvot po posameznem sprejetem zakonu o poroštvu države in na podlagi napovedi novega zadolževanja s poroštvom države, ki ga skladno s Pravilnikom o pošiljanju podatkov o stanju in spremembah zadolžitve pravnih oseb javnega sektorja in občin (Uradni list RS, št. 3/13) poročajo pravne osebe iz 87. člena Zakona o javnih financah. Obseg izdanih poroštev ni enak obsegu poročanih zadolžitvev (črpanj), kajti v poroštveno kvoto se upošteva znesek celotne obveznosti s poroštvom države. Kadar leto izdaje poroštev (npr. podpis poroštvne pogodbe) v poroštvenih zakonih ni natančno določeno, se izdajo le teh predvidi v obeh proračunskih letih.

K 51. členu

S predlaganim členom se določa, da se unovčena poroštva praviloma plačajo v breme finančnega načrta ministrstva. V primeru, da ministrstvo nima načrtovanih pravic porabe, jih je treba takoj prerazporediti iz finančnega načrta neposrednega uporabnika, v katerega delovno področje spada dejavnost, ki jo opravlja dolžnik, za katerega je bilo poroštvo izdano.

K 52. členu

Predlaga se, da načrtovani obseg zadolžitve v 52. členu (pri čemer je zadolževanje iz prvega in drugega odstavka 52. člena razlika med vsemi črpanji in odplačili glavnice zadolžitve v koledarskem letu – kvota zadolžitve) za leto 2025 znaša 700.000.000,00 EUR. Za leto 2026 prav tako predlagamo, da kvota zadolžitve znaša 700.000.000,00 EUR.

2TDK, d. o. o. v letu 2025 za izvedbo investicije v drugi tir Divača – Koper načrtuje črpanje zadolžitve po že sklenjeni kreditni pogodbi pri poslovni banki z dne 29. 5. 2020 in črpanje zadolžitve po že sklenjeni kreditni pogodbi pri EIB z dne 8.12.2023 v skupni višini 290,5 mio EUR. Navedeno črpanje v letu 2025 skupaj s predvidenim črpanjem v letu 2024 v višini 72 mio EUR predstavljalo celotni znesek glavnice zadolžitve po obeh sklenjenih kreditnih pogodbah. Novo dolgoročno zadolževanje v večjem obsegu v letu 2025 (predvsem kot posledica večjih investicij) načrtujejo še:

- DARS d. d. – v višini 77,5 mio EUR za nove investicije in v višini 156 mio EUR za refinanciranje obstoječih zadolžitvev;
- elektrodistribucijska podjetja (Elektro Maribor, d. d., Elektro Celje, d. d., Elektro Ljubljana, d. d., Elektro Primorska, d. d. in Elektro Gorenjska, d. d.) – v skupni višini 71 mio EUR;
- ELES, d. o. o. – v višini 60 mio EUR;
- Luka Koper, d. d. – v skupni višini 52 mio EUR;
- Telekom Slovenije, d. d. – v višini 50 mio EUR (zadolžitev že v postopku);
- Savske elektrarne Ljubljana d. o. o. - v višini 25 mio EUR;
- Eko sklad, j.s. - v višini 20 mio EUR s poroštvom države;
- Slovenske železnice, d. o. o. - v višini 18,6 mio EUR;
- Dravske elektrarne Maribor d. o. o. - v višini 16,5 mio EUR;
- Univerza v Mariboru - v višini 14,9 mio EUR.

Novo dolgoročno zadolževanje v večjem obsegu v letu 2026 (predvsem kot posledica večjih investicij) načrtujejo:

- DARS d. d. – v višini 263,3 mio EUR za nove investicije in v višini 97 mio EUR za refinanciranje obstoječih zadolžitvev;
- Luka Koper, d. d. – v skupni višini 192 mio EUR;
- elektrodistribucijska podjetja (Elektro Maribor, d. d., Elektro Celje, d. d., Elektro Ljubljana, d. d., Elektro Primorska, d. d. in Elektro Gorenjska, d. d.) – v skupni višini 109,6 mio EUR;
- Dravske elektrarne Maribor d. o. o. - v višini 103 mio EUR;
- ELES, d. o. o. – v višini 100 mio EUR;
- D. S. U., d. o. o. – v višini 37,7 mio EUR;
- Slovenske železnice, d. o. o. - v višini 37,4 mio EUR;
- Termoelektrarna Brestanica, d. o. o. – v višini 30 mio EUR
- Eko sklad, j.s. - v višini 20 mio EUR s poroštvom države;
- Slovenski regionalno razvojni sklad – v višini 10 mio EUR.

K 53. členu

Člen ohranja vsebino, ki jo je vseboval tudi do sedaj veljavni zakon o izvrševanju proračuna. Limit v letih 2025 in 2026 glede na leto 2024 (2.100 mio EUR) ostane nespremenjen, nanaša se na izpostavljenost v zvezi s posli zavarovanja, ki jih SID banka izvaja v imenu in za račun Republike Slovenije. Neto izpostavljenost iz veljavnih zavarovanj in obljub je na dan 31. 7. 2024 znašala 548.202.625 EUR. Izkoriščenost limita na dan 31. 7. 2024 znaša 26,1 %. Ker je večina slovenskih podjetij izrazito izvozno usmerjena, lahko v naslednjih letih pričakujemo nezmanjšani obseg zavarovalnih poslov, ki jih SID banka izvaja v imenu in za račun Republike Slovenije. Kvota 350 mio EUR je določena za primer, če novo zadolževanje SID banke zaradi morebitne spremembe ZSIRB ne bi bilo možno.

K 54. členu

V sedmem odstavku 12. člena Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11, 14/15 – ZUUJFO, 71/17, 21/18 – popr., 80/20 – ZIUOOPE, 189/20 – ZFRO, 207/21 in 44/22 – ZVO-2) je določeno, da povprečnino določi državni zbor z zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna. Na navedenih podlagah je v predlaganem členu določena višina povprečnine, ki pripada občinam za leti 2025 in 2026.

K 55. členu

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (v nadaljnjem besedilu: NUSZ) je vsebinsko določeno z določili prve in tretje alineje 41. člena ter določbami VI. poglavja Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 18/84, 32/85 – popr., 33/89, Uradni list RS, št. 24/92 – odl. US, 29/95 – ZPDF, 44/97 – ZSZ, 27/98 – odl. US, 101/13 – ZDavNepr in 22/14 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZSZ), določbami 218. člena, 218.a člena, 218.b člena, 218.c člena, 218.č člena in 218.d člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US, 19/15, 61/17 – GZ in 66/17 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZGO-1) in z občinskimi odloki, sprejetimi na podlagi VI. poglavja ZSZ, postopkovno pa je izpeljano z določbami 403. do 406. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19 in 66/19; v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2). Z uveljavitvijo Zakona o davku na nepremičnine (Uradni list RS, št. 101/13; v nadaljnjem besedilu: ZDavNepr) so bile zgoraj navedene določbe ZSZ, ZGO-1, ZDavP-2 in občinskih odlokov razveljavljene. Ustavno sodišče je s svojo odločbo, št. U-I-313/13-86 z dne 21. 3. 2014 (Uradni list RS, št. 22/14), s katero je razveljavilo ZDavNepr, med drugim določilo, da se »do drugačne zakonske ureditve obdavčitve nepremičnin [...] uporabljajo predpisi iz prve do pete alineje 33. člena Zakona o davku na nepremičnine«. Zgoraj omenjene določbe ZSZ, ZGO-1, ZDavP-2 in občinskih odlokov so bile do drugačne zakonske ureditve obdavčitve nepremičnin le vrnjene v uporabo, kar onemogoča njihovo kakršnokoli spreminjanje. Uporaba določb občinskih odlokov, ki urejajo NUSZ, ter določb ZDavP-2 se izčrpa v izdaji konkretnih odločb o odmeri NUSZ. Del materialne podlage za izdajo odločb predstavlja tudi uporaba določb ZSZ in ZGO-1, vendar pa se s tem uporaba teh zakonskih določb ne izčrpa. Odmera nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča zgolj na podlagi zakonskih določb ZSZ in ZGO-1 namreč ni mogoča, saj zakonske določbe izrecno napeljujejo na sprejem občinskih odlokov, s katerimi se določijo območja, za katera se nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča odmerja, ter po potrebi uredijo druga vprašanja, glede katerih zakon podeljuje pooblastilo občinam. Uporaba določb ZSZ in ZGO-1 torej izrecno napeljuje na urejanje področja s sprejemanjem ustreznih občinskih odlokov. V kolikor občinam ne bi bilo dovoljeno sprejemanje novih odlokov na podlagi VI. poglavja ZSZ, bi bila uporaba zakonskih določb ZSZ in ZGO-1 v tem delu izvotljena. Ustavno sodišče v svoji odločbi uporabe določb ZSZ in ZGO-1 ni v ničemer omejilo, kar pomeni, da se smejo omenjene določbe neomejeno uporabljati – torej tudi na način, da se občinam dovoli sprejemanje novih občinskih odlokov na podlagi VI. poglavja ZSZ. Predlagana določba je razlagalne narave in zgolj jasno odpravlja morebitne dileme o tem, kaj uporaba določb ZSZ in ZGO-1 glede na njihovo specialno sistemsko ureditev pomeni. V skladu s predlagano določbo smejo občine za namene odmerjanja nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča sprejeti nove odloke na podlagi VI. poglavja ZSZ (s katerimi se odpravi uporaba prejšnjih, razveljavljenih odlokov), ne smejo pa spreminjati odlokov, ki so bili z ZDavNepr razveljavljeni. Za te namreč kljub jasni pravni podlagi v skladu s predlagano določbo velja, da se kot razveljavljeni smejo zgolj uporabljati, nikakor pa ne smejo biti podvrženi spreminjanju. Iz 90. točke obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča v zvezi z njenim izvrševanjem izhaja: »Da občine v obdobju do uveljavitve z Ustavo usklajene zakonodaje za odmero davka na nepremičnine ne bi ostale brez prihodkov, ki so jih iz naslova davščin na nepremičnine prejemale po prej veljavnih predpisih, je Ustavno sodišče na podlagi drugega odstavka 40. člena ZUstS določilo način izvršitve te odločbe. Določilo je, da se do drugačne zakonske ureditve davka na nepremičnine, uporabljajo predpisi iz prve do pete alineje 33. člena ZDavNepr.«. Ustavno sodišče je nadaljnjo uporabo predpisov, ki so bili z ZDavNepr razveljavljeni, določilo zaradi zagotavljanja nemotenega financiranja občin, ki bi brez take določbe zaradi neustavnega poseganja države v ureditev obdavčitve premoženja, ostale brez sredstev, ki jih potrebujejo za izpolnjevanje svojih zakonskih in ustavnih dolžnosti. Zaradi posegov države na področje obdavčitve nepremičnin so občine ostale brez instrumenta za prilagajanje ter učinkovito pobiranje sredstev. Občinam se s predlagano določbo jasno omogoča poseganje v sistem odmere NUSZ, saj je to nujno potrebno zaradi morebitnih popravkov domnevnih nezakonitosti obstoječih odlokov,

usklajevanja z novimi prostorskimi akti, spodbujanja lokalnega gospodarstva, zasledovanja prostorske politike občin. Obstoječi sistem, ki temelji na razveljavljenih občinskih odlokih, v številnih občinah ne omogoča ustavnopravno skladne in optimalne odmere NUSZ, zato je nujno potrebno, da se občinam omogoči, da pristopijo k posodobitvi sistema obremenitve nepremičnin z NUSZ. Nasprotno postopanje bi lahko preraslo v resen javnofinančni in razvojni ter tudi pravni problem občin in posledično države. Občina je namreč dolžna skrbeti, da so njene odločitve v skladu z zakonom in ustavo. Pomemben element pravne varnosti občanov ter ustavnosti in zakonitosti ravnanja občine je tudi usklajevanje sprejetih občinskih aktov med seboj ter z zakonskimi določbami. V nasprotnem primeru se lahko ustvarijo ustavno nedopustna neenaka obravnavanja oseb, ki so sicer v enakih oziroma primerljivih položajih. Temeljna dolžnost in pravica občine je sprejemanje občinske prostorske zakonodaje, ki je neposredno povezana s plačevanjem nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. V primeru sprejema novega oziroma popravkov obstoječega občinskega prostorskega načrta mora občina nujno poseči tudi v odlok, sprejet v skladu z določbami VI. poglavja ZSZ.

K 56. členu

S predlagano določbo se sledi predlogom občin, da je treba dopustiti pripravo dvo-letnih proračunov tudi v volilnih letih. Glede na to, da lahko novo izvoljeni župan takoj po nastopu mandata pristopi k pripravi rebalansa proračuna, predlagana ureditev ne more biti sporna.

K 57. členu

Člen določa, da morajo neposredni in posredni proračunski uporabniki zaposlovanje in sistemiziranje delovnih mest ter razporejanje oziroma premeščanje zaposlenih izvajati tako, da s tem ne povzročajo primanjkljajev sredstev za stroške dela. Predstojniki morajo zagotavljati izvrševanje obveznosti do zaposlenih, ki temeljijo na zakonih, podzakonskih predpisih in kolektivnih pogodbah, ne smejo pa izvajati zaposlovanja in spreminjanja delovnih mest v sistemizaciji ter premeščati zaposlenih na način, da bi s tem ustvarjali primanjkljaje na postavkah za stroške dela.

K 58. členu

Predlog člena zavezuje neposredne uporabnike proračuna, da ne prekoračijo obsega sredstev stroškov dela, določenega v svojem sprejetem finančnem načrtu. Predlagani zakon zavezuje predstojnike neposrednih uporabnikov, da pripravijo izhodišča za oblikovanje finančnih načrtov posrednih uporabnikov, prav tako pa tudi, da morajo biti izhodišča za pripravo finančnih načrtov tistih posrednih uporabnikov, ki se pretežno financirajo iz državnega proračuna, usklajena s pretežnim financiranjem in Ministrstvom za finance. Povedano drugače, predlagana določba zavezuje neposredne uporabnike, da vsem posrednim uporabnikom posreduje izhodišča za pripravo finančnih načrtov, izhodišča za posredne uporabnike, ki pa se pretežno financirajo iz proračuna pa morajo biti usklajena tako s pristojnim ministrstvom kot tudi Ministrstvom za finance. Posrednim uporabnikom, ki se v pretežni meri financirajo iz ZZZS oziroma preko pogodbe z ZZZS za izvajanje zdravstvenih storitev se obseg, višina in pogoji financiranja teh uporabnikov dogovorijo s Splošnim dogovorom, če ta ni sprejet, pa z Uredbo o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev. V preteklosti so imeli javni zdravstveni zavodi zato velike težave pri pripravi finančnega načrta, saj ZIPRS in državni proračun ne urejata neposredno njihovega načina financiranja, predvsem pa ne urejata, kako in v kakšnem obsegu se bodo zdravstvene storitve financirale. Posledično javni zdravstveni zavodi težko načrtujejo prihodke in potrebno število kadra za izvedbo storitev. Zato je smiselno, da se rok za posredovanje izhodišč tem uporabnikom veže na sprejetje Splošnega dogovora oziroma če ta ni sprejet, na Uredbo. V nov tretji odstavek je dodana tudi varovalka na podlagi katere morajo izhodišča prejeti najkasneje do konca februarja, četudi Splošni dogovor oziroma Uredba do takrat ni sprejeta, saj v tem primeru velja Splošni dogovor ali Uredba iz preteklega leta.

Nadalje predlagani člen zavezuje posredne uporabnike, da morajo posredovati sprejete finančne načrte v soglasje pristojnemu ministrstvu, najkasneje v 45 dneh po sprejemu izhodišč. Rok za posredovanje izhodišč je 15 dni po objavi tega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije.

V primeru spremembe sredstev tekočih transferjev v finančnem načrtu neposrednega uporabnika proračuna mora predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine v 15 dneh od spremembe obsega sredstev tekočih transferov v finančnem načrtu neposrednega uporabnika proračuna posrednemu uporabniku proračuna posredovati nova izhodišča. V tem delu je dodana izjema, in sicer novih izhodišč ni potrebno posredovati, če se obseg sredstev tekočih transferov pri ministrstvu poveča zaradi prerazporeditve sredstev kohezijske politike in slovenske udeležbe.

Predlagani člen tudi omejuje, da bi posredni uporabniki državnega in občinskih proračunov lahko neomejeno prerazporejali sredstva na plačne konte (dovoljuje pa prerazporeditev iz podskupine kontov izdatki za blago in storitve do višine 2%), ter določa tudi, da v kolikor posrednim uporabnikom proračuna, pristojno ministrstvo ali občinska uprava v 60 dneh po prejemu finančnega načrta v soglasje, soglasje ne izda iz razloga, ker finančni načrt ni bil sprejet v skladu z izhodišči vlade oziroma župana, se temu proračunskemu uporabniku do pridobitve soglasja, zagotavlja največ 80 odstotkov realiziranih izdatkov, ki so bili financirani iz proračuna preteklega leta.

Ker doslej iz zakona ne izhajala zaveza, da posredni uporabniki, katerih ustanovitelj je občina in ki se financirajo iz ZZZS pošiljajo finančne načrte, programe dela in letna poročila v seznanitev Ministrstvu za zdravje (v nadaljnjem besedilu: MZ) in ker so ti podatki pomembni za spremljanje in urejanje sistema oziroma predlaganje ukrepov, se predlaga dopolnitev zadevne določbe na način, da morajo posredni uporabniki, ki se v pretežni meri financirajo iz ZZZS in katerih ustanovitelj je občina, sprejete finančne načrte in programe dela v roku 8 dni od sprejetja, v obliki, kot jo na spletni strani objavi ministrstvo, pristojno za zdravje, v seznanitev v strojno berljivem formatu posredovati pristojnemu ministrstvu. Dogaja se namreč, da od nekaterih izvajalcev, katerih ustanovitelj je lokalna skupnost, kljub številnim pozivom, teh podatkov MZ ne dobi ali pa jih dobi v formatu, ki ne ustreza enostavni obdelavi podatkov (pdf ali celo skenirani dokumenti). Zato se zahteva strojno berljiv format, s katerim se podatke enostavno prebere ali kopira v skupne baze.

Ohranja se ureditev po kateri finančni načrt posrednega uporabnika proračuna za posamezno proračunsko leto ne sme izkazovati presežka odhodkov nad prihodki, razen če se presežek odhodkov nad prihodki posrednega uporabnika proračuna pokriva s presežki prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Prav tako se ohranja izjema od javnofinančnih predpisov, po kateri ustanovitelj izda soglasje k neuravnoteženemu finančnemu načrtu posrednega uporabnika, in sicer le v primeru, če je presežek odhodkov nad prihodki izkazan pri javnem skladu, ki ima v predpisih določeno, da namensko premoženje uporablja za izvajanje investicij. V teh primerih se javnemu skladu premoženje ne bo zmanjšalo, nastala bo le poraba sredstev na računu, namesto denarnih sredstev pa se bo v premoženjski bilanci izkazala vrednost pridobljenega stvarnega premoženja.

Glede na to, da se posrednim uporabnikom proračuna občin s področja izobraževanja, ki se pretežno financirajo iz proračuna države zagotavljajo predvsem sredstva za stroške dela, predlagani člen za njih določa izjemo, in sicer na način, da jim pretežni financer ne posreduje izhodišč, prav tako ne izda soglasja k finančnemu načrtu pač pa samo k sistemizaciji delovnih mest, ki pa mora biti skladna s sprejetimi normativi in standardi.

K 59. členu

S predlagano določbo se zavezuje ZPIZ in ZZZS, da pripravita finančne načrte v skladu z izhodišči in predpostavkami za pripravo državnega proračuna, ter tudi, da morata finančne načrte posredovati vladi v sprejem v 30 dneh po objavi proračuna države v Uradnem listu RS.

K 60. členu

Predlog člena določa, da se kadrovski načrti pripravijo glede na vire financiranja, kot so navedeni v prvem odstavku člena, pri čemer je treba kadrovske načrte pripraviti in sprejeti kot prilogo finančnega načrta, finančni načrt pa mora biti sprejet hkrati s programom dela. Kadrovski načrt mora biti pripravljen po virih financiranja in usklajen s finančnim načrtom.

Zakon določa, da neposredni uporabniki proračuna države in posredni uporabniki proračuna države in občin pripravijo kadrovski načrt za leti 2025 in 2026 tako, da število dovoljenih

zaposlitev v letih 2025 in 2026, ki se financirajo iz javnih sredstev (1., 2., 3. in 4. točka prvega odstavka) ne presega dovoljeno število zaposlenih v veljavnem kadrovskem načrtu za leto 2024. Število zaposlenih, ki se financirajo iz drugih virov, se oceni.

Ne glede na pravilo, da se dovoljeno število zaposlenih v skupnem kadrovskem načrtu organov državne uprave določi upoštevaje veljavni kadrovski načrt za leto 2024, pa lahko vlada zaradi utemeljenih razlogov (npr. tehnična in strokovna podpora pri sanaciji po ujmi avgusta 2023, sprememba obsega zakonskih nalog, izvedba projektov državnega pomena, pospešitev črpanja sredstev iz UE) in v okviru zagotovljenih sredstev za stroške dela, v letih 2025 in 2026 izjemoma poveča dovoljeno število zaposlenih. Povečanje števila zaposlenih je izjemoma možno tudi za osebe javnega prava, vključene v zbirni kadrovski načrt, vendar mora k predlogu povečanja podati soglasje resorno pristojno ministrstvo.

V skladu s prvim odstavkom 40. člena Zakona o javnih uslužbencih sistemizacijo v organih državne uprave določi predstojnik, k predlogu sistemizacije pa mora v skladu z drugim odstavkom 41. člena tega zakona pridobiti soglasje vlade. V uredbi o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in v pravosodnih organih (Uradni list RS, št. 58/03, s kasnejšimi spremembami in dopolnitvami) so v 4. členu opredeljene spremembe sistemizacije, ki se štejejo za manjše spremembe sistemizacije, pri katerih soglasje vlade ni potrebno.

Z namenom zagotavljanja učinkovitejše kadrovske politike in nemotenega poslovanja organov državne uprave lahko, minister, pristojen za upravo predlaga vladi prenos prostih kvot znotraj sprejetega skupnega kadrovskega načrta organov državne uprave, če se seštevek dovoljenih kvot po skupnem kadrovskem načrtu organov državne uprave ne spremeni. Proste kvote so razlika med številom zaposlenih po skupnem kadrovskem načrtu organov državne uprave in številom dovoljenih zaposlitev po skupnem kadrovskem načrtu organov državne uprave. Enako možnost ima minister, pristojen za javno upravo tudi za predlaganje vladi prenos prostih kvot dovoljenih zaposlitev med organi javne uprave iz 22. člena ZJU v okviru zbirnega kadrovskega načrta.

Kadrovski načrti državnih organov, ki niso organi državne uprave, se iz utemeljenih razlogov prav tako lahko povečajo, pri čemer morajo sredstva za stroške dela za povečano število zaposlenih državni organi zagotoviti v okviru svojega finančnega načrta.

Zaradi utemeljenih razlogov, povezanih s povečanim obsegom dela in zagotavljanjem nemotenega izvajanja dejavnosti, se v kadrovskem načrtu posrednega uporabnika proračuna države in tistega posrednega uporabnika občinskih proračunov, ki se pretežno financira iz državnega proračuna ali sredstev ZZZS, dovoljeno število zaposlenih v letih 2025 in 2026 poveča le v okviru zagotovljenih sredstev za stroške dela in s soglasjem pristojnega ministrstva. Soglasje pristojnega ministrstva ni potrebno za posredne uporabnike iz štirinajstega odstavka 58. člena tega zakona, torej posredne uporabnike proračuna občin s področja izobraževanja, ki se pretežno financirajo iz državnega proračuna, kjer se zaposlovanje izvaja v skladu z normativi in standardi, ki veljajo za izvajanje programa osnovnih in glasbenih šol. Prav tako soglasje pristojnega ministrstva za povečanje kadrovskega načrta ni potrebno za posredne uporabnike proračuna države in občin s področja zdravstva, saj gre za subjekte javnega sektorja, v katerih se plače zaposlenih praviloma financirajo iz blagajne ZZZS in ne iz državnega proračuna, dejavnost pa izvaja v okviru pogodbeno dogovorjenega obsega z ZZZS ter upoštevaje kadrovske in strokovne normative za delo.

Če se plače zaposlenih pri posrednem uporabniku proračuna države in občine financirajo iz sredstev od prodaje blaga in storitev na trgu, morajo tudi tisti posredni uporabniki proračuna države in občine, ki niso zavezani po Zakonu o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11), zagotoviti ločeno računovodsko spremljanje dejavnosti na podlagi objektivno določenih sodil.

Posredni uporabnik proračuna države in občine mora spremljati realizacijo kadrovskega načrta v skladu z metodologijo za spremljanje izvajanja kadrovskega načrta, ki jo določi vlada. Vlada tudi predpiše metodologijo za pripravo kadrovskih načrtov upoštevaje različne vire financiranja plač zaposlenih.

K 61. členu

S predlaganim členom se določajo izjeme, ki predlagateljem finančnih načrtov ter drugim uporabnikom proračuna države ali občine dopuščajo prekoračitev obsega sredstev stroškov dela. Gre za tiste primere, pri katerih izdatki ne bremenijo proračuna države ali občine.

K 62. členu

Predlagani člen določa pristojnost za izvajanje inšpekcijskega nadzora.

K 63. členu

Ta člen določa prepoved valorizacije denarnih obveznosti v pogodbah, ki jih za obdobje do enega leta sklepajo pravne osebe javnega sektorja po ZJF. V primerih, ko se sklene pogodba za daljše obdobje od enega leta, pa se denarne obveznosti lahko valorizirajo le na način, kot ga določa Pravilnik o načinih valorizacije denarnih obveznosti.

K 64. členu

S predlaganim členom se določa možnost, da se pri tistih projektih, ki jih je mogoče financirati z evropskimi sredstvi med letom vir zamenja na način, da se neporabljene pravice integralnih sredstev prerazporedijo v rezervo za naravne nesreče, projekt pa se financira z evropskimi sredstvi.

K 65. členu

V prvem odstavku predlaganega člena se pojasnjuje oblike, s katerimi se izvajajo finančni instrumenti.

Kadar je država posrednik oziroma "agent" pri dodeljevanju sredstev EU (EFSD) za namene finančnih instrumentov (FI) je v vlogi agenta kar pomeni, da kohezijska sredstva samo dodeljuje koristnikom, pod ustreznimi pogoji. Zato so v teh primerih predvidene knjižbe samo na kontih stanja (dolgoročne terjatve do koristnikov ter na drugi strani dolgoročna obveznost do EU) pravilne. Praviloma bodo sredstva postala last države članice šele po dveh obratih teh sredstev in na podlagi odločitve EU. Navedeno pomeni, da bo šele odločitev evropske komisije pomenila, da je izpolnjen pogoj, da se sme preostanek sredstev kot prihodek evidentirati v poslovnih knjigah države (A bilanca, skupina kontov 78). O preostanku sredstev govorimo predvsem iz razloga, ker se s finančnimi instrumenti izvajajo tako ukrepi, ki se financirajo tako s povratnimi kot tudi nepovratnimi sredstvi EU. To pa povedano drugače pomeni, da sprotno evidentiranje sredstev, bodisi v bilanci A ali B, torej preko proračunskih evidenc, ne bi izkazovalo pravilnega stanja, saj v primeru, da država članica ni »lastnica« sredstev in da dela za račun drugega (EU), ne sme prikazovati prihodkov, ker to še niso.

ZJF v 13. členu določa, da se na enak način, kot to velja za kadrovske načrte, Državnemu zboru RS ob pripravi proračuna države predloži tudi načrt izvajanja finančnih instrumentov. Ne glede na to, da evropska sredstva za izvajanje finančnih instrumentov, do njihovega zaključka, niso prihodek proračuna države, je utemeljeno, da se predstavniki zakonodajne veje oblasti seznanijo z navedenimi ukrepi, saj bo le na tak način mogoče celovito obravnavati proračun države. Ureditev tudi z vidika poročanja ne more biti sporna, saj je zbirna bilanca stanja sestavni del zaključnega računa proračuna in gre torej v sprejem DZ.

Ob upoštevanju zahtev, da se finančni instrumenti izvajajo tudi z integralnimi sredstvi, se s predlaganim členom določa tudi način zagotavljanja integralnih sredstev. Kot že zgoraj navedeno, so finančni instrumenti paket različnih ekonomskih namenov, predvsem pa gre za tvegane instrumente, pri katerih ni mogoče pričakovati celotnega povračila v proračun (prejemniki posojil so praviloma entitete, ki pod tržnimi pogoji v bankah ne morejo pridobiti posojil). Ob upoštevanju teh dejstev se s predlaganim členom določa, da se sredstva zagotavljajo iz izkaza prihodkov in odhodkov državnega proračuna.

K 66. členu

S predlaganim členom se določa, da se iz državnega proračuna ZZZS v letu 2025 zagotavlja del sredstev, ki jih uporabi izključno za namene določene v zadevnem členu. Na podlagi izračunov ZZZS se za izvajanje pravic obveznega zdravstvenega zavarovanja iz 11. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 78/23) v proračunu zagotavlja 140 milijonov evrov, za izvajanje ostalih namenov določenih v predlaganem členu pa do 280 milijonov evrov, kar pomeni skupaj 420 mio evrov.

V delu, ki se nanaša na izstavljanje zahtevkov in na obdobje, na katerega se nanaša zahtev, se predlaga, da obdobje, za katerega ZZZS izstavlja zahteve oz. v katerem so bile izvedene zdravstvene storitve, zajema obdobje december 2024 – prvo četrtletje 2025. Člen namreč predvideva financiranje povečanih stroškov ZZZS, ki se nanaša na obdobje enega leta. Zahtev, ki za december 2025 ne more biti izstavljen in tudi plačan v decembru 2025, torej preden so storitve dejansko opravljene. Ker storitvam, opravljenim v decembru 2025, denarni tok sledi v letu 2026, se predlaga, da obdobje opravljenih storitev zajema december 2024 – november 2025. Zaradi večje jasnosti, na katero leto se posamezno obdobje nanaša (ob predpostavki določitve obdobja, ki vključuje december 2024), so obdobjem dodane letnice.

K 67. členu

Člen določa višino letnega dodatka, ki se izplača uživalcem pokojnin v letu 2025 ne glede na določbe Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR, 84/23 – ZDOsk-1, 125/23 odl. US in 133/23; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2). 95. člen ZPIZ-2 sicer določa, da se letni dodatek izplača v dveh višinah v odvisnosti od višine pokojnine, ki jo posameznik prejema. Razreda sta vezana na odstotek najnižje pokojninske osnove. Določeno je, da višji znesek letnega dodatka prejmejo uživalci pokojnin, katerih pokojnina z upoštevanjem dela vdovske pokojnine oziroma z upoštevanjem družinske pokojnine po drugem roditelju je v mesecu izplačila letnega dodatka enaka ali nižja od zneska 55,63 % najnižje pokojninske osnove. Nižji znesek pa prejmejo uživalci pokojnin, katerih pokojnina z upoštevanjem dela vdovske pokojnine oziroma z upoštevanjem družinske pokojnine po drugem roditelju v mesecu izplačila letnega dodatka presega znesek 55,63 % najnižje pokojninske osnove, uživalci delnih pokojnin in pokojnin iz 116. člena tega zakona.

Do nižjega zneska so upravičeni tudi uživalci nadomestil iz invalidskega zavarovanja po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 12/92, 5/94, 7/96 in 54/98), uživalci delne invalidske pokojnine po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 – ZVarDod, 98/09 – ZIUZGK, 38/10 – ZUKN, 61/10 – ZSVarPre, 79/10 – ZPKDPIZ, 94/10 – ZIU, 110/11 – ZDIU12 in 40/12 – ZUJF; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-1), uživalci nadomestila za čas poklicne rehabilitacije, začasnega nadomestila in nadomestila za invalidnost po ZPIZ-1 in po ZPIZ-2 ter uživalci delnega nadomestila po tem zakonu, pri čemer se jim letni dodatek izplača, če ne prejema plače ali niso vključeni v obvezno zavarovanje ali pa so vključeni v obvezno zavarovanje in so zdravstveno zavarovani kot uživalci pravice iz invalidskega zavarovanja.

ZPIZ-2 določa, da se znesek letnega dodatka določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna. Člen, ne glede na sistemske predpise, določa nove razrede višine pokojnine, glede na katere se ugotavlja upravičenost do letnega dodatka ter nove višine letnega dodatka. Ta se bo tudi v letu 2025 izplačal vsem upokojencem, in sicer v petih različnih višinah v odvisnosti od višine pokojnine, ki jo upokojenec prejema. Člen določa nove razrede na način, da se le-ti prilagodijo predvidenim uskladitvam pokojnin, zaradi česar upokojenci zaradi uskladitve pokojnin ne bodo padli v drug, višji razred, kar bi posledično pomenilo, da bi bili upravičeni do nižjega letnega dodatka zaradi uskladitve pokojnine, ravno tako se višine letnega dodatka v vseh razredih povišajo.

V višino pokojnine šteje tudi znesek dela vdovske pokojnine oziroma družinske pokojnine po drugem roditelju ter znesek pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja, poleg tega pa tudi dodatki in razlike pokojnin k pokojnini po drugih predpisih. Dodana je izjema od izplačila letnega dodatka v sorazmernem delu, in sicer za

prejemnike sorazmernih pokojnin v skladu z mednarodnimi predpisi, ki prejemajo pokojnino v znesku do 680,00 evrov, pri katerem se upošteva tako znesek pokojnine, prejete od izvajalca obveznega zavarovanja kot tudi znesek pokojnine prejet od tujega izvajalca zavarovanja.

Šesti odstavek določa dolžnost ZPIZ, da v naštetih primerih prejemnikom pokojnin od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja posreduje obvestilo o vštevanju tuje pokojnine pri ugotavljanju višine zneska pokojnine, ki jo prejema ter hkrati posreduje obrazec, ki se šteje kot dokazilo o višini tuje pokojnine. Uživalcem pokojnin, katerim bo posredovano obvestilo ter poziv na predložitev dokazila o višini pokojnine, izplačane od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja, se bo letni dodatek izplačal kasneje, in sicer v rokih iz osmega odstavka tega člena v odvisnosti od datuma predložitve dokazila o višini pokojnine.

K 68. členu

V skladu s prvim odstavkom 118. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US in 158/22; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2) se z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, ob upoštevanju ciljev ekonomske politike vlade in po prehodnem posvetu vlade s socialnimi partnerji določi koeficient, s katerim se uskladijo zneski olajšav, določeni v:

- 111. členu (splošna olajšava), vključno s skupnim dohodkom za upravičenost do dodatne splošne olajšave,
- prvem in osmem odstavku 112. člena (olajšava za rezidente, invalide s 100 % okvaro, olajšava za rezidente po 70. letu starosti in olajšava za rezidente, ki prostovoljno in nepoklicno opravljajo operativne naloge zaščite, reševanja in pomoči),
- tretjem in šestem odstavku 113. člena (olajšava za rezidente, ki se izobražujejo in imajo status dijaka ali študenta, ter olajšava za rezidente do dopolnjenega 29. leta starosti, prejemnike dohodka iz delovnega razmerja),
- prvem in drugem odstavku 114. člena (olajšava za vzdrževane družinske člane) ter
- v prvem odstavku 117. člena tega zakona (olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje).

V skladu z drugim odstavkom 122. člena ZDoh-2 se z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, ob upoštevanju ciljev ekonomske politike vlade in po predhodnem posvetu vlade s socialnimi partnerji določi koeficient, s katerim se uskladijo zneski neto letnih davčnih osnov (meje davčnih razredov lestvice za odmero dohodnine).

Koeficient za uskladitev olajšav in lestvice za odmero dohodnine se določi najmanj v višini 50 % rasti povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji za mesec junij tekočega leta v primerjavi z mesecem junijem prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, če je ta pozitivna.

Koeficient rasti povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za mesec junij 2024 v primerjavi z mesecem junijem 2023 znaša 1,052. Posvetovanje s socialnimi partnerji je bilo izvedeno dne 20. 9. 2024 na Strokovnem odboru Ekonomsko socialnega sveta za področje financ in davčne zakonodaje z dogovorom po 100-odstotni uskladitvi olajšav in letvice z rastjo povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji za mesec junij tekočega leta v primerjavi z mesecem junijem prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, torej v višini 1,052.

Na podlagi tega koeficienta bo minister, pristojen za finance, v skladu z drugim odstavkom 118. člena ZDoh-2 oziroma tretjim odstavkom 122. člena ZDoh-2, določil usklajene zneske olajšav in enačbo za določitev olajšave iz tretjega odstavka 111. člena ZDoh-2, najpozneje v decembru tega leta za naslednje leto.

K 69. členu

Ob upoštevanju, da je bila na ravni EU sprejeta Direktiva Sveta (EU) 2024/1265 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic se pripravljajo spremembe javnofinančne zakonodaje in sicer tudi v delu, ki se nanaša

na 9.a, 9.c in 9.č člen ZJF. Glede na navedeno se s predlaganim členom določa, da se Državni program razvojnih politik in srednjeročna fiskalna strategija v letu 2025 ne predložita vladi v sprejem, prav tako se določa tudi, da se napovedi prejemkov in izdatkov po ekonomski klasifikaciji ter napovedi izdatkov po programski klasifikaciji na ravni podprograma za tekoče leto in naslednja tri leta v letu 2025 ne pripravijo.

K 70. členu

S predlaganim členom se omogoča prerazporeditev pravic porabe iz t.i. »B« bilance v »C« bilanco za namen servisiranja dolga. Razlog za predlagano ureditev je v tem, da predvsem pri upravljanju z dolgom državnega proračuna lahko pride do nepredvidenih finančnih posledic, kar pomeni, da le-teh ni vedno mogoče natančno načrtovati pri pripravi proračuna. Predlagana ureditev je mogoča v primerih, kadar iz računa finančnih terjatev in naložb izhaja, da načrtovane pravice porabe v »B« bilanci v tekočem letu ne bodo v celoti porabljene. Nadalje se s predlaganim členom določa tudi, da lahko ministrstvo, pristojno za finance, za namen iz tretjega odstavka 79. člena ZSDH-1, samostojno prerazporedi pravice porabe z računa finančnih terjatev in naložb na račun prihodkov in odhodkov. Kupnine od kapitalskih naložb so namreč prejemek »B« bilance, izdatki pa se, skladno z ZJF lahko izkazujejo samo kot izdatki za dana posojila, nakup naložb ter unovčena poroštva. To pa pomeni, da brez dodatne zakonske podlage ni mogoče izpolniti zakonske obveznosti po 79. členu ZSDH-1. V skladu s predlagano spremembo se bodo pravice porabe v višini 10% kupnin od prodanih kapitalskih naložb prerazporedile v »A« bilanco, nato pa izločile na proračunski sklad 8. točke 44. člena tega zakona. V povezavi s tretjim odstavkom je treba pojasniti, da predlagano ureditev zahteva Zakon o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača – Koper (Uradni list RS, št. 51/18).

71. člen

S predlaganim členom se določa pravna podlaga na kateri lahko vlada v primerih, ki terjajo hitre odločitve, sklene pravni posel in prevzame obveznost kljub temu, da za ta namen v proračunu sredstva niso načrtovana. V skladu s predlaganim členom se v teh primerih sredstva zagotavljajo iz proračunske rezervacije. Postopek zagotovitve sredstev po predlaganem členu je enak postopku, določenem za uporabo sredstev splošne proračunske rezervacije. Primeri, ki zahtevajo hiter odziv vlade in lahko pozitivno vplivajo na izvajanje prioritet ali ekonomsko sliko, so povezani s priložnostmi, ki lahko, če se jih pravočasno naslovi, spodbudijo rast, inovacije in dolgoročno konkurenčnost ali druge prioritete vlade. V skladu s predlaganim členom se obseg odhodkov ne povečuje in ostaja enak, kot je določen v ZJF.

K 72. členu

S predlaganim členom se določa, da delež sredstev, ki se v letih 2025 in 2026 izloča v proračunsko rezervo ni omejen. Gre za izjemo od 48. člena ZJF, pri tem pa je treba pojasniti, da so pojavnosti naravnih nesreč, kot posledica globalnega segrevanja ozračja vse pogostejše. Ker naravne katastrofe ogrožajo življenje ljudi in povzročajo večjo ali veliko materialno škodo in ker Slovenija zaradi svoje geografske lege, reliefnih značilnosti in podnebnih razmer spada med najbolj nevihtna območja v Evropi se predlaga, da se pravne podlage, ki omogočajo odziv države oblikujejo na način, ki bo omogočal hitro in pravočasno zagotavljanje sredstev.

K 73. členu

S predlaganim členom se določa prenos zbiranja in obdelave podatkov premoženjskih bilanc iz Ministrstva za finance na AJPES.

K 74. členu

S predlaganim členom se določa obveznost, da Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d. (v nadaljnjem besedilu: KAD) nakaže ZPIZ vsako leto znesek v višini 50 odstotkov vseobsegajočega donosa, kot izhaja iz revidiranih računovodskih izkazov za preteklo poslovno leto, vendar ne manj kot 65 milijonov eurov, in sicer najpozneje do 29. septembra tekočega leta. S tem se določa, da KAD, tako kot v letih 2025 in 2026, v ZPIZ nakaže najmanj 65 milijonov eurov. Ta znesek pa je lahko ustrezno višji glede na uspešnost poslovanja KAD, ki se najbolje izkazuje z revidiranim celotnim vseobsegajočim donosom, torej

donosom, ki vsebuje čisti poslovni izid ter drugi vseobsegajoči donos, ki vsebuje spremembe celotnega lastniškega kapitala (razen tistih, ki so posledica poslov z lastniki).

K 75. členu

Člen določa sankcije za prekršek posameznih določb predlaganega zakona. V predlaganem členu je na novo določena tudi sankcija za odgovorno osebo neposrednega uporabnik, če ta ne posreduje pravočasno izhodišč za pripravo finančnih načrtov in programov dela posrednim uporabnikom iz svoje pristojnosti. V primeru, če posredni uporabniki ne morejo pripraviti svojega finančnega načrta in programa dela pravočasno to pomeni, da v tem začasno izvršujejo finančni načrt poteklega leta, kar pomeni, da ne morejo pričeti z izvajanjem novih programov pač pa lahko, če je to sploh mogoče, sredstva porabljajo samo za iste programe kot v preteklem letu.

K 76. členu

Predlagani člen omogoča vladi oziroma županu razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika v kolikor le-ta ne ravna v skladu z omejitvami pri porabi sredstev za stroške plač in tudi, če kadrovskega načrta ne pripravi oziroma ga pripravi v nasprotju z izhodišči iz tretjega odstavka 60. člena tega zakona.

K 77. členu

S predlaganim členom se določa, da se operacije programskega obdobja 2014–2020, ne glede na 14. člen, tretji odstavek 16. člena ter 17., 18., 19. in 65. člen tega zakona, končajo po predpisih veljavnih v času izvajanja operacij programskega obdobja 2014-2020. Pojasniti je treba, da evropski predpisi dopuščajo, da se projekti, ki so financirani iz sredstev EKP 2014-2020, zaključijo do 15. 2. 2027. Projekti se po 31. 12. 2023 financirajo iz lastnih sredstev, klub temu pa se morajo zaključiti po pravilih EKP.

K 78. členu

Člen določa, da vlada izda predpis iz dvanajstega odstavka 60. člena tega zakona, to je uredbo, ki bo uredila način priprave in spremljanja kadrovskega načrta posrednih uporabnikov proračuna. Rok za izdajo uredbe je najkasneje en mesec po uveljavitvi zakona.

K 79. členu

S predlaganim členom se določa, da z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 123/23 in 12/24), v delu, ki se nanaša na leto 2025.

K 80. členu

Z uveljavitveno določbo se določa, da zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2025.